

gemeente **Roermond**

2012

Evaluatie cameratoezicht Roermond- Centrum

Alper Gulmez

**Avans Hogeschool te
's- Hertogenbosch
Opleiding: Integrale Veiligheid**

Roermond, 11 januari 2012

Evaluatie cameratoezicht Roermond- Centrum 2000-2011

Algemene informatie

Auteur : **Alper Gulmez**
Academie voor Management en Bestuur
Opleiding: Integrale Veiligheid
T 06- 22812892
E agulmez1905@hotmail.com

gemeente **Roermond**

Opdrachtgever : **Gemeente Roermond**
Markt 31
6041 EM Roermond

Bedrijfsbegeleider : J.P. (Koos) Geurts
Coördinator Integraal Veiligheidsbeleid
Afdeling Kabinet & Communicatie
T 0475- 359 665
E koosgeurts@roermond.nl

Onderwijsinstelling : **Avans Hogeschool**
Onderwijsboulevard 215
5223 DE 's-Hertogenbosch

Docentbegeleider : M.J.A. (Marianne) Swaans
T 073 6295295
E mja.swaans@avans.nl

Classificatie : Openbaar
Uitgave : Roermond, 11 januari 2012

avans
hogeschool

Voorwoord

Voor u ligt het rapport 'Evaluatie cameratoezicht 2011' van de gemeente Roermond. Dit rapport is tot stand gekomen naar aanleiding van de toezegging van burgemeester H. van Beers aan de commissie Bestuur en Middelen om in de loop van 2011 een evaluatie van het cameratoezicht in de binnenstad uit te laten voeren.

Het onderzoek is in opdracht van de Coördinator Veiligheid uitgevoerd in de periode van september 2011 tot eind januari 2012. In dit rapport wordt inzicht geboden in de ontwikkeling van criminaliteit- en overlastcijfers sinds de invoering van cameratoezicht in het jaar 2000. Daarnaast is onderzoek gedaan naar het effect van cameratoezicht op het veiligheidsgevoel van de bewoners, ondernemers en bezoekers van de binnenstad.

Via deze weg wil ik een dankwoord uitspreken aan een aantal collega's die een belangrijke rol hebben gespeeld bij de totstandkoming van dit rapport.

Allereerst wil ik de wethouder Vincent Zwijnenberg (Integrale Veiligheid) graag bedanken, omdat ik de gelegenheid heb gekregen om dit onderzoek voor de gemeente uit te voeren. Daarnaast wil ik mijn oprechte dank uitspreken aan Koos Geurts, met name om zijn professionele begeleiding en motiverende voortgangsgesprekken, waarin ik telkens het overzicht terugvond en nieuwe mogelijkheden ontdekte. Ook wil ik Eva Berkx hartelijk bedanken voor haar kritische opmerkingen, heldere inzichten en fijne begeleiding.

Verder wil ik alle medewerkers van de afdeling Kabinet & Communicatie (K&C) bedanken voor de prettige wijze waarop zij mij gedurende mijn stagetijd hebben opgenomen in hun team. De hulpvaardigheid, de belangstelling van iedereen en de fijne werksfeer maken dat ik een zeer plezierige en leerzame stageperiode heb gehad.

Ten slotte wil ik graag de volgende personen bedanken die op welke manier dan ook hebben bijgedragen aan de totstandkoming van dit rapport:

Marianne Swaans	(Docentbegeleider, Avans Hogeschool te 's- Hertogenbosch)
René Mahieu	(Afdelingshoofd K&C, gemeente Roermond)
Hans Mehlkop	(Teamleider K&C, gemeente Roermond)
Mark van Blerk	(Hoofd stadstoezicht, gemeente Roermond)
Carolien Gulpen	(Bestuursassistent, gemeente Roermond)
Bert van de Bool	(Teamleider stadstoezicht, gemeente Roermond)
Vester Scheepers	(Senior beleidsmedewerker, OM Roermond)
Ron Metsmakers	(Wijkagent Binnenstad Roermond, politie Limburg- Noord)
André Keizer	(Senior beleidsmedewerker, politie Limburg- Noord)
Peter Winkelmolen	(Beleidsondersteuner/ analist, politie Limburg- Noord)
Hans Brouwers	(Citymanager, Stichting Citymanagement Roermond)
Marjo Medenbach	(Voorzitter, Wijkraad St. Christoffel)

Hoogachtend,

Alper Gulmez
Roermond, januari 2012

Managementsamenvatting

De gemeente Roermond is in het najaar van 2000 begonnen met cameratoezicht op de Veldstraat en het Stationsplein. Dit cameraproject was onderdeel van het project 'Veilig Uitgaan' en een breed scala aan andere (veiligheids)maatregelen. Naast het cameraproject was er onder andere meer fysiek toezicht door bijvoorbeeld de politie, stadstoezicht en particuliere beveiligers. Ook startte de gemeente, na uitbreiding van het cameratoezicht op het Stationsvoorplein (2005) en Munsterplein in 2006, onder andere met de feitgerichte aanpak en het Dwang & Drang- project. In 2010 is de Ernst Casimir Passage (ECP) in beeld gebracht. Het doel van het cameratoezicht is -in samenhang met al deze andere maatregelen- het vergroten van de veiligheid en het veiligheidsgevoel bij de bewoners, ondernemers en bezoekers van de betreffende gebieden. Inmiddels is het bijna 11 jaar geleden dat cameratoezicht voor het eerst is ingevoerd: hoog tijd om de balans op te maken door een evaluatie uit te laten voeren.

Deze evaluatie moet duidelijk maken wat het effect is van de camera's op de veiligheidscijfers en het veiligheidsgevoel. Naast deze effectevaluatie is er ook een procesevaluatie uitgevoerd. Deze procesevaluatie houdt in dat er ook wordt onderzocht of cameratoezicht onder de juiste waarborgen heeft plaatsgevonden. Het onderzoek heeft betrekking op alle drie de cameralocaties vanaf invoering van cameratoezicht tot heden (2000- 2011). Voor dit onderzoek zijn de benodigde objectieve en subjectieve gegevens op de volgende vijf manieren verzameld:

1. Bestuderen (politie)cijfers
2. Surveyonderzoek (enquête)
3. Interviews met professionals en sleutelfiguren
4. Observatie
5. Literatuuronderzoek

Naast de feitelijke bevindingen zijn ook een aantal aanbevelingen geformuleerd. De aanbevelingen hebben betrekking op het wel of niet continueren van cameratoezicht, het vergroten van de veiligheid en het proces achter de schermen.

Bevindingen en aanbevelingen

Het onderzoek is gebaseerd op de volgende in de onderzoeksvragen aangegeven onderwerpen:

1. Beïnvloeden camera's de objectieve veiligheid in de betreffende cameragebieden van de binnenstad?
2. Beïnvloeden camera's de veiligheidsbeleving van de bewoners, ondernemers en bezoekers?
3. Is het proces goed op orde en nog actueel?
4. Voldoet het cameratoezicht aan de verwachtingen van de betrokken partners, zoals het Openbaar Ministerie, politie en afdeling Stadstoezicht?
5. Is cameratoezicht in de binnenstad nuttig en/of noodzakelijk in het belang van de openbare orde?

Onderzoeksvraag 1: Beïnvloeden camera's de objectieve veiligheid in de betreffende cameragebieden van de binnenstad?

Ja, want de politiecijfers laten in het algemeen zien dat er in alle fronten een daling waarneembaar is. Dit komt overeen met de tendens van de gehele binnenstad.

Nader beschouwd heeft cameratoezicht waarschijnlijk voor de objectieve veiligheid, met name voor de vermogensdelicten, een positieve bijdrage geleverd op de ontwikkeling van de cijfers. Dat positieve effect is er ook voor wat betreft de overlastincidenten, met uitzondering van de locatie Veldstraat/ Stationsplein. Op die locatie heeft overlast een wisselend beeld qua aantal. Dat wisselende beeld geldt ook voor de aantallen geweldsdelicten op die locatie.

Cameratoezicht wordt gezien als een aanvulling op het fysieke toezicht op straat en andere (veiligheids)maatregelen. Door deze samenhang kan niet precies worden aangegeven in hoeverre alleen cameratoezicht een positieve of negatieve rol heeft gespeeld. Het ziet er wel naar uit dat de ontwikkeling van de cijfers in relatie staan met het doel van invoering van cameratoezicht. Men dient echter wel rekening te houden met de zogenoemde 'dark numbers', waardoor de cijfers niet geheel betrouwbaar zijn. Niet iedereen doet aangifte of melding van bijvoorbeeld bedreiging of mishandeling, waardoor cijfers een vertekend beeld kunnen geven. Idem dito geldt dit ook voor wat betreft de betrouwbaarheid van de cijfers na 2009. Doordat de politie vanaf 2009 met nieuw registratiesysteem werkt worden andere delict definities gebruikt, daardoor is een vergelijk van de periodes vóór en na 2009 voor wat betreft de aangiften minder en de incidenten erg onbetrouwbaar.

Onderzoeksvraag 2: Beïnvloeden camera's de veiligheidsbeleving van de bewoners, ondernemers en bezoekers, zo ja op welke momenten?

Ja, de gemeente Roermond heeft destijds, nog voordat cameratoezicht werd ingevoerd, in geen van de drie cameragebieden een nulmeting gehouden omtrent het veiligheidsgevoel. Hierdoor is het niet mogelijk om uitspraken te doen over een verbetering of verslechtering van de (on)veiligheidsgevoelens onder de bewoners, ondernemers en bezoekers van de binnenstad. Er kan wel een conclusie worden getrokken of de aanwezigheid van camera's ervoor zorgt dat men zich veiliger voelt, dan wanneer er geen cameratoezicht zou zijn geweest.

Onveiligheidsgevoel

Een ruime meerderheid van de bezoekers (ongeveer 80%) voelt zich niet of nauwelijks onveilig op de cameralocaties. Opvallend is dat de bewoners en ondernemers aan het Munsterplein (winkelgebied) zich onveiliger voelen dan die aan de Veldstraat/Stationsplein (uitgaansgebied). In tegenstelling tot de bewoners en ondernemers voelen de bezoekers zich in de Ernst Casimir Passage (tunnel) en op de Veldstraat/ Stationsplein iets onveiliger dan op het Munsterplein.

Invloed aanwezigheid camera's op veiligheidsgevoel

Op basis van de subjectieve onderzoeksresultaten is gebleken dat de aanwezigheid van cameratoezicht wel degelijk een positieve invloed heeft op het veiligheidsgevoel., maar dit neemt niet weg dat een deel desgevraagd nog steeds aangeeft dat men zich er onveilig voelt. Bij de bezoekers ligt dit percentage op 20 procent, maar bij de bewoners en ondernemers ligt dit percentage hoger (38%). Daarnaast voelt men zich over het algemeen in de avond en 's nachts het meest onveilig. Dit is ook gebleken uit het rapportcijfer dat men gaf over de algemene veiligheid in de cameragebieden. Overdag scoort de veiligheid bovengemiddeld, maar 's avonds daalt het cijfer tot net onder het gemiddelde en 's nachts neemt dit cijfer verder af. Alleen de Ernst Casimir Passage scoort 's nachts een onvoldoende. Uit reacties van de ondervraagden is gebleken dat ondanks de aanwezigheid van camera's het onaangenaam blijft om 's nachts door een tunnel te lopen, vooral als men alleen is.

Overige resultaten van de subjectieve veiligheid

1. *Draagvlak:* Er is groot maatschappelijk draagvlak voor camera's in de uitgaans- en winkelgebieden. Men ziet cameratoezicht ook niet meer als een aantasting van de privacy (88%). Er bestaat ook een groot draagvlak voor het continueren van cameratoezicht op alle drie de cameralocaties (90%).
2. *Live toezicht:* Ongeveer een derde van de bewoners en ondernemers heeft aangegeven het wenselijk te vinden dat de beelden 24 uur per dag live worden bekeken. Een meerderheid van de bezoekers (58%) acht dit ook wenselijk. De grootste behoefte naar 24-uurs live toezicht bestaat in de Ernst Casimir Passage.
3. *Bekendheid cameratoezicht:* Een ruime meerderheid van de bewoners en ondernemers weten dat er gebruik wordt gemaakt van cameratoezicht. Bij de bezoekers is dit aanzienlijk minder bekend. Met name op het Munsterplein zijn zowel de bewoners en ondernemers als de bezoekers het minst bekend met de aanwezigheid van camera's. De bekendheid is het grootst op de Veldstraat en het Stations(voor)plein.
4. *Ontwikkeling criminaliteit, overlast en verplaatsing:* Bijna de helft van alle ondervraagden is van mening dat de aanwezigheid van cameratoezicht in en rondom het uitgaansgebied ervoor heeft gezorgd dat er een vermindering van overlast en criminaliteit waarneembaar is.
5. *Opvolging:* Voor wat betreft de opvolging van op basis van camerabeelden geconstateerde criminaliteit en/of overlast hebben bezoekers, in vergelijking met de bewoners en ondernemers, er veel meer vertrouwen in dat de politie (direct) actie onderneemt.
6. *Verplaatsingseffect:* Een kwart van de bewoners en ondernemers is van mening dat cameratoezicht leidt tot verplaatsing van criminaliteit en overlast naar de straten en plekken die buiten het zicht van camera's liggen. Bij de bezoekers ligt dit percentage op ongeveer een derde. Opvallend is dat er op de meest genoemde locaties al jarenlang gebruik wordt gemaakt van cameratoezicht. Bijvoorbeeld op de Hamstraat, Begijnhofstraat, het NS- station en het stationstunnel. Dit bevestigt (zie: bekendheid cameratoezicht) dat er te weinig naar de burger toe wordt gecommuniceerd over de aanwezige cameratoezicht.

Onderzoeksvraag 3: Is het proces goed op orde en nog actueel?

Nee, op basis van een observatie in de monitorruimte en voorliggende gegevens komen de volgende bevindingen naar voren:

- 1 Het procedurehandboek en privacyreglement dient overeenkomstig de huidige wet- en regelgeving, de huidige technische stand van zaken en de huidige gemeentelijke cameragebieden geactualiseerd te worden.

- 2 Het uitkijken van de beelden geschiedt gedeeltelijk live en grotendeels achteraf. Het is zaak – mede gelet op nieuwe openingstijden van winkels en uitbreiding van cameragebieden- de meest efficiënte formule hierbij in ogenschouw te houden, al dan niet in samenwerking met de Regionale Toezicht Ruimte te Eindhoven.
- 3 De huidige manier van registratie leent zich niet voor het analyseren van gegevens over de effectiviteit van cameratoezicht en levert geen sturingsinformatie op waardoor het onmogelijk is om te anticiperen op waargenomen patronen van incidenten.
- 4 De kwaliteit van de beelden kan verbeteren door een vakkundig gebruik en door technische verbetering van de apparatuur.
- 5 Het functioneren van cameratoezicht dient tweejaarlijks nader te beschouwen en de commissie hierover te berichten.

Onderzoeksvraag 4: Voldoet het cameratoezicht aan de verwachtingen van de betrokken partners, zoals het Openbaar Ministerie, politie en afdeling Stadstoezicht?

Ja. Hieronder worden een aantal oneliners uit het interview met de professionals en sleutelfiguren van de binnenstad weergegeven:

1. Cameratoezicht in Roermond vormt een belangrijk onderdeel van een totale aanpak, bestaande uit maatregelen op straat (zoals verlichting, urinoirs, fietsenstallingen etc.), toezicht en aanwezigheid van politie, afdeling Stadstoezicht en afspraken met beveiligers/ ondernemers.
2. De politie krijgt door cameratoezicht direct een goed beeld van de aard, ernst en omvang van een incident. Dat is van belang voor het ter plaatse gaan, het optreden, de opsporing en vervolging.
3. Cameratoezicht is een ideaal hulpmiddel ten behoeve van de waarheidsvinding om de feiten exact boven water te krijgen. Het inzetten van cameratoezicht vergroot ook de pakkans van daders en van personen met gebiedsontzegging.
4. Het heeft ook een preventieve waarde. Hierbij gaat het met name om locaties waar veel vermogensdelicten voorkomen. De preventieve werking wordt bij het uitgaansgeweld minder groot geacht. Met name drank- en drugsgebruik verlagen volgens de geïnterviewden de drempel tot het gebruik van geweld.
5. Door cameratoezicht kan de politie vroegtijdig reageren op een incident. Dat levert registratie van incidenten op maar vaak worden er ook (ernstige) openbare orde uitspattingen voorkomen.
6. Het is een technisch instrument dat bij het live-uitkijken het meest effectief is.
7. Het bevordert het veiligheidsgevoel van ondernemers, bewoners en bezoekers.
8. De professionals en sleutelfiguren zijn niet van mening dat het cameratoezicht op een van de drie locaties beëindigd zou moeten worden. Het cameratoezicht in deze gebieden is noodzakelijk ter handhaving van de openbare orde. Wellicht dat –vanwege de afname van de bedrijvigheid op de Veldstraat- een aantal camera's weggenomen of verplaatst kunnen worden naar het Stationsplein.
9. Het cameratoezicht in de binnenstad is te summier om de criminaliteit te beteugelen. Om het maximale rendement uit het cameratoezicht te kunnen halen is het van belang dat het cameratoezicht een sluitend geheel vormt met de omliggende zijstraten en het winkelgebied.

Onderzoeksvraag 5: Is cameratoezicht in de binnenstad nuttig en/of noodzakelijk in het belang van de openbare orde?

Ja, zie aanbeveling 1.

Voorgestelde aanbevelingen in het kort

Aanbeveling 1 Continueren

Het word aanbevolen om het huidige cameratoezicht op alle drie de locaties te continueren, mits de onderstaande aanbevelingen in acht worden genomen. Evaluaties in Nederland laten net zoals in Roermond sterk wisselende beelden zien over het effect van cameratoezicht op criminaliteit en overlast. Er is ook sprake van een toenemende mate van onveiligheidsgevoelens. Er bestaat een groot draagvlak onder alle bewoners, ondernemers, bezoekers en professionals voor (meer) cameratoezicht. De objectieve en subjectieve resultaten tonen aan dat cameratoezicht voornamelijk een positieve invloed heeft op de ontwikkeling van de cijfers. De professionals geven ook aan dat cameratoezicht een toegevoegde waarde heeft voor wat betreft de bestrijding van criminaliteit en overlast, de opsporing en het veiligheidsgevoel.

Aanbeveling 2 Leer van de ervaringen, stel concrete doelen vast en monitor ze

Om cameratoezicht en de opgedane kennis optimaal in te kunnen zetten moet de PDCA-cyclus (Plan, Do, Check, Act), oftewel kwaliteitscirkel, continu worden doorlopen. Zo kan ook vastgesteld worden of cameratoezicht nog voldoet aan het proportionaliteit- en subsidiariteitsbeginsel

Aanbeveling 3 Actualiseer het procedurehandboek en privacyreglement

Het procedure- handboek en privacyreglement zijn in het jaar 2000 geformuleerd en dienen te worden geactualiseerd overeenkomstig de huidige wet- en regelgeving, de huidige technische stand van zaken en de huidige gemeentelijke cameragebieden.

Aanbeveling 4 Live uitkijken

Het wordt sterk aanbevolen om meer nadruk te leggen op preventie. Zo kan bij de eerste aanwijzingen van een mogelijke delict of incidenten preventief worden ingegrepen. Een voorwaarde voor preventief ingrijpen is echter wel dat de camera's live (24 uur) worden uitgekeken.

Aanbeveling 5 Verbeter de organisatie en het proces achter de schermen

- Het huidige (toegangs)systeem dient te worden verfijnd door alleen geautoriseerde medewerkers toegang te laten verlenen (en niet alle politiefunctionarissen) tot de toezichtruimte.
- Het blijkt wettelijk mogelijk te zijn om de kosten van vernielingen, aanrijdingen et cetera op de daders te verhalen. In een beperkt aantal gevallen is dit ook gebeurd. Het wordt aanbevolen om dit als een doelstelling op te nemen, zodat zoveel mogelijk daders achterhaald worden om voor de kosten op te draaien.
- In veel gemeenten worden de kosten van cameratoezicht gedeeld met de politie. Aangezien cameratoezicht een aanzienlijk kostbaar instrument is en de politie hier vrijwel gratis gebruik van maakt wordt het aanbevolen om (in de toekomst) een onderzoek te doen naar de mogelijkheden om de kosten te delen.

Aanbeveling 6 Vervanging apparatuur

Er zijn tegenwoordig camera's ontwikkeld die vanuit een onbediende situatie een betere beeldkwaliteit leveren. Het verdient aanbeveling dat daarop oriëntatie plaats vindt gedurende een vervangingstraject van de apparatuur. Er zijn ook een aantal aandachtspunten die bij vervanging van het apparatuur tot forse besparingen kunnen leiden.

Aanbeveling 7 Betere communicatie (bekendheid cameratoezicht)

Om een maximaal preventief effect te kunnen sorteren en te zorgen dat mensen zich veiliger gaan voelen door cameratoezicht, is het van belang om mensen er duidelijk op te wijzen dat er gebruik wordt gemaakt van cameratoezicht. Als het de bedoeling is dat de burger zich veiliger gaat voelen door cameratoezicht, moet men wel weten dat het er is. Die bekendheid laat momenteel nog te wensen over. Dit kan op vrij simpele en goedkope manieren verbeterd worden. Aan de ene kant ziet men dat de gemeente wel degelijk bezig is met het verbeteren van de veiligheid en aan de andere kant is men gewaarschuwd. Zo kunnen repressieve activiteiten op termijn ook een preventief effect sorteren.

Aanbeveling 8 Sluit de verschillende cameragebieden aan elkaar

Een ontwikkeling omtrent het cameratoezicht in gemeenten is het dekkend maken van de cameragebieden. Versnippering leidt tot problemen aan de randen en op de blanco vlekken (onbewaakte gebieden met hetzelfde karakter). Door camera's strategisch te plaatsen, kunnen vluchtende daders niet meer uit het oog worden verloren. Het verdient de aanbeveling om de belangrijkste pleinen, horeca- en winkelstraten in het vizier te nemen en daarvan één gebied te maken. Dus feitelijk ook de camera's op de Veldstraat laten staan en integreren in een geheel van de binnenstad. Overigens past dit ook in de opzet van het Integraal Veiligheid Plan 2012-2014.

Mocht deze aanbeveling niet worden overgenomen dan zou in relatie met voorstaande:

- de inzet van mobiel cameratoezicht te worden overwogen en;
- het toezicht op de Veldstraat bij wijze van proef richting Stationsplein terug kunnen worden gezet.

Aanbeveling 9 Benut alle mogelijkheden van cameratoezicht

- Cameratoezicht kan breed ingezet worden, ook tegen APV- overtredingen. Geef stadstoezicht een (grotere) rol in de opvolging van camerabeelden tegen APV- overtredingen. Zo kan de schaarse handhavingcapaciteit efficiënt worden toegepast.
- Intelligent cameratoezicht kan de effectiviteit van cameratoezicht vergroten. In dit geval houdt

intelligent in dat de camera's pas actief worden als het ergens druk of lawaaierig is. Dit zou effectief kunnen zijn bij het tegengaan van overlast.

- Er zijn een aantal plekken opgenoemd waar volgens de ondervraagden verplaatsing van de problemen heeft voorgedaan. Daarom is het noodzakelijk om hierop in te spelen door, als sluitstuk op andere maatregelen, permanent cameratoezicht te combineren met mobiel cameratoezicht. Hiervoor moet eerst met de betrokken partners een protocol worden opgemaakt over wanneer flexibel inzetbare camera's in welke situaties ingezet kunnen worden.

Aanbeveling 10 Periodieke evaluatie/ werkgroep cameratoezicht

Alle aanbevelingen hierboven zijn uiteraard een zaak van lange adem. Indien de publiek- private samenwerking op industrieterreinen met betrekking tot het cameratoezicht tot stand komt, bestaat de camera-infrastructuur van Roermond uit circa 75 tot 150 camera's. Mocht dit het geval zijn, dan wordt het aanbevolen om een werkgroep met vertegenwoordigers van de gemeente, politie en stadstoezicht in te stellen. Daarnaast dient het effect/functioneren van cameratoezicht, zoals ook opgenomen in het beleidskader cameratoezicht, tweejaarlijks geëvalueerd te worden en de commissie hierover te berichten. De burgemeester moet dan immers besluiten of het cameratoezicht in de drie gebieden verlengd moet worden.

Door de bovenstaande verbeteringen door te voeren en door steeds de proportionaliteit en de te behalen doestellingen te evalueren kan cameratoezicht blijven bijdragen aan een veiliger binnenstad. In samenhang met andere veiligheidsprojecten komt de gemeente stap voor stap dichterbij het zevende gebied van de Strategische Visie 2020, namelijk Roermond: een Veilige stad.

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	
1. Inleiding	
1.1 Achtergrond	1
1.2 Doel- en vraagstelling	1
1.3 Leeswijzer	2
2. Onderzoeksopzet	
2.1 Onderzoeksvragen	3
2.2 Type onderzoek	3
2.3 Dataverzamelingmethoden	3
2.3.1 Kwantitatief	4
2.3.2 Kwalitatief	4
2.4 Validiteit en betrouwbaarheid	4
2.5 Definiëring van begrippen	5
3. Inzichten literatuur cameratoezicht	
3.1 Internationaal	6
3.2 Landelijk	6
3.3 Beleidskader cameratoezicht (lokaal)	7
3.4 Afbakening cameragebieden	8
4. Objectieve onderzoeksresultaten	
4.1 Politiecijfers	9
4.2 Veldstraat, Stationsplein en Stationsvoorplein	10
4.2.1 Beschrijving cameraproject	10
4.2.2 Resultaten per type delict	11
4.2.3 Resultaten per categorie	12
4.2.4 Resumé	13
4.3 Munsterplein-Abdijhof	14
4.3.1 Beschrijving cameraproject	14
4.3.2 Resultaten per type delict	14
4.3.3 Resultaten per categorie	15
4.3.4 Resumé	16
4.4 Ernst Casimir Passage	17
4.4.1 Beschrijving cameraproject	17
4.4.2 Resultaten per type delict	17
4.4.3 Resumé	17
4.5 Gehele Binnenstad	18
4.5.1 Maryland Scientific Methods Scale	18
4.6 Gewelddelicten	18
4.6.1 Vergelijking per delict	19
4.7 Vermogensdelicten	20
4.7.1 Vergelijking per delict	21
4.8 Overlastincidenten	22
4.8.1 Vergelijking per delict	22
4.9 Resumé	23
5. Subjectieve onderzoeksresultaten	
5.1 Veldwerk en respons	24
5.2 Onveiligheidsgevoel	25
5.3 Bekendheid cameratoezicht	25
5.4 Veiliger door cameratoezicht	26
5.5 Overlast en criminaliteit	27
5.6 Verplaatsingseffecten	27
5.7 Opvolging	28
5.8 Cameratoezicht-aantasting privacy?	29
5.9 24-uur live toezicht	30
5.10 Draagvlak	30

5.11	Rapportcijfer.....	31
5.12	Resumé	31
6. Procesbeschrijving		
6.1	Procedure- handboek en privacyreglement	33
6.2	Het uitkijken van de beelden	33
6.3	Incidentenregistratie	34
6.4	Beeldkwaliteit	35
6.5	Kosten	35
6.6	Klachten, informatieverstrekking (WOB) en evaluatiemomenten	36
6.7	Resumé	36
7. Mening professionals/ sleutelfiguren		
7.1	Openbaar Ministerie	38
7.2	Politie.....	38
7.3	Stadstoezicht.....	40
7.4	Wijkraad St. Christoffel.	41
7.5	Citymanagement	42
7.6	Resumé	43
8. Conclusie en aanbevelingen		
8.1	Conclusies	44
8.2	Aanbevelingen.....	47
Literatuurlijst.....		
Bijlagen		
Bijlage 1. Definities en begrippen...		
Bijlage 2. Maryland Scientific Methods Scale.....		
Bijlage 3. Plattegronden cameraposities		
Bijlage 3a. Veldstraat, Stationsplein en Stationsvoorplein		
Bijlage 3b. Munsterplein		
Bijlage 3c. Ernst Casimir Passage		
Bijlage 4. Vragenlijst		

1. Inleiding

§1.1 Achtergrond

Dit rapport is in opdracht van de gemeente Roermond tot stand gekomen om het effect van cameratoezicht op de objectieve en de subjectieve veiligheid in kaart te brengen. De aanleiding hiertoe was de toezegging van de burgemeester H. van Beers aan de commissie Bestuur en Middelen om in de loop van 2011 te komen met een evaluatie van het cameratoezicht in de openbare ruimte.

Waar grote groepen mensen op een relatief klein oppervlak samenkomen, is de kans op conflicten groot. Door de grote hoeveelheid aan mensen is het gemakkelijk voor mensen om zich in de anonimiteit te verschuilen. Deze anonimiteit verlaagt de drempel tot overlastgedrag en de pakkans. Deze anonimiteit diende dus te worden weggehaald. Een instrument dat hiertoe geschikt werd geacht was "cameratoezicht".

Sinds december 2000 maakt de gemeente Roermond gebruik van camera's om toezicht te houden in het uitgaansgebied op de Veldstraat, het Stationsplein en de directe omgeving. De reden voor de invoering van cameratoezicht was het toenemende geweld en vandalisme. Het cameratoezicht maakt tot op heden onderdeel uit van het programma 'Veilig Uitgaan'. De twee belangrijkste doelen van cameratoezicht op openbare plaatsen zijn het terugdringen van overlast en criminaliteit en het vergroten van de veiligheidsgevoelens.

Op 1 februari 2006 is de gemeentewetswijziging in werking getreden over het gebruik van camera's ten behoeve van toezicht op openbare plaatsen. Concreet betekent dit dat artikel 151c is toegevoegd in de Gemeentewet. In artikel 2:77 lid 1 van de Algemene Plaatselijke Verordening is het volgende vermeld:

De burgemeester kan overeenkomstig artikel 151c van de Gemeentewet besluiten tot plaatsing van vaste camera's voor een bepaalde duur ten behoeve van het toezicht op een openbare plaats, na raadpleging van de verantwoordelijke raadscommissie.

Medio 2006 heeft de raad van de gemeente Roermond een besluit genomen over het toepassen van cameratoezicht. Daarbij heeft de raad aan de burgemeester bij de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) de bevoegdheid verleend tot het uitvoeren van cameratoezicht op openbare plaatsen in het belang van de handhaving van de openbare orde.

In de loop van de jaren is het cameratoezicht in de binnenstad stapsgewijs uitgebreid van 22 naar 53 camera's. De camera's bevinden zich momenteel op de volgende drie locaties:

- De Veldstraat- Stationsplein en het Stationsvoorplein
- Het Munsterplein
- De Ernst Casimir Passage

§1.2 Doel- en vraagstelling

Het doel van dit onderzoek is het in beeld brengen van de invloed van cameratoezicht op de veiligheidscijfers en het veiligheidsgevoel. De evaluatie moet duidelijk maken wat het effect is van de camera's. Naast deze effectevaluatie is er ook een procesevaluatie uitgevoerd. Deze procesevaluatie houdt in dat er ook wordt onderzocht of cameratoezicht onder de juiste waarborgen heeft plaatsgevonden. Op basis van het oorspronkelijke doel van cameratoezicht kan worden bepaald of de maatregel doelmatig en doeltreffend is geweest.

De centrale vraag in dit onderzoek luidt als volgt:

"Welke bijdrage levert cameratoezicht aan de objectieve en subjectieve veiligheid in de betreffende cameragebieden en hoe is het gesteld met het proces?"

Het onderzoek heeft betrekking op de drie cameralocaties vanaf invoering van cameratoezicht tot heden (2000- 2011). Het eindrapport dient in januari 2012 te worden voorgelegd aan het college van Burgemeester en Wethouders en in maart 2012 aan de Commissie Bestuur en Middelen.

§1.3 Leeswijzer

Dit rapport bestaat uit acht hoofdstukken. Allereerst wordt de onderzoeksopzet behandeld in hoofdstuk 2. Hierin komen onder andere de onderzoeksmethoden en de validiteit van het onderzoek naar voren. In samenhang met de voororiëntatie wordt in hoofdstuk 3 een breder perspectief op cameratoezicht gegeven.

In hoofdstuk 4 staat de objectieve veiligheid centraal. Hierin worden door de politie geregistreerde aangiften en meldingen van overlast die betrekking hebben op het cameragebieden besproken.

In hoofdstuk 5 worden de resultaten van de enquêtes onder de bewoners, ondernemers en bezoekers over de veiligheidsbeleving in de cameragebieden gepresenteerd.

Daarnaast wordt in hoofdstuk 6 onder andere het proces achter de schermen, de organisatie en de (vervangings)kosten van cameratoezicht beschreven.

Verder wordt in hoofdstuk 7 stilgestaan bij de opinie van professionals en sleutelfiguren met betrekking tot het cameratoezicht in de binnenstad. Ten slotte wordt in hoofdstuk 8 de conclusies en aanbevelingen van het onderzoek gegeven.

2. Onderzoeksopzet

In dit hoofdstuk wordt de onderzoeksopzet besproken. Hierin komt nogmaals de centrale vraag met daarbij de onderzoeksvragen naar voren. Daarnaast wordt ook ingegaan op het type onderzoek, de dataverzamelmethode, de validiteit en betrouwbaarheid van het onderzoek en tot slot de definiëring van de begrippen.

§2.1 Onderzoeksvragen

De centrale vraag luidt als volgt:

“Welke bijdrage levert cameratoezicht aan de objectieve en subjectieve veiligheid in de betreffende cameragebieden en hoe is het gesteld met het proces?”

Om antwoord te kunnen geven op de centrale vraag zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

- *Beïnvloeden camera's de objectieve veiligheid in de betreffende cameragebieden van de binnenstad?*
- *Beïnvloeden camera's de veiligheidsbeleving van de bewoners, ondernemers en bezoekers?*
- *Is het proces goed op orde en nog actueel?*
- *Voldoet het cameratoezicht aan de verwachtingen van de betrokken partners, zoals het Openbaar Ministerie, politie en afdeling Stadtoezicht?*
- *Is cameratoezicht in de binnenstad nuttig en/of noodzakelijk in het belang van de openbare orde?*

§2.2 Type onderzoek

Om de betrouwbaarheid en de kwaliteit van het onderzoek te versterken zal gebruik worden gemaakt van meerdere invalshoeken om informatie voor het onderzoek te verkrijgen. In dit onderzoek vindt triangulatie plaats door zowel kwalitatieve data (interviews, inhoudsanalyse van bestaand materiaal) als kwantitatieve data (politiegegevens) te gebruiken. Ook wordt literatuur uit eerdere onderzoeken gebruikt om inhoudelijke informatie te verkrijgen over het onderwerp cameratoezicht. Door alle drie de onderzoeksmethoden toe te passen, wordt geacht om een zo uitgebreid en exact mogelijk beeld te kunnen vormen over de veiligheidssituatie in het centrum.

§2.3 Dataverzamelmethode

Voor het bepalen van de (on)veiligheid in een cameragebied wordt gebruik gemaakt van twee meetfactoren. Enerzijds de 'objectieve veiligheid', anderzijds de 'subjectieve veiligheid'. Bij de objectieve veiligheid worden de daadwerkelijke misdaadcijfers van de politie geïnterviewd. Hoeveel vermogensdelicten, geweldsincidenten en overlastincidenten vinden plaats?

In het geval van de subjectieve veiligheid gaat het niet om harde cijfers maar om de gevoelens van de mensen, de veiligheidsbeleving. Daartoe worden enquêtes gehouden. Beide methoden zijn van belang om te bepalen of cameratoezicht als middel ter verbetering van de veiligheid, effect sorteert. Ten einde deze twee methoden nader te verklaren worden professionals en sleutelfiguren van het centrum geïnterviewd en er zal ook literatuuronderzoek plaatsvinden. In dit onderzoek wordt op volgende vijf manieren getracht de onderzoeksresultaten in een context te plaatsen:

1. Bestuderen (politie)cijfers
2. Surveyonderzoek (enquête)
3. Interviews met professionals en sleutelfiguren
4. Observatie
5. Literatuuronderzoek

§2.3.1 Kwantitatief

1. Bestuderen (politie)cijfers

Voor het bepalen van de objectieve gegevens zal gebruik worden gemaakt van de gegevens die de politie in haar registratiesysteem heeft opgeslagen over de periode vanaf de plaatsing van de camera's tot zo recent mogelijk. Door de geregistreerde aangiften en incidenten met elkaar te vergelijken wordt er een lange termijn ontwikkeling zichtbaar. Hierdoor wordt inzicht geboden in hoe de objectieve cijfers er vóór de invoering van cameratoezicht eruit zagen, maar ook hoe deze cijfers zich na de invoering van cameratoezicht hebben ontwikkeld.

In de opzet van deze evaluatie wordt ook rekening gehouden met de Maryland Scientific Methods Scale (MSMS). Dat is een manier om de kwaliteit van evaluaties te meten (zie bijlage 2).

2. *Surveyonderzoek (enquête)*

Voor het subjectieve gedeelte van het onderzoek is gekozen om in de drie cameragebieden van het centrum schriftelijke enquêtes af te nemen onder drie soorten gebiedsgebruikers, namelijk de bewoners, ondernemers en bezoekers. Zij krijgen de enquêtes per post toegestuurd. Hierbij dient de minimale respons 40% te zijn. Voor wat betreft de bezoekers- oftewel passantenonderzoek wordt per cameragebied ongeveer 120 mensen face-to-face benaderd. Om de betrouwbaarheid van het onderzoek te vergroten zal het afnemen van de mondelinge enquêtes per locatie verdeeld worden over drie dagmomenten, namelijk:

- 's morgens van 09.00 tot 12.30 uur
- 's middags van 13.00 tot 16.30 uur
- 's avonds van 17.00 tot 21.00 uur

Daarnaast zal het enquêteren van de bezoekers op een donderdagavond plaatsvinden (koopavond). Op deze manier wordt een bredere groep passanten op verschillende relevante tijdstippen benaderd. Aan de hand van de resultaten die voortvloeien uit de enquêtes wordt beoogd de mening van de burgers over cameratoezicht te vernemen.

§2.3.2 Kwalitatief

3. *Interviews met professionals en sleutelfiguren*

In het kader van dit onderzoek hebben halfgestructureerde diepte interviews plaatsgevonden met een aantal professionals en sleutelfiguren in de binnenstad. Deze professionals bestaan uit vertegenwoordigers van de politie, het Openbaar Ministerie en de afdeling Stadstoezicht. Voorbeelden van sleutelfiguren zijn de vertegenwoordigers van ondernemers (citymanagement) en bewoners van de binnenstad (wijkraad). De interviews hebben als doel om informatie in te winnen over hoe het cameratoezicht door de professionals en sleutelfiguren in de binnenstad worden ervaren.

4. *Observatie*

Deze onderzoeksmethode zal gebruikt worden om een beeld te kunnen schetsen over zaken zoals hoe en waar de camera's staan gepositioneerd en hoe het gesteld is met de kwaliteit van de beelden, de incidentenregistratie maar ook het beheer en opslag van de beelden. Kortom: de organisatie en het verloop van het gehele proces achter de schermen.

5. *Literatuuronderzoek*

In het begin van het onderzoek zal in een brede context informatie verzameld worden over cameratoezicht. Om hier een zo goed mogelijk beeld over te krijgen wordt onderzocht of er al eerder onderzoek is gedaan naar de veiligheidsbeleving en/of er nuttige informatie beschikbaar is met betrekking tot cameratoezicht. Daarbij wordt gezocht naar verschillen en overeenkomsten die input moeten leveren voor een uniforme en adequate aanpak van het Roermondse onderzoek over het effect van cameratoezicht. Er zal gebruik worden gemaakt van secundaire- en grijze literatuur waarbij ook een landelijk research zal worden verricht met betrekking tot de meest recente publicaties op gebied van cameratoezicht.

§2.4 Validiteit en betrouwbaarheid

Validiteit

Dit onderzoek is valide, omdat vooraf een doel is gesteld over wat er gemeten dient te worden. Namelijk, het meten van de invloed van cameratoezicht op de objectieve en de subjectieve veiligheid in het centrum van Roermond. Wel moeten de resultaten van de enquêtes als indicatief worden gezien. De resultaten geven een indicatie (beeld) over de mening, oftewel (on)veiligheidsgevoelens, van de respondenten. Deze resultaten van het onderzoek kunnen, aangevuld met de verkregen informatie uit de interviews, worden meegenomen in een eventuele besluitvorming over de inzet van cameratoezicht, maar hoeven niet persé doorslaggevend te zijn.

Zoals eerder is vermeld, wordt in dit onderzoek gebruik wordt gemaakt van triangulatie, waarbij verschillende onderzoeksmethoden worden toegepast waardoor een verkregen resultaat gecontroleerd wordt door een andere methode.

Daarnaast wordt er gebruik gemaakt van peer- examination. Dit houdt in dat de stukken doorgestuurd worden naar collega-studenten die het beoordelen en vervolgens ook voorzien van feedback.

Betrouwbaarheid

Hoewel de bovenstaande methoden worden toegepast om de betrouwbaarheid te vergroten is het moeilijk in te schatten of bij herhaling van deze evaluatie precies dezelfde resultaten naar voren zullen komen. Dit heeft te maken met dat er toevalligheden kunnen voorkomen in de resultaten. Het kan bijvoorbeeld voorkomen dat een respondent zich vandaag wel veilig voelt en dat diezelfde respondent morgen slachtoffer wordt van straatroof met als gevolg dat hij/zij zich daardoor een stuk minder veilig zal gaan voelen. Mochten de enquêtes dan twee weken later worden uitgevoerd zullen de resultaten ook anders zijn. Om deze reden kan geconcludeerd worden dat het onderzoek niet geheel betrouwbaar is omdat er bij herhaling waarschijnlijk andere resultaten uitkomen, maar echter wel valide.

Terugkoppeling naar informanten

Hoewel het vertalen van de kwalitatieve en kwantitatieve data onder de interpretatieve benadering van onderzoek valt, betekent dit niet dat de onderzoeker naar eigen inzicht informatie mag interpreteren. Toch is het risico hierop wel aanwezig, omdat de onderzoeker steeds een vertaalslag moet maken van de informatie zoals weergegeven op papier en in interviews naar een begrijpbaar model waarin de samenhang tussen verschijnselen duidelijk moet worden. De onderzoeker kan dan ook niet alle informatie letterlijk weergeven, omdat het dan niet meer leesbaar zou zijn. Uitspraken moeten dan omgezet worden in redeneringen, waarbij het kan voorkomen dat de vertaling van de onderzoeker geen goede weergave is van de denkbeelden van de betrokkenen. Om dit te voorkomen zal het onderzoek ter beoordeling worden voorgelegd aan de betrokkenen, waarna eventuele aanpassingen gedaan kunnen worden.

§2.5 Definiëring van begrippen

In het onderzoek worden verschillende begrippen gebruikt. Hieronder worden de belangrijkste begrippen nader toegelicht. Deze definiëring zorgt voor verduidelijking en voorkomt een verkeerde beeldvorming over bepaalde begrippen. Dit is tevens ook het aangehouden structuur van hoofdstuk 4: objectieve onderzoeksresultaten. De overige definities van verschillende begrippen worden gegeven in bijlage I.

Begrip	Definitie
Type delict	Het type delict is een verzamelnaam van alle delicten, bijvoorbeeld geweldsdelicten, vermogensdelicten of overlastincidenten.
Categorie	Het type delict wordt onderverdeeld in categorieën, bijvoorbeeld mishandeling, diefstal of drugsoverlast.
Delict	Een delict is een strafbaar feit, een overtreding of misdrijf.

3. Inzichten literatuur cameratoezicht

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de (internationale, landelijke en lokale) inzichten uit de literatuur over de effecten en ontwikkelingen op gebied van cameratoezicht.

§3.1 Internationaal

Vermogensdelicten/ overlastincidenten

Uit internationaal onderzoek¹ is gebleken dat cameratoezicht alleen een preventief effect kan hebben op calculerende daders die oog hebben voor de risico's die hun criminele activiteiten met zich meebrengen. Het gaat dan voornamelijk om vermogensdelicten en drugshandel, maar ook overlastgevers. Daarnaast is het preventieve effect van cameratoezicht bijvoorbeeld op het gedrag van daders onder invloed of emotionele daders te verwaarlozen.

Geweldsdelicten

Een ander onderzoek² uit Groot-Brittannië heeft aangetoond dat de plegers van vermogens- en geweldsdelicten en overlastgevende groepen nauwelijks rekening houden met de aanwezigheid van cameratoezicht. Dit komt met name doordat de politie te laat komt, slechte kwaliteit van de beelden en camera's die niet functioneren. De daders zijn hiervan op de hoogte en weten daardoor dat ze weinig te vrezen hebben.

§3.2 Landelijk

Bij de aanneming van de Wet cameratoezicht op openbare plaatsen (art. 151c Gemeentewet) is aan de Eerste en Tweede kamer toegezegd dat de Wet zal worden geëvalueerd. Zodoende heeft Regioplan de opdracht gekregen om een vijfjarig monitoronderzoek uit te voeren te beginnen met een 0-meting in 2006. Alle Nederlandse gemeenten zijn elke jaar uitgenodigd om deel te nemen aan het onderzoek met betrekking tot het cameratoezicht.

Hieruit blijkt dat het aantal gemeenten met cameratoezicht sinds 2003 is toegenomen. Op de 431 gemeenten die Nederland telt, maken ruim 120 gemeenten gebruik van cameratoezicht in de openbare ruimte. In de laatste jaren is er alleen in de middelgrote gemeenten een toename van het gebruik van cameratoezicht te zien. Soms gebeurt dit uit preventief oogpunt en soms in reactie op een reeks gebeurtenissen of een beduidende toename van criminaliteit en overlast in een bepaald gebied. De meeste gemeenten gebruiken dit instrument veelal in uitgaansgebieden of op stations, met als doel het bestrijden van overlast, vernielingen en criminaliteit. Daarnaast is er ook een toename te zien in het gebruik van cameratoezicht op bedrijventerreinen en winkelcentra. In zo'n geval zoeken gemeenten meestal naar een samenwerkingsverband tussen de gemeente en particuliere partijen.

Minister Opstelten heeft laten weten hoe hij de doelstelling uit het regeerakkoord van meer cameratoezicht wil bereiken. In het regeerakkoord staat: 'Er komt meer cameratoezicht'. In een brief naar aanleiding van een grootschalig landelijk onderzoek naar gemeentelijke camera's voegde de minister er één belangrijk woordje aan toe: 'Er komt meer en beter cameratoezicht'.³ Dat wil zeggen dat er meer cameratoezicht komt om overlast, agressie, geweld en criminaliteit directer en effectiever aan te pakken.⁴

Ontwikkelingen op gebied van cameratoezicht

Cameratoezicht heeft in de afgelopen jaren een enorme ontwikkeling doorgemaakt. Het mag straks ook gebruikt worden om leefbaarheids-overtredingen zoals het illegaal dumpen van afval bij een container tegen te gaan. Uiteraard gaat het dan niet alleen om de ontwikkelingen in technisch opzicht, maar ook in hoe burgers tegenwoordig denken over cameratoezicht in relatie tot de aantasting van hun vrijheid c.q. privacy. Uit de evaluaties blijkt een toename van onveiligheidsgevoelens te zijn. Dit zorgt voor een breder draagvlak voor de inzet van cameratoezicht. Mede om deze onveiligheidsgevoelens weg te nemen bij burgers, besluiten gemeenten steeds vaker om cameratoezicht als toezicht instrument in te zetten.

Het mag duidelijk zijn dat cameratoezicht geen wondermiddel is. Dat wil zeggen dat alleen de inzet van camera's niet genoeg is om de objectieve en subjectieve veiligheid te verbeteren. Het is overigens ook niet mogelijk om zonder enige aanleiding daartoe cameratoezicht in te zetten. Volgens artikel 151c van de Gemeentewet is het vereist dat de inzet van camera's in

¹ Tilley 1993, Gill & Spriggs 2005, Welsh & Farrington 2007

² Gill en Loveday 2003

³ <http://www.slimbekeken.nu/index.cfm?page=actueeldetail&id=272> (09-09-2011)

⁴ <http://www.vng.nl/smartsite.dws?ch=DEF&id=112024> (06-12-2011)

relatie tot de problematiek proportioneel is. Daarnaast dient het als een aanvullend middel op een reeks genomen maatregelen ter bevordering van de veiligheid in de openbare ruimte (subsidiariteit). Indien een gemeente besluit om cameratoezicht in de openbare ruimte in te zetten, dient er ook rekening te worden gehouden met de organisatie en beheer van het toezicht. Naarmate er meer camera's bijkomen, is het dus ook van belang om rekening te houden met het extra personeel en capaciteit die het met zich meebrengt. Dit betekent dat er steeds meer mensen nodig zijn om de beelden live uit te kijken. Om dit proces nog efficiënter te laten verlopen heeft intelligent cameratoezicht zijn intrede gedaan. Dit zijn camera's die pas operationeel worden bij detectie van geluid of beweging. Hierdoor wordt minder beeldmateriaal gegenereerd en neemt daardoor minder beslag op de (personele) capaciteit.

Evaluatie

Ondanks het feit dat cameratoezicht een ontwikkeling doormaakt, wordt deze vorm van toezicht nog lang niet in alle gemeenten geëvalueerd. In gemeenten waar het wel wordt geëvalueerd, blijkt het effect van cameratoezicht moeilijk vast te stellen. Dat komt onder andere door het ontbreken van vastgestelde doelen voor het gebruik van cameratoezicht. Om deze reden kan het toegepaste cameratoezicht niet worden afgerekend op het behalen van deze doelen. Zolang evaluaties niet op een meer gestandaardiseerde manier worden uitgevoerd, blijft het lastig om betrouwbare uitspraken te kunnen doen over de werking van cameratoezicht. Evaluaties van cameratoezicht dienen zich in eerste plaats te richten op de vraag of cameratoezicht het juiste middel is en blijft om problemen in een specifiek gebied aan te pakken. Daarover kunnen uitspraken gedaan worden op basis van een evaluatie die de doelen van het cameratoezicht toetst aan de resultaten van het instrument in de praktijk.⁵ De gemeenten zijn overtuigd dat cameratoezicht een preventieve werking heeft, vooral op vermogensdelicten omdat diefstal een kwestie is van een kosten- en batenafweging. Daarnaast is cameratoezicht vaak onderdeel van een pakket aan maatregelen. Dit maakt het zo moeilijk om te beoordelen welke bijdrage cameratoezicht precies heeft geleverd bij het terugdringen van criminaliteit en overlast.

Op 20 januari 1997 publiceerde de Registratiekamer haar rapport 'In beeld gebracht' waarin een aantal regels voor het gebruik van videocamera's voor toezicht en beveiliging op de openbare weg en in openbare ruimten zijn opgenomen. In de daarop volgende notitie van de Tweede Kamer de Staten-Generaal (vergaderjaar 1997-1998) staat dat er van cameratoezicht wordt gesproken als er beelden worden vastgelegd maar ook als dat niet het geval is en alleen sprake is van monitoren. Het duurde nog tot 2006 voordat er wetgeving is vastgesteld over het gebruik van cameratoezicht in de openbare ruimte.

§3.3 Beleidskader cameratoezicht (lokaal)

Op 11 januari 2000 ging de raadscommissie Algemene Zaken akkoord met de 'Nota cameratoezicht'. Deze nota vormde de basis voor de invoering van cameratoezicht in het Roermondse uitgaansgebied van de Veldstraat, het Stationsplein en het Stationsvoorplein. In februari 2006 is de gemeentewetswijziging in werking getreden en werd artikel 151c aan die wet toegevoegd. In de toelichting op dit artikel wordt het doel van cameratoezicht als volgt omschreven:

Gemeentelijk cameratoezicht op grond van artikel 151c Gemeentewet mag uitsluitend plaatsvinden voor het handhaven van de openbare orde. Dit begrip omvat ook de algemene bestuurlijke voorkoming van strafbare feiten die invloed hebben op de orde en rust in de gemeentelijke samenleving. Dit hoofddoel laat onverlet dat deze vorm van cameratoezicht ook subdoelen mag dienen.

In 2006 heeft de gemeenteraad, in samenhang met deze gemeentewetswijziging, een artikel cameratoezicht op openbare plaatsen in de Algemene Plaatselijke Verordening opgenomen. Daarnaast werd het bestaande cameratoezicht geformaliseerd en een beleidskader vastgesteld waarin onderwerpen als het doel, de kenbaarheid, proportionaliteit en subsidiariteit zijn vastgelegd. Verder is daarin vermeld dat cameratoezicht een redelijk zwaar en kostbaar middel is en er moet worden voorkomen dat er te makkelijk en te snel besloten wordt tot het instellen van cameratoezicht. Vandaar dat de volgende beleidslijn werd afgesproken bij de besluitvorming over de inzet van cameratoezicht:

⁵ http://www.regioplan.nl/publicaties/slug/type/rapporten/slug/viermeting_cameratoezicht (22-12-2011)

Cameratoezicht is een middel dat ingezet kan worden bij de handhaving van de openbare orde op openbare plaatsen overeenkomstig het gestelde in artikel 151c van de Gemeentewet. Cameratoezicht moet onderdeel uitmaken van een pakket van maatregelen die samen bijdragen aan het vergroten van de veiligheid en het terugdringen van de criminaliteit.

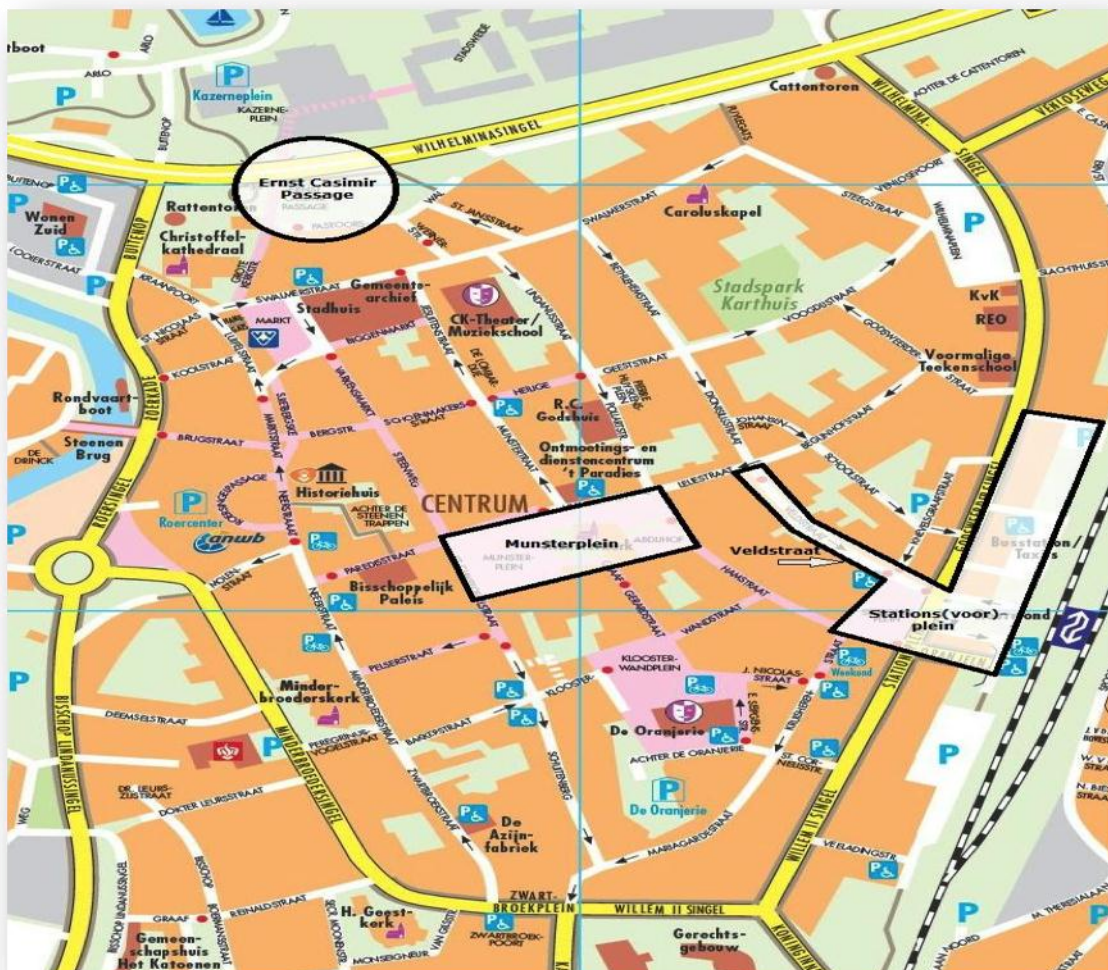
Het beleidskader cameratoezicht van 2006 is in juni 2011 door de commissie Bestuur en Middelen aangevuld met betrekking tot het aangaan van publiek- private samenwerking ter beveiliging van eigendommen via cameratoezicht en het inzetten van tijdelijk mobiel cameratoezicht.

In artikel 2.77 lid 2 van de APV is opgenomen dat er een maximale duur vastgesteld van cameratoezicht en is aangehaald dat er een evaluatie dient plaats te vinden op grond waarvan dit cameratoezicht wordt verlengd of wordt opgeheven. Er hebben in het verleden evaluaties plaatsgevonden. Deze zijn niet zoals vereist tweejaarlijks gehouden maar vonden plaats bij uitbreidingsmomenten van het cameratoezicht en bij de vaststelling van het beleidskader cameratoezicht. De raadscommissie heeft medio 2011 tijdens de aanvulling van het beleidskader cameratoezicht de behoefte geuit om het totale gemeentelijke cameratoezicht te evalueren.

§3.4 Afbakening onderzoeksgebieden

In Roermond wordt in het kader van handhaving van de openbare orde en veiligheid in drie gebieden cameratoezicht ingezet. Dit zijn tevens ook de locaties waar de enquêtes zijn gehouden. Het gaat om de volgende gebieden:

- De Veldstraat, het Stationsplein en Stationsvoorplein
- Het Munsterplein
- De Ernst Casimir Passage (ECP)

Figuur 1. Plattegrond cameragebieden

4. Objectieve onderzoeksresultaten

Uit landelijke evaluaties van Regioplan blijkt dat het beeld van het effect dat cameratoezicht heeft op de objectieve veiligheid vaak niet eenduidig is. Daarnaast zijn er ook afnames maar ook stijgingen van geweld te zien. Ook verschillen de beelden van overlast. Hoe is dat beeld in Roermond?

In dit hoofdstuk wordt inzicht geboden in de ontwikkelingen van de bij de politie geregistreerde cijfers van de afgelopen 12 jaar (2000-2011). Het is de bedoeling om inzichtelijk te maken in hoe de overlast en criminaliteit zich sinds de invoering van cameratoezicht heeft ontwikkeld in de betreffende cameragebieden in het bijzonder, en de binnenstad in het algemeen. Hierna zal eerst per cameragebied drie typen delicten worden behandeld. Daaropvolgend worden deze delicten in paragraaf 4.5 uitgespecificeerd in de meest voorkomende delicten en wordt er op basis van de Maryland Scientific Method Scale gebruik gemaakt van een vergelijkingsgebied.

§4.1 Politie cijfers

De politie heeft de cijfers betreffende de vermogensdelicten, geweldsdelicten en overlastincidenten in tabellen aangereikt zoals in onderstaand voorbeeld is weergegeven.

1. *Geweldsdelicten*: onder andere zedenmisdrijven, openlijk geweld, bedreiging, mishandeling, straatroof en overval.
2. *Vermogensdelicten*: onder andere diefstal van/uit/vanaf motorvoertuigen, diefstal van (brom-, snor)fietsen, zakkenrollerij, winkeldiefstal, inbraak en overige (eenvoudige) diefstallen.
3. *Overlastincidenten*: onder andere (drank en/of drugs)overlast, vernieling c.q. zaakbeschadiging, drugs/wapenhandel en aantasting van de openbare orde.

Incidenten en aangiften cameralocaties Roermond 2000-2011																								
<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <div style="width: 60%;"> <p> Geweldsdelicten (incidenten)</p> <p> Vermogensdelicten (aangiften)</p> <p> Overlastincidenten (incidenten)</p> </div> <div style="width: 35%;"> <p>Overgang BPS -> BVH (eind 2008)</p> <p>Invoering cameratoezicht op betreffende locatie</p> </div> </div>																								
Voorbeeld	2000		2001		2002		2003		2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011	
	inc	aang	inc	aang	inc	aang	inc	aang	inc	aang	inc	aang	inc	aang	inc	aang	inc	aang	inc	aang	inc	aang	inc	aang
Geweldsdelicten	5	3	7	5	20	7	5	10	15	5	20	8	20	63	10	4	10	57	19	15	26	16	15	27
Vermogensdelicten	3	2	9	7	6	5	5	4	10	9	19	18	51	25	8	8	19	18	11	11	15	11	14	13
Overlastincidenten	4	2	8	2	35	10	9	8	6	6	12	11	13	6	11	2	18	17	36	15	14	11	10	6

Tabel 1. Voorbeeld overzicht politie cijfers

Toelichting:

- *Aangiften – incidenten*: In bovenstaand tabel zijn de drie type delicten vanaf het jaar 2000 weergegeven en per jaar onderverdeeld in incidenten en aangiften. Bij *aangiften* gaat het om burgers die daadwerkelijk de politie schriftelijk verzoeken tot een opsporingsonderzoek. Bij *incidenten* gaat het om meldingen bij de politie, ongeacht of het incident tot een aangifte heeft geleid. De belangrijkste meetwaarden zijn per type delict door middel van achtergrondkleuren in de cellen aangegeven.

Type delict: Meetwaarde:

- *Geweldsdelicten* : incidenten
- *Vermogensdelicten* : aangiften
- *Overlastincidenten* : incidenten

Bij vermogensdelicten is het verschil tussen incidenten en aangiften geringer. Zo wordt er bijvoorbeeld in geval van woninginbraak nagenoeg altijd aangifte gedaan, alleen al vanwege de verzekeringseis daartoe. Bij geweldsdelicten en overlastincidenten is dat verschil aanmerkelijk groter. Er zijn meer mensen die kennis geven van gewelds- en overlastdelicten dan er aangifte van doen. Hoe ernstiger de geweldszaak en de persoonlijke inbreuk, hoe meer kans op een aangifte.

- *Invoering cameratoezicht*: Door middel van verticale zwarte lijnen is aangegeven met ingang van welk jaar er op een bepaalde locatie cameratoezicht heeft plaatsgevonden. De gegevens vanaf dit tijdstip zijn vetgedrukt. Bij de locatie Stationsplein- Veldstraat geeft een tweede onderbroken lijn bovendien aan wanneer cameratoezicht op de hele locatie is ingevoerd, dus met inbegrip van het voorplein.

- *Overgang politieregistratiesysteem*: De verticale rode lijn geeft ongeveer het moment aan waarop de politie Limburg- Noord is overgestapt van het Bedrijfsprocessensysteem (BPS) op de Basis Voorziening Handhaving (BVH).⁶ Doordat er in het nieuwe systeem gewerkt wordt met andere delict definities dan in het oude systeem BPS is het lastig om betrouwbare vergelijkingen tussen beide te maken.
- *Dark number*: Hoewel politiecijfers een bepaald beeld geven van de criminaliteit en overlast, worden lang niet alle incidenten gemeld of aangegeven. Het verschil tussen het aantal incidenten dat werkelijk gebeurt en de geregistreerde incidenten, wordt ook 'dark number' of 'dark figure' genoemd.

§4.2 Veldstraat, Stationsplein en Stationsvoorplein

§4.2.1 Beschrijving cameraproject

Uit een veiligheidsonderzoek⁷ in 1999 is gebleken dat burgers vooral de Stationstunnel en het uitgaansgebied Veldstraat- Stationsplein als onveilig ervoeren. Aan de Veldstraat en het Stationsplein zijn hoofdzakelijk horecalokaliteiten gevestigd. Het cameratoezicht vormt een aanvulling op de aanpak "Veilig Uitgaan". Met de komst van het cameratoezicht in december 2000 werd een nieuwe dimensie toegevoegd aan dit project "Veilig Uitgaan" in het uitgaansgebied Veldstraat/ Stationsplein. Deze twee locaties werden heringericht naar een situatie die ook een essentiële bijdrage leverde aan de veiligheid. In het uitgaansgebied staan 18 camera's opgesteld. Een plattegrond waarop deze camera's staan ingetekend, is opgenomen in bijlage 3a.

Het Stationsvoorplein bestaat uit het voorterrein van het NS-station tot de parkeerplaatsen richting de Veeladingstraat, de taxistandplaatsen en het busstation. Een veiligheidsonderzoek gesteund door politiecijfers gaf aan dat in dit gebied meer dan gemiddeld criminele- en overlastzaken gebeurden, zoals drank- en drugsoverlast, illegale taxiactiviteiten, wildplassen, geweldzaken, zedenzaken, fietsendiefstallen en inbraken. De politie en het OM hebben destijds ook ambtelijk aangegeven een uitbreiding van camera's in het stationsgebied te ondersteunen. Het cameratoezicht was niet bedoeld als een maatregel op zich, maar als een middel ter aanvulling op andere infrastructurele aanpassingen. Door in april 2005 vier camera's op te hangen op dit voorplein is het gehele Stationsplein in beeld gebracht. Het is feitelijk completering van het cameratoezicht in het gebied Veldstraat/ Stationsplein.

! *Hoewel het cameratoezicht op het Stationsplein en Stationsvoorplein in verschillende jaren zijn ingevoerd worden deze twee gebieden als één gebied beschouwd. Om onduidelijkheden te voorkomen worden de gebieden alleen daar waar het nodig is uit elkaar getrokken, anders wordt er met Stationsplein- het met inbegrip van Stationsvoorplein- mee bedoeld.*

Ook dient er rekening mee te worden gehouden dat de komst van een extra gebied ertoe leidt dat de cijfers van het Stationsplein en Stationsvoorplein bij elkaar opgeteld worden. Dit kan een mogelijke verklaring zijn van een stijging of schommeling in de cijfers.

Foto 1. Stationsplein

⁶ De invloed van de invoering van het nieuwe basis bedrijfsprocessensysteem BVH (Basis Voorziening Handhaving) per 10-11-2008 op de cijfers van de (districtelijke) monitorrapportage, is van dien aard dat geen goed vergelijk mogelijk is met de cijfers van voor die tijd. Met de komst van BVH is de informatiestructuur gewijzigd en daarmee ook de informatievoorziening. De invoerdatum zorgt daarmee voor een knip in de informatievoorziening en verdeelt de periode in voor en na de ingangsdatum van BVH.

⁷ Vlokhoven van, J., Nota cameratoezicht (2000), gemeente Roermond

§4.2.2 Resultaten per type delict

In tabel 2 zijn de politiecijfers betreffende de incidenten en aangiften van de vermogensdelicten, de geweldsdelicten en de overlastdelicten op de Veldstraat en het Stationsplein (inclusief Stationsvoorplein) weergegeven. De tabel wordt voor de duidelijkheid ondersteund met een grafiek (zie figuur 2).

Incidenten en aangiften cameralocaties Roermond 2000-2011																								
■ Geweldsdelicten (incidenten) ■ Vermogensdelicten (aangiften) ■ Overlastincidenten (incidenten)																								
Overgang BPS -> BVH (eind 2008) Invoering cameratoezicht op betreffende locatie																								
Veldstraat/ Stationsplein	2000		2001		2002		2003		2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011	
	inc	aang	inc	aang	inc	aang	inc	aang	inc	aang	inc	aang	inc	aang	inc	aang	inc	aang	inc	aang	inc	aang	inc	aang
Geweldsdelicten	120	61	98	58	132	76	129	69	136	70	115	56	132	63	117	78	107	57	107	57	93	45	62	27
Vermogensdelicten	258	214	195	171	190	168	246	185	163	127	246	197	160	127	186	151	235	169	130	122	98	86	161	151
Overlastincidenten	227	19	162	15	176	17	205	20	288	19	234	18	196	6	258	18	207	13	131	6	146	11	76	6

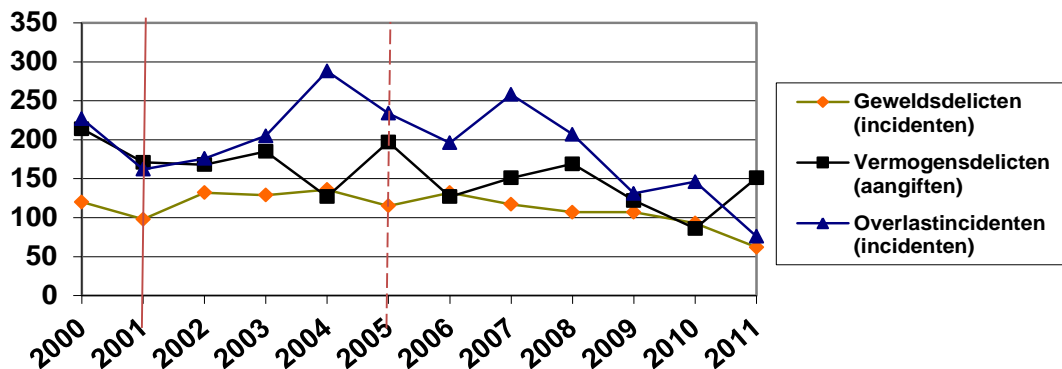
Tabel 2. Totaaloverzicht per type delict

Geweldsdelicten

Na de komst van cameratoezicht op de Veldstraat en het Stationsplein (zie zwarte lijn) daalde het aantal geweldsincidenten in 2001, namelijk van 120 naar 98. Echter in de jaren daarna is er een wisselend beeld zichtbaar: dan zijn er meer en dan zijn er weer minder zaken dan in 2000 geregistreerd (zie oranje cellen). Ook de invoering van het cameratoezicht in 2005 op het voorplein heeft dit beeld niet veranderd. Er is wel vanaf 2010 een forse daling van het aantal geweldsincidenten te zien.

Vermogensdelicten

De camera's zijn vanaf het jaar 2001 operationeel op de Veldstraat en Stationsplein. Vanaf 2001 is ook een duidelijke daling in het totaal aantal aangiften waarneembaar (zie groene cellen). Vervolgens is het voorplein in 2005 door middel van camera's in het vizier genomen. Ook hier blijkt dat na invoering van cameratoezicht de daling van het aantal incidenten zich sterker voortzet. Deze daling heeft zich in de jaren van het nieuwe BVH- systeem voortgezet, behalve bij de vermogensdelicten, want uit onderstaand figuur blijkt dat er in 2011 weer een behoorlijke stijging heeft plaatsgevonden.

Figuur 2. Grafische weergave per type delict Veldstraat en Stations(voor)plein

Overlastincidenten

Het aantal incidenten zijn de belangrijkste meetwaarde bij de overlastincidenten. In tabel 2 en figuur 2 is te zien dat het totaal aantal overlastzaken daalt na de invoering van cameratoezicht in de jaren 2001 tot 2003. Echter in 2003 en 2004 heeft er een forse stijging plaatsgevonden. Ook na de invoering van het cameratoezicht op het Stationsvoorplein zet de daling zich pas na 2007 voort.

§4.2.3 Resultaten per categorie

De drie type delicten kunnen onderverdeeld worden in verschillende categorieën. In de onderstaande tabellen word per type delict de bijbehorende aantallen schematisch opgesomd. De meest voorkomende delicten zijn door middel van een markering aangegeven.

Vervolgens word in paragraaf 4.5 nader ingezoomd op de meest voorkomende delicten en een vergelijking gemaakt met de ontwikkeling van de cijfers in de binnenstad (controlegebied).

Categorieën geweldsdelicten

Uit tabel 3 blijkt dat bedreiging en mishandeling de meest voorkomende geweldsdelicten zijn. Beide delicten hebben hetzelfde grillige aantallenpatroon. Na de komst van de camera's op het voorplein is voor wat betreft bedreiging een daling waarneembaar, maar mishandeling blijft ongeveer gelijk. In hoofdstuk 7 wordt hiervoor een verklaring gezocht bij professionals. De politie geeft bijvoorbeeld aan dat het hier om uitgaansgebied betreft waar veel sprake is van drank- en/of drugsgebruik, met als gevolg dat er wel eens onderlinge opstootjes ontstonden.

Veldstraat- Stationsplein	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	inc	inc	inc	inc	inc	inc	inc	inc	inc	inc	inc	inc
Zedenmisdrif	6	4	8	9	7	7	10	3	4	2	3	
Moord, doodslag											6	
Openlijk geweld			4	6	1	10	5	10	2	4	2	4
Bedreiging	23	19	13	18	32	26	31	19	18	14	13	11
Mishandeling	81	70	104	92	94	67	81	79	81	86	68	47
Straatroof	10	5	3	4	2	5	4	6	2	1	1	
Overval							1					
Totaal	120	98	132	129	136	115	132	117	107	107	93	62

Geweldsdelicten

Categorieën vermogensdelicten

Bij vermogensdelicten is duidelijk te zien dat diefstal van (brom,- snor-)fietsen, zakkenrollerij de meest voorkomende vermogensdelicten zijn (zie tabel 4). De overige vermogensdelicten worden buiten beschouwing gelaten, omdat daar weer een onderverdeling in zit waardoor het zijn relevantie verliest om daar nog op in te gaan.

Na de komst van cameratoezicht in 2000 en 2005 is herhaaldelijk een forse afname van diefstal van (brom, - snor)fietsen te zien. In tegenstelling tot diefstal van brom- en/of snorfietsen is bij zakkenrollerij in de loop van de jaren een lichte stijging waarneembaar, met name in 2011.

Veldstraat- Stationsplein	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	aang	aang	aang	aang	aang	aang	aang	aang	aang	aang	aang	aang
Diefstal/inbraak woning			2		1	5		1		1		
Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	5	9	6	24	6	8	8	4	3	1	3	1
Diefstal van motorvoertuigen	3	3	2	3			1	1		1		
Diefstal van brom-, snor-, fietsen	128	80	64	63	41	98	45	62	71	44	33	53
Zakkenrollerij	15	19	14	20	13	22	16	22	25	24	17	39
Diefstal af/uit/van overige voertuigen	3	2	3	1	1	4	1	1	3	1	2	4
Overige vermogensdelicten	49	50	65	67	52	41	50	50	58	44	26	49
Diefstal/inbraak bedrijven en instellingen	7	5	5	2	8	11	2	3	4	4	4	3
Winkeldiefstal	1		4		1	2	2	2		2		1
Totaal	213	171	168	185	127	197	127	151	169	122	86	150

Tabel 4. Vermogensdelicten

Categorieën overlastincidenten

De meeste incidenten op de Veldstraat en Stationsplein doen zich het meest voor op gebied van overlast. Uit onderstaand tabel blijkt dat (drugs- en drank)overlast, vernieling c.q. zaakbeschadiging, bijzondere wetten, drugshandel en aantasting van de openbare orde de meest voorkomende overlastdelicten zijn. Dit komt ook overeen met de aanleiding om cameratoezicht in te stellen op deze twee locaties. De cijfers tonen in ieder geval aan dat de inspanningen niet voor niets zijn geweest, omdat de cijfers in vergelijking met de jaren daarvoor in de meeste gevallen gehalveerd zijn.

Vanaf 2001 is in eerste instantie een daling zichtbaar, met name bij (drugs- en/of drank)overlast, vernieling c.q. zaakbeschadiging, bijzondere wetten en aantasting van de openbare orde. Dat effect is in 2004 weer weg. Na de komst van de camera's op het Stationsvoorplein is voor wat betreft vernieling en aantasting van de openbare orde een dalende trend waarneembaar. Daarnaast laten de cijfers na overgang op de BVH- ook een dalende lijn zien.

Veldstraat- Stationsplein	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	inc	inc	inc	inc	inc	inc	inc	inc	inc	inc	inc	inc
Brand/ontploffing	4	3	2		1	3		1	2			1
Drugs/drankoverlast	33	24	26	20	34	28	36	45	29	9	22	3
Vernieling c.q. zaakbeschadiging	32	22	34	41	47	34	19	32	29	19	18	12
Overlast	36	33	34	61	20	39	26	30	42	13	26	12
Bijzondere wetten	29	17	29	17	10	17	27	23	24			
Restcategorie							1	2		15	7	12
Drugshandel	7	7	8	7	4	12	18	23	8	4	5	3
Wapenhandel	3	1	2	4		5		4	2	3		1
Evenementen overig	2	7	4	3	6	4	7	2	3			
Aantasting openbare orde	81	48	37	52	166	92	62	96	68	68	66	32
Totaal	227	162	176	205	288	234	196	258	207	131	144	76

Tabel 5. Overlastincidenten

§4.2.4 Resumé

Op basis van de voorliggende gegevens verkregen uit de aangeleverde politiecijfers zijn de volgende bevindingen naar voren gekomen: De komst van cameratoezicht in het uitgaansgebied op de Veldstraat, Stationsplein en het Stationsvoorplein levert qua aantal incidenten het volgende op:

- de geweldsdelicten geven in beide gebieden een wisselend beeld weer;
- bij vermogensdelicten is sprake van een dalende lijn, vooral bij het aantal (brom,- snor)fietsdiefstallen is in 2000 en 2005 herhaaldelijk een behoorlijke afname te zien;
- bij overlastincidenten is in eerste instantie sprake van een dalende lijn. Na een korte periode waarin een stijging heeft plaatsgevonden, zijn het aantal incidenten in de laatste jaren weer afgenomen. Met name na het jaar 2008 (invoering van de BVH-systeem). De dalingen zijn overigens herhaaldelijk bij de incidenten vernieling c.q. zaakbeschadiging en aantasting van de openbare orde te zien.

Nadat cameratoezicht is ingevoerd is over het algemeen een dalende trend waarneembaar in de cijfers. Het is echter niet precies duidelijk in hoeverre cameratoezicht hier een rol in heeft gespeeld, omdat cameratoezicht gezien wordt als een aanvulling op fysiek toezicht op straat en andere veiligheidsmaatregelen. Hoewel er in 2005 een uitbreiding van het cameragebied heeft plaatsgevonden, heeft de samenvoeging van de cijfers niet geleid tot een stijging van het totaal aantal. Het lijkt er wel op dat de ontwikkeling van de cijfers in relatie staat met het doel van invoering van cameratoezicht. Daarnaast kan op basis van de cijfers gesteld worden dat de camera's op de Veldstraat en Stations(voor)plein voor wat betreft het verminderen en voorkomen van criminaliteit en overlast zijn bijdrage heeft aangetoond, vooral op gebied van vermogensdelicten.

§4.3 Munsterplein- Abdijhof

§4.3.1 Beschrijving cameraproject

Het Munsterplein ligt op een centrale en daarmee cruciale positie in de binnenstad. Het is een verkeersknooppunt voor het winkelend publiek. De Abdijhof is daar een onderdeel van. Wederom worden beide locaties als één gebied beschouwd. Begin januari 2006 werd aan de Commissie Algemene Zaken en Cultuur (AZ&C) een incidentenrapportage over het Munsterplein verstrekt. Behalve criminaliteit en overlast (winkeldiefstal, zakkenrollerij, mishandeling, drank- en drugsverslaafden en hangjongeren) werd er ingegaan op het feit dat burgers zich op dit plein onveilig voelden. Dit is voornamelijk gebleken uit de veiligheidsscan en leefbaarheidsmonitor (2005) en een onderzoek van de wijkraad onder de bewoners. Naar aanleiding van bovenstaande problemen zijn acht camera's geplaatst op het Munsterplein (zie bijlage 3b). Het cameratoezicht op het Munsterplein wordt noodzakelijk geacht om:

- het veiligheidsgevoel van de burgers positief te beïnvloeden;
- het plein als spilfunctie te laten fungeren ten einde criminaliteit en overlast in de binnenstad te bestrijden en te voorkomen;
- het toezicht op het Munsterplein ook buiten de tijden van het (projectmatig) toezicht van politie en afdeling stadstoezicht te garanderen;
- criminaliteit en overlast op het Munsterplein te bestrijden en te voorkomen.

Foto 2. Munsterplein

§4.3.2 Resultaten per type delict

Hieronder zijn het aantal bij de politie geregistreerde incidenten en aangiftes van de drie type delicten op het Munsterplein/Abdijhof weergegeven. Figuur 3 geeft een grafische weergave van de onderstaande cijfers weer. Het betreft hier anders dan bij de Veldstraat en Stationsplein om een winkelgebied. Zo heeft elke cameragebied zijn eigen karakter en die doelgroep waardoor de cameragebieden met verschillende problemen kampen.

Incidenten en aangiften cameralocaties Roermond 2000-2011																								
 Gewelddelicten (incidenten) Vermogensdelicten (aangiften) Overlastincidenten (incidenten)																								
Munsterplein/ Abdijhof	2000		2001		2002		2003		2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011	
	inc	aang	inc	aang	inc	aang	inc	aang	inc	aang	inc	aang	inc	aang	inc	aang	inc	aang	inc	aang	inc	aang	inc	aang
Gewelddelicten	12	5	11	7	16	10	17	11	10	4	12	6	31	22	9	5	7	3	12	5	1	1	4	2
Vermogensdelicten	121	105	192	158	130	109	99	78	124	102	119	105	111	94	92	78	85	57	102	99	103	87	110	85
Overlastincidenten	45	7	33	9	47	5	32	7	36	4	57	2	62	4	65	2	46	2	43	2	15	2	8	1

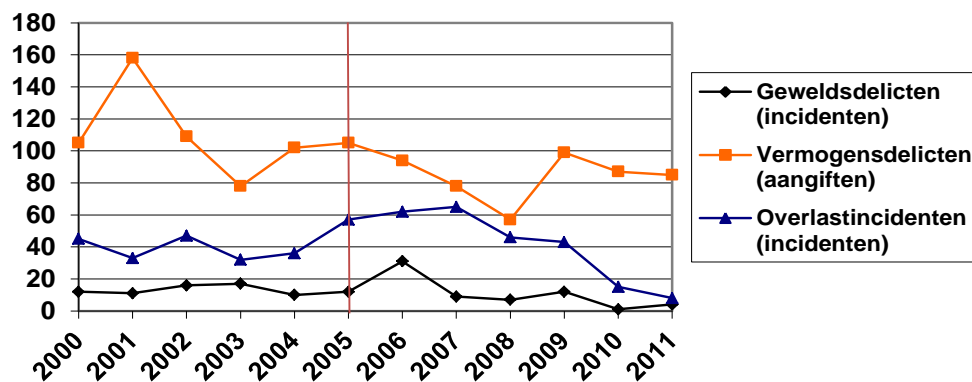
Tabel 6. Totaaloverzicht per type delict

Gewelddelicten

Zoals ook in tabel 6 is weergegeven (zwarte lijn), wordt er op het Munsterplein vanaf 2006 al gebruik gemaakt van cameratoezicht. Voor wat betreft de gewelddelicten blijkt dat in verhouding met de andere delicten cijfermatig gezien relatief weinig gebeurt op het Munsterplein. Vanaf 2007 nemen het aantal incidenten af.

Vermogensdelicten

Vermogensdelicten vormen het grootste probleem in dit gebied. In verhouding met de jaren ervoor is er in het aantal *vermogensdelicten* van 2007 tot 2008 een forse daling waarneembaar. Na invoering van de BVH in 2008 is er weer een sterke stijging waarneembaar, die vervolgens in de loop van de tijd weer licht daalt.

Figuur 3. Grafische weergave per type delict Munsterplein

Overlastincidenten

Een dalende ontwikkeling zet zich vanaf 2007 ook voort bij de *overlastincidenten*. Met name vanaf 2010 is het aantal meldingen van overlast met meer dan de helft gedaald. Volgens de politie heeft dit te maken met het feit dat de politie dankbaar gebruik heeft kunnen maken van het cameratoezicht. De gemeente Roermond heeft ook veel energie gestoken in het bestrijden van overlast door specifieke doelgroepen aan te pakken. Deze doelgroepen bestonden bijvoorbeeld uit:

- 'Lonsdale-jongeren' op het Munsterplein;
- hangjongeren bij Mac Donalds (Hamstraat);
- de zogenaamde drunksies (drank- en drugsverslaafden) en
- overlastveroorzakende en rondtrekkende jeugd.

§4.3.3 Resultaten per categorie

In de onderstaande tabellen staat het specifiek aantal gewelddelicten, vermogensdelicten en overlastincidenten met de bijbehorende aantallen schematisch opgesomd. De meest voorkomende delicten zijn door middel van een markering aangegeven.

Categorieën gewelddelicten

De cijfers van gewelddelicten zijn zo laag dat ze als niet betrouwbaar of noemenswaardig beschouwd kunnen worden. Het valt wel op dat er in 2006 een stijging heeft plaatsgevonden, waar het na invoering van cameratoezicht weer is afgenomen. Daarnaast blijkt dat sommige delicten na 2010 nihil zijn gebleven (zie tabel 7).

Munsterplein- Abdijhof	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	inc	inc	inc	inc	inc	inc	inc	inc	inc	inc	inc	inc
Zedenmisdrijf	2	2	1	2	3		1		2			
Openlijk geweld			2	1			2			1		
Bedreiging	2	5	5	6	2	5	9	3	1	3	1	4
Mishandeling	4	3	7	5	4	5	14	5	3	7		
Straatroof	4	1	1	3	1	2	5	1	1	1		
Totaal	12	11	16	17	10	12	31	9	7	12	1	4

Tabel 7. Gewelddelicten

Categorieën vermogensdelicten

Onderstaand tabel geeft aan dat diefstal van (brom-, -snor)fietsen, zakkenrollerij, diefstal/inbraak bedrijven/instellingen en winkeldiefstal de meest voorkomende typen vermogensdelicten zijn. Dit was in vergelijking met de andere gebieden ook te verwachten, omdat het hier om een winkelgebied gaat. De totaalaantallen laten duidelijk zien dat na invoering van cameratoezicht het aantal aangiften met betrekking tot diefstal van (brom-, -snor)fietsen en winkeldiefstal zijn afgenomen.

Munsterplein-Abdijhof	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	aang	aang	aang	aang	aang	aang	aang	aang	aang	aang	aang	aang
Diefstal/inbraak woning	1	2					1	1	1	2		
Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen		2	1	3	2		2	2	1			
Diefstal van motorvoertuigen			1	1	1	1		2				
Diefstal van brom-, snor-, fietsen	21	25	32	23	30	47	34	25	28	52	27	23
Zakkenrollerij	23	10	12	2	6	2	3	6	3	8	13	12
Diefstal af/uit/van overige voertuigen	3		1		3			1	2			
Overige vermogensdelicten	14	21	10	12	11	11	11	13	5	17	7	17
Diefstal/inbraak bedrijven en instellingen	6	11	6	3	10	5	3	4	2	1		3
Winkeldiefstal	37	84	45	34	38	39	36	24	15	18	39	26
Fraude		3	1		1		4			1	1	4
Totaal	105	158	109	78	102	105	94	78	57	99	87	85

Tabel 8. Vermogensdelicten

Categorieën overlastincidenten

De overlastincidenten bestaan voornamelijk uit (drugs-/drank)overlast (zie tabel 9). Na invoering van cameratoezicht laten de overlastincidenten over het algemeen een dalende lijn zien. Het is zeer waarschijnlijk dat cameratoezicht hier een bijdrage aan heeft geleverd, omdat er namelijk een aantal lopende projecten zijn waarbij het aandacht ligt op de aanpak drank- en drugsoverlast in de binnenstad. Daarbij dient men ook rekening te houden met het feit dat het bestrijden van overlast een kwestie is van toezicht houden. Des te meer toezicht, des te meer incidenten er worden waargenomen.

Munsterplein- Abdijhof	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	inc	inc	inc	inc	inc	inc	inc	inc	inc	inc	inc	inc
Brand/ontploffing	8		3	1	2		2	2		1		
Drugs/drankoverlast	9	9	17	4	12	12	17	18	4	3		
Vernieling c.q. zaakbeschadiging	9	7	8	13	8	3	9	4	3	4	4	3
Overlast	10	5	3	8	9	34	27	22	34	28	4	3
Bijzondere wetten	4		1	1	1	1	2	10	1			
Restcategorie			3		1	1	1	1	1	3	2	
Drugshandel		1		2	1		2	3	1	3	1	1
Wapenhandel		1				1	1	1	2	1		
Evenementen overig	2	6	11	3	1	2		1				
Aantasting openbare orde	3	4	1		1	3	1	3			4	1
Totaal	45	33	47	32	36	57	62	65	46	43	15	8

Tabel 9. Overlastincidenten

§4.3.4 Resumé

De komst van de camera's in het winkel- en horecagebied van het Munsterplein in 2006 levert qua aantal aangiften voor:

- de geweldsdelicten een duidelijke afname van op. De cijfers worden wel als onbetrouwbaar gezien. De aantallen zijn namelijk zo gering dat daar geen harde conclusies over kan worden getrokken. In algemene zin kan wel gesteld worden dat er een daling is te zien in het totaal aantal. Deze daling is het grootst bij mishandeling, maar ook bij bedreiging en straatroof.
- De cameragebieden hebben allemaal een eigen karakter. Zo kampt het Munsterplein (winkelgebied) met andere problemen dan het Stationsplein (uitgaansgebied). Aangezien het Munsterplein een winkelgebied betreft kan dit als een verklaring worden gezien dat vermogensdelicten het grootste probleem vormen in dit gebied. De vermogensdelicten laten echter in 2007 en 2008 een forse daling zien. Die daling is het grootst bij winkeldiefstal en diefstal van (brom-, snor)fietsen.

- de overlastincidenten in 2006 en het jaar daarna een piek, maar vervolgens een dalende ontwikkeling. Met name vanaf 2010 zijn het aantal meldingen van overlast met meer dan de helft gedaald.

Hieruit kan worden opgemaakt dat cameratoezicht in combinatie met alle andere (veiligheids)maatregelen zijn meerwaarde heeft aangetoond omdat de cijfers van alle drie type delicten, na invoering van cameratoezicht, een dalende trend laten zien. Dit ging uiteraard gepaard met een tal andere projecten. Daarnaast zijn het ook geen schokkende cijfers, maar het voornaamste doel van cameratoezicht was in dit geval het verbeteren van het veiligheidsgevoel.

§4.4 Ernst Casimir Passage

§4.4.1 Beschrijving cameraproject

De Ernst Casimir Passage is de vernieuwde doorgang van de binnenstad naar het Designer Outlet Center (DOC). Hoewel er zich in dit gebied nauwelijks incidenten hebben voorgedaan fungeert deze passage wel als een halsslagader tussen de gebieden die voor Roermond van belang zijn. Op basis van tellingen kan vermeld worden dat er in de Ernst Casimir Passage jaarlijks meer dan 3 miljoen mensen lopen van het DOC naar de binnenstad en vice versa. Overigens is ook de fietstunnel naast deze passage onder cameratoezicht gebracht. Voor het stadimago was het essentieel dat het aantal incidenten in de nieuwe passage beperkt bleven en dat de stadsentree zeer uitnodigend is voor het

Foto 3. Ernst Casimir Passage

publiek. Daarnaast was de vernieuwing van de passage in 2010 een dermate grote investering waardoor toezicht door middel van camera's als noodzakelijk werd geacht. Artikel 151c van de gemeentewet geeft de mogelijkheid om camera's voor preventief toezicht in te zetten. De situering van de 23 camera's in de Ernst Casimir Passage is weergegeven in bijlage 3.

§4.4.2 Resultaten per type delict

Zoals in hierboven al is aangegeven heeft het cameratoezicht op de Ernst Casimir Passage met name een preventief karakter. In de afgelopen 12 jaar hebben zich ook maar een zeer gering aantal incidenten voorgedaan. Het gaat slechts om drie vermogensdelicten en één geweldsdelict. De cijfers zijn zo gering dat daardoor geen tendensen zijn te onderkennen. Wel heeft er recentelijk een steekincident voorgedaan waarbij een gewonde is gevallen. De politie heeft dader op basis van de camerabeelden kunnen aanhouden. Uit het literatuuronderzoek was al naar voren gekomen dat geweld meestal impulsief is, waardoor men niet rationeel nadenkt en zich daardoor niet van bewust is dat hij/zij zich in een cameragebied bevindt.

Incidenten en aangiften cameralocaties Roermond 2000-2011																								
Ernst Casimir Passage	2000		2001		2002		2003		2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011	
	inc	aang	inc	aang	inc	aang	inc	aang	inc	aang	inc	aang	inc	aang	inc	aang	inc	aang	inc	aang	inc	aang	inc	aang
Geweldsdelicten																								
Vermogensdelicten							1	1											2	2			1	
Overlastincidenten																								

Tabel 10. Totaaloverzicht per type delict

§4.4.3 Resumé

Uit het incidentenoverzicht vanaf 2000 blijkt dat de cijfers zo gering dat daardoor geen tendensen zijn te onderkennen voor en na de plaatsing van camera's.

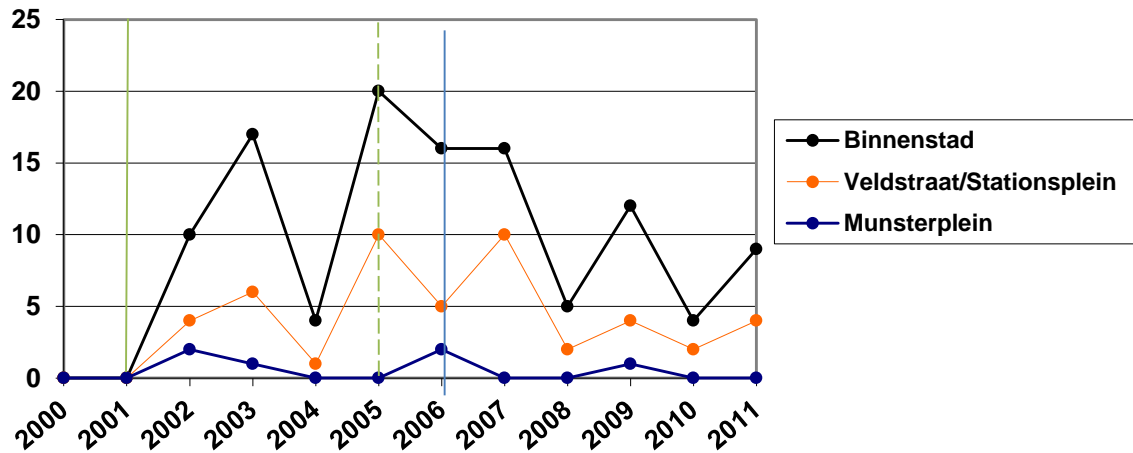
§4.6.1 Vergelijking per delict

Zoals eerder vermeld, kunnen geweldsdelicten onderverdeeld worden in verschillende categorieën. De meest voorkomende categorieën geweld zijn:

- Openlijk geweld
- Bedreiging
- Mishandeling

Openlijk geweld

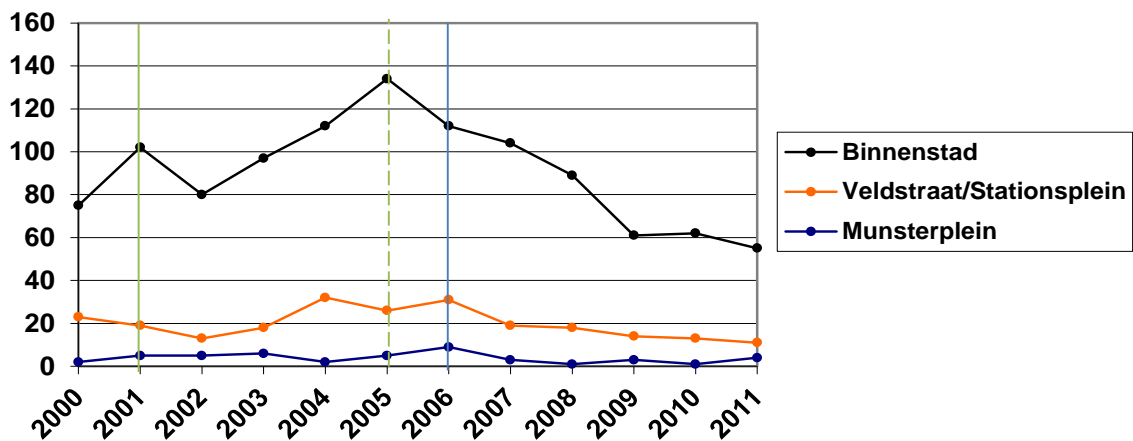
Onderstaand figuur geeft een weergave van de ontwikkeling van het bij de politie geregistreerde openlijke geweldsdelicten. Na 2001 is een grillig verloop van het aantal geweldsdelicten te zien. De lijnen lopen synchroon met elkaar. Vanaf 2009 is er een dalende lijn te zien, maar in 2011 is wederom een lichte stijging waarneembaar.

Figuur 5. Ontwikkeling openlijk geweld

Bedreiging

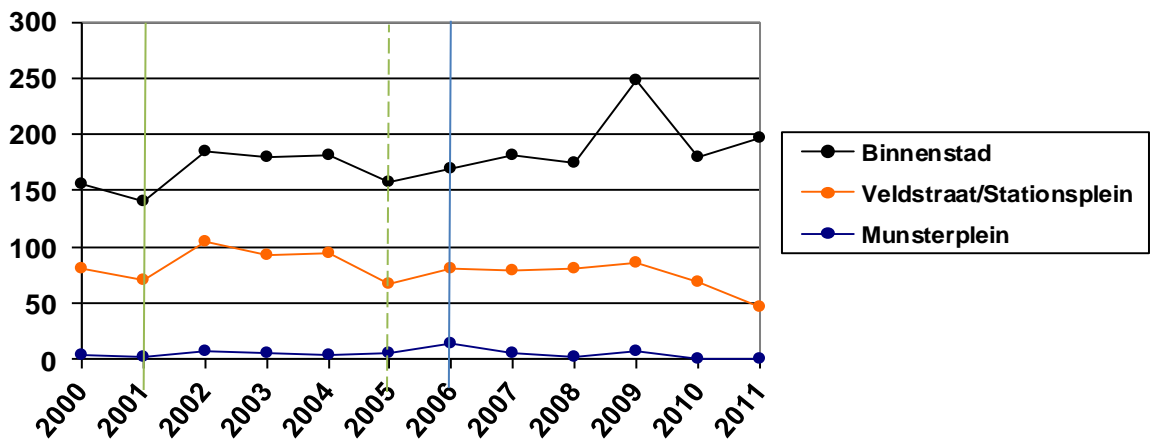
Bij 'bedreiging' is sprake van een vrij constant beeld in de cameragebieden (zie figuur 6). In de gehele binnenstad heeft bedreiging zijn piek in 2005 en 2006 bereikt. De twee cameragebieden vertonen een enigszins ander incidentenpatroon in de periode 2004-2006. Vervolgens is er na 2006 voor wat betreft alle gebieden een aanhoudende daling waarneembaar.

Figuur 6. Ontwikkeling bedreiging

Mishandeling

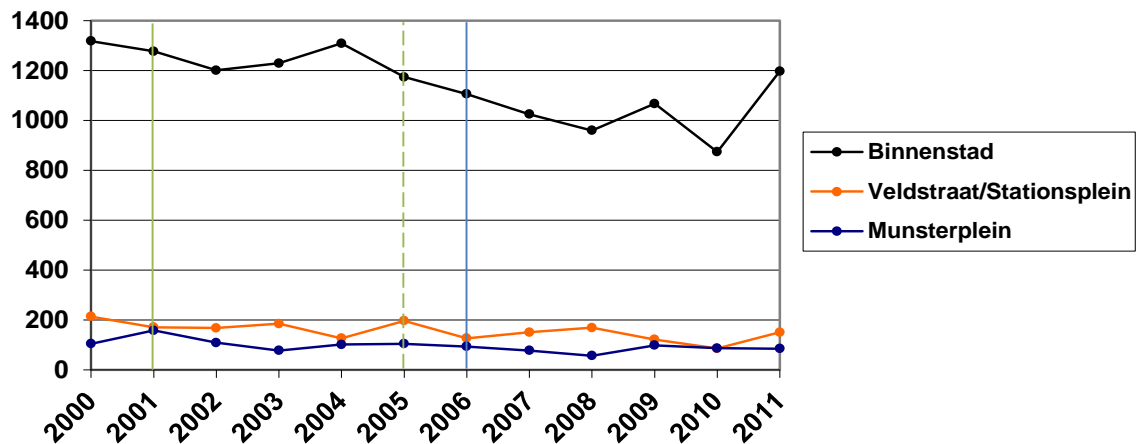
Evenals bij bedreiging is ook bij mishandeling sprake van een constant beeld (zie figuur 7). Opvallend is dat de piek van 2009 niet in de cameragebieden aanwezig is. Vanaf het jaar 2009 is er een behoorlijke daling van mishandeling waarneembaar.

Figuur 7. Ontwikkeling mishandeling

§4.7 Vermogensdelicten (aangiften)

Onderstaand figuur geeft de ontwikkeling van het bij de politie geregistreerde totaal aantal vermogensdelicten van zowel de gehele binnenstad als de afzonderlijke cameragebieden. In de totale aantallen is een grillig beeld te zien. Het aantal vermogensdelicten in de binnenstad is sinds 2004 aan het dalen, met een tussentijdse stijging in 2009. Het aangifte patroon van de Veldstraat/ Stationsplein loopt niet synchroon met dat van de binnenstad. Het aangiftepatroon van het Munsterplein lijkt wel veel op dat van de binnenstad. Daarnaast blijkt dat de cameragebieden voor maar ongeveer een tiende van alle vermogensdelicten verantwoordelijk zijn in de binnenstad, terwijl het een van de drukst bezochte gebieden zijn.

Figuur 8. Vermogensdelicten totaal

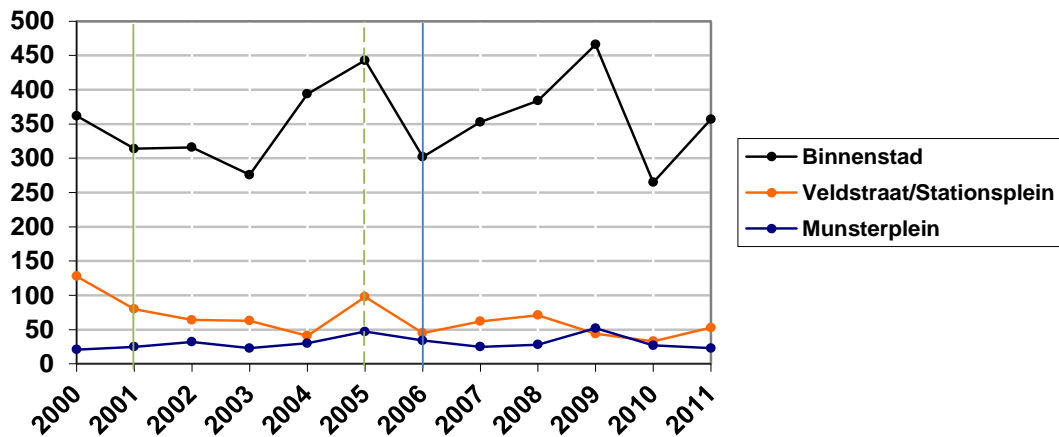
4.7.1 Vermogensdelicten per categorie

Uit de voorgaande paragrafen is gebleken dat er een aantal delicten verantwoordelijk zijn voor het grootste deel van de incidenten. Hierna worden de volgende meest voorkomende vermogensdelicten behandeld:

- Diefstal van (brom-/snor-)fietsen
- Zakkenrollerij
- Winkeldiefstal

Diefstal van (brom-,snor)fietsen

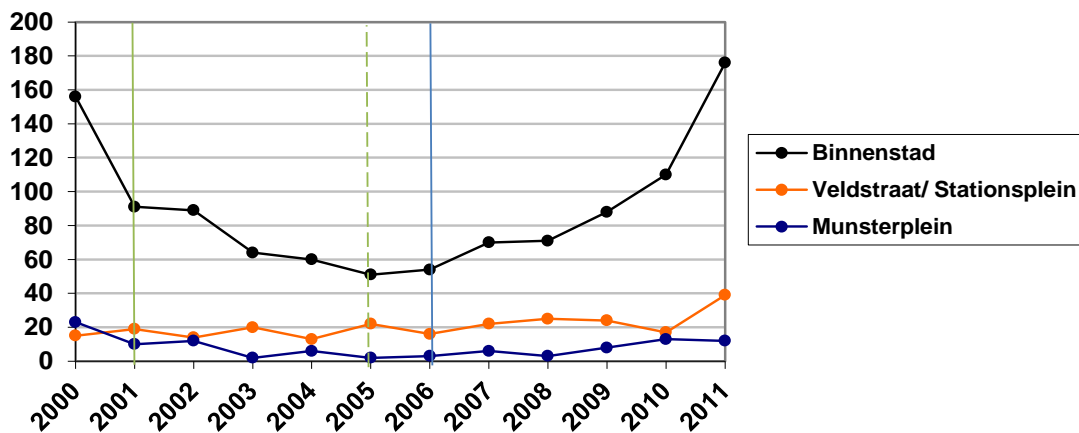
In figuur 9 is de ontwikkeling van de brom-, snor-, en fietsendiefstal weergegeven. Het aantal diefstallen bereikte in 2005 en 2009 een hoogtepunt in de binnenstad. De piek van 2005 is ook in de cameragebieden te zien, met name op Veldstraat- Stationsplein, omdat hier in 2005 het Stationsvoorplein nog bij is gekomen. Voor wat betreft de binnenstad lijkt het aantal (brom-,snor)fietsdiefstallen in 2011 weer te stijgen. Alleen de Veldstraat en Stations(voor)plein gaat hierin mee.

Figuur 9. Ontwikkeling (brom-, snor)fietsdiefstallen

Zakkenrollerij

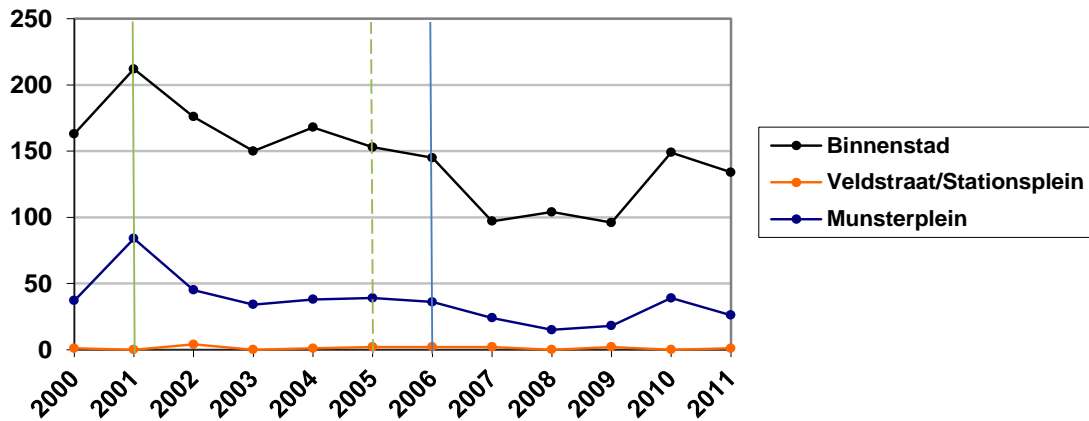
Het onderstaand figuur geeft een beeld in de ontwikkeling van het aantal bij de politie geregistreerde aangiften van zakkenrollerij. Het aantal zakkenrollen in de binnenstad is sinds 2001 fors gedaald, namelijk met meer dan de helft. Vervolgens is er een zorgelijke ontwikkeling waarneembaar waarbij het aantal zakkenrollen in 2011 weer hoger als het niveau in 2001 is komen te staan. Het opvallende is dat het aantal zakkenrollen in de cameragebieden sinds 2003 redelijk constant zijn gebleven, met wederom een stijging in de laatste jaren, met name op de Veldstraat en Stationsplein.

Figuur 10. Ontwikkeling zakkenrollerij

Winkeldiefstal

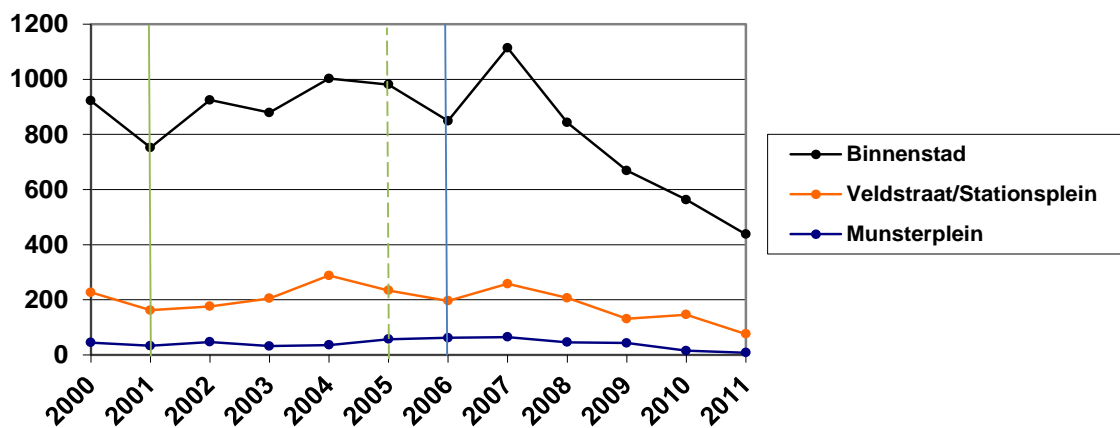
Winkeldiefstal kent in 2001 tot 2006 een daling van ruim een derde van het totaal (zie figuur 11). Vanaf 2009 is zowel in de binnenstad als op het Munsterplein een forse toename van het aantal winkeldiefstallen te zien. Het aantal winkeldiefstallen op de Veldstraat/ Stationsplein is verwaarloosbaar laag omdat het geen winkelgebied, maar een uitgaans-/horecagebied betreft. Na invoering van cameratoezicht op het munsterplein in 2005 is een duidelijke daling van het aantal winkeldiefstallen te zien. Gesteld kan worden dat cameratoezicht er zeer waarschijnlijk een bijdrage aan heeft geleverd.

Figuur 11. Ontwikkeling winkeldiefstal

§4.8 Overlast (incidenten)

Het onderstaand figuur geeft de ontwikkeling van het bij de politie geregistreerde totaal aantal overlastincidenten in de binnenstad, waarbij de cameragebieden afzonderlijk zijn weergegeven. In de totale aantallen van de binnenstad zien we een grillig beeld. Het aantal overlastincidenten heeft in 2007 de piek bereikt. Vervolgens is ook hier weer een aanhoudende daling te zien. Het incidentenbeeld van de Veldstraat Stationsplein vertoont veel gelijkenis met die van de binnenstad. Het incidentenbeeld van het Munsterplein is veel vlakker dan dat van de binnenstad. De cameragebieden zijn bij elkaar opgeteld samen verantwoordelijk voor ongeveer een kwart van alle overlastincidenten in de binnenstad.

Figuur 12. Ontwikkeling overlastincidenten

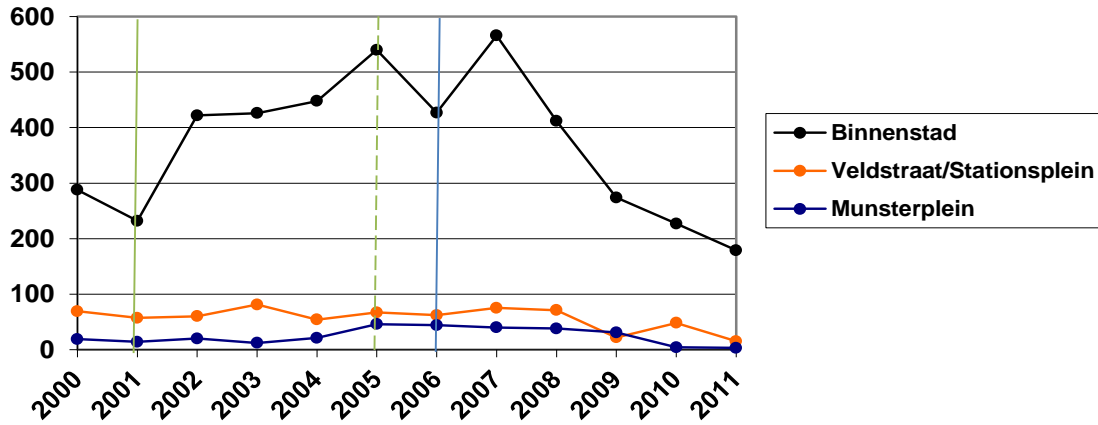
4.8.1 Overlastincidenten per categorie

De overlastdelicten kunnen onderverdeeld worden in verschillende categorieën. De meest voorkomende categorieën overlastdelicten zijn:

- (Drank-/drugs)overlast
- Aantasting openbare orde

Drank-/drugs)overlast

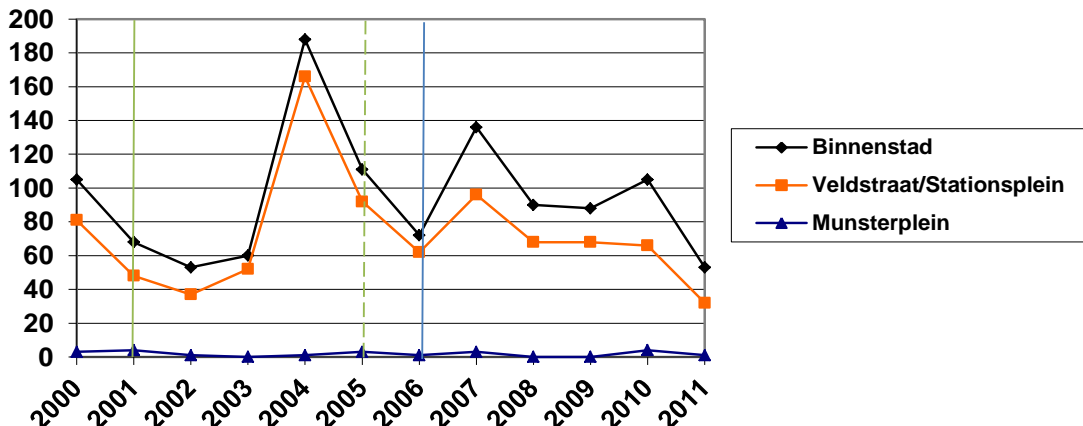
Als de vergelijking met het totale aantal in de gehele binnenstad geregistreerde incidenten wordt gemaakt betreffende drank-/drugsoverlast, valt het volgende op. Hoewel er in de binnenstad vanaf 2001 een forse stijging van het aantal incidenten is te zien, gaat het aantal incidenten in de cameragebieden hier niet in mee (zie figuur 13). Vanaf 2007 is weer sprake van een behoorlijke daling tot zelfs onder het niveau van 2001.

Figuur 13. Ontwikkeling drank- en drugsoverlast

Aantasting openbare orde

Uit onderstaand grafiek is duidelijk te zien dat de Veldstraat en het Stationsplein grotendeels verantwoordelijk zijn voor het aantal openbare orde incidenten in de binnenstad. Op het Munsterplein is hier nauwelijks sprake van. Sinds de invoering van cameratoezicht op de Veldstraat en het Stationsplein is er een forse daling van het aantal openbare orde incidenten te zien. Vervolgens heeft er in 2004 een extreme stijging plaatsgevonden, maar uiteindelijk is ook hier weer sprake van een forse daling in de laatste jaren.

Figuur 14. Ontwikkeling openbare orde incidenten

§4.9 Resumé

Bij vergelijking van de cijfers van de cameragebieden met die van de gehele binnenstad in samenhang met de komst van de camera's is het volgende vastgesteld:

- het lijnenpatroon van de geweldsincidenten (met name openlijk geweld, bedreiging en mishandeling) op de Veldstraat / Stationsplein en het Munsterplein lopen bijna synchroon met die van de gehele binnenstad.
- het lijnenpatroon van de vermogensdelicten op het Munsterplein en de binnenstad komen overeen, er is echter wel een verschil tussen het patroon van de binnenstad en van Veldstraat/ Stationsplein.
- het lijnenpatroon van de overlastdelicten van de Veldstraat/Stationsplein veel gelijkenis vertoont met dat van de binnenstad. Het incidentenbeeld van het Munsterplein is veel vlakker.

5. Subjectieve onderzoeksresultaten

Heeft cameratoezicht daadwerkelijk invloed op het veiligheidsgevoel? Uit evaluaties in andere gemeenten blijkt dit inderdaad het geval te zijn. Is dat in Roermond ook zo? Wat heeft cameratoezicht in Roermond gevoelsmatig opgeleverd? Cameratoezicht is er namelijk niet alleen om criminaliteit en overlast terug te dringen, maar één van de doelstellingen van cameratoezicht is ook om de subjectieve kant van veiligheid, de veiligheidsbeleving, te vergroten. Er wordt in dit hoofdstuk per cameragebied inzicht geboden in de mening en de veiligheidsbeleving van de bewoners, ondernemers en passanten over cameratoezicht

§5.1 Veldwerk en respons

Om een goede afweging te kunnen maken over het effect van cameratoezicht, worden meerdere bronnen betrokken bij het onderzoek. Een van deze bronnen is de bewoners-/bedrijven en bezoekersonderzoek. Voor de samenstelling van de gehanteerde vragenlijsten is gebruik gemaakt van de literatuur. Daarnaast is er op basis van de doelstellingen een selectie gemaakt uit de vragen van soortgelijke onderzoeken.

De schriftelijke vragenlijsten zijn vervolgens per cameragebied opgesteld en uitgezet naar alle bewoners (12 jaar en ouder) en ondernemers op en nabij de betreffende cameragebieden. Hier is bewust voor gekozen omdat deze groep mensen de 'dagelijkse gebruikers' zijn van het betreffende cameragebied. Daarnaast was het streven om op verschillende tijdstippen (overdag, 's middags en 's avonds) met zeven enquêteurs, per cameragebied minimaal 120 enquêtes af te nemen onder de bezoekers van de binnenstad.

In totaal zijn 639 personen benaderd. Vanaf 31 oktober 2011 zijn 115 bewoners en 95 ondernemers van bedrijven/ winkels/ horeca- lokaliteiten die direct bij de cameralocaties wonen of werken uitgenodigd om deel te nemen aan het veiligheidsonderzoek. Daarnaast hebben in totaal 429 bezoekers van de binnenstad deelgenomen aan het veiligheidsonderzoek.

De respons (N) van de bewoners- en ondernemersenquête was hoger dan verwacht. Op basis van ervaring bij andere onderzoeken van de gemeente Roermond was de verwachting om ruim één derde van de verzonden enquêtes ingevuld terug te ontvangen. In totaal zijn meer dan de helft (56%) van de enquêtes teruggezonden. De verhouding tussen man/vrouw zijn ongeveer gelijk. De face-to-face benaderingen waren aselectief, hierbij zijn 251 vrouwen en 178 mannen geënquêteerd. Van deze passanten kwamen 237 personen uit Roermond en 192 uit andere gemeenten. In totaal hebben 548 personen een vragenlijst ingevuld (zie tabel 12).

	Veldstraat/ stationsplein	Munsterplein	Ernst Casimir Passage	Totaal per doelgroep
Bewoners	38	31	7	76
Ondernemers	18	23	1	42
Bezoekers	188	120	121	429
Totaal per gebied	244	174	129	558

Tabel 12: Aantal respondenten

Voor de betrouwbaarheid van de gegevens is niet zozeer de omvang van de respons in percentages belangrijk, maar wel het absolute aantal respondenten. Des te hoger het aantal respondenten, des te groter de betrouwbaarheid. Het onbetrouwbaarheidpercentage bedraagt overigens 1 procent omdat de cijfers op hele getallen zijn afgerond. Dit betekent dat de werkelijke percentages hooguit 1 procent zullen afwijken van de percentages zoals in dit rapport zijn genoemd. Daarnaast dient rekening mee te worden gehouden dat de gegevens van de bewoners en ondernemers bij de ECP het meest onbetrouwbaar zijn, omdat slechts 8 mensen hebben deelgenomen aan het onderzoek. Dit heeft te maken met dat er in het onderzoek ervoor is gekozen om alleen bewoners en bedrijven op- en nabij een cameragebied uit te nodigen om deel te nemen aan het onderzoek. In dit geval gaat het om een tunnel waar nauwelijks huizen en bedrijven (direct) aan grenzen.

§5.2 Onveiligheidsgevoel

Onveiligheidsgevoelens van burgers zijn lang niet altijd terug te voeren op de daadwerkelijke overlast en onveiligheid in een gemeente. In een aantal provincies als Utrecht, Zuid-Gelderland, Noord-Brabant en een aantal gemeenten in noordelijke provincies, maar ook in Limburg is het onveiligheidsgevoel groter dan op basis van de werkelijke overlast en onveiligheid verwacht mag worden.⁸ Aan de bewoners, ondernemers en bezoekers van Roermond is gevraagd in hoeverre zij zich in algemene zin onveilig voelen. Daarbij is ook gevraagd op welke momenten zij zich dan onveilig voelden. Dit leverde de volgende resultaten op.

	Bewoners/ ondernemers			Bezoekers		
	N=	AANTAL	%	N=	AANTAL	%
Veldstraat/Stationsplein	57	17	30%	188	39	21%
Munsterplein	54	22	41%	120	21	18%
Ernst Casimir Passage	8	6	75%	121	25	21%
Totaal	119	45	38%	429	85	20%

Tabel 13: Gevoel van onveiligheid in het algemeen- 'Voelt u zich wel eens onveilig op het Munsterplein – Veldstraat, Stationsplein of in de Ernst Casimir Passage?

Bewoners / ondernemers

Uit bovenstaand tabel blijkt dat de bewoners en ondernemers aan het Munsterplein zich onveiliger voelen dan die aan de Veldstraat/Stationsplein. De bewoners en ondernemers bij de Ernst Casimir Passage voelen zich volgens tabel 13 het meest onveilig (75%), maar over de betrouwbaarheid daarvan is reeds een opmerking over gemaakt.

Bezoekers

Uit tabel 13 blijkt verder dat een ruime meerderheid van de passanten (ongeveer 80%) zich niet of nauwelijks onveilig voelt op de cameraplocaties. De bezoekers vinden de Ernst Casimir Passage en de Veldstraat / Stationsplein iets onveiliger dan het Munsterplein.

Bij vergelijking valt op dat de bewoners en ondernemers (38%) zich onveiliger voelen dan de passanten (20%). Bij de passanten scoort het Munsterplein het meest positief, terwijl dat niet het geval is bij de bewoners / ondernemers.

Aan de respondenten die hebben aangegeven zich wel eens onveilig te voelen is ook gevraagd op welke momenten zij zich dan onveilig voelen. Over het algemeen voelen mensen zich voornamelijk 's avonds en 's nachts het meest onveilig.

§5.3 Bekendheid cameratoezicht

In eerste instantie wordt cameratoezicht ingevoerd in de hoop dat het mensen weerhoudt om misdrijven te plegen. Het vergroot immers de kans dat een misdrijf gezien wordt, maar ook de pakkans van daders. In de tweede plaats is het de bedoeling dat mensen zich hierdoor veiliger zouden moeten voelen, ongeacht of er ook daadwerkelijk minder criminaliteit plaatsvindt.

Het is wettelijk vastgelegd (art. 151c Gemeentewet) dat cameratoezicht bekend moet worden gemaakt door middel van informatieborden op straat. Camerabewustzijn is een voorwaarde voor de effectiviteit van cameratoezicht. Het zal duidelijk zijn dat cameratoezicht alleen kan bijdragen aan de vermindering van criminaliteit en overlast en het veiligheidsgevoel als zowel de (potentiële) daders als (potentiële) slachtoffers weten dat er cameratoezicht is. Voor een mogelijk preventief effect is dat essentieel: als mensen niet op de hoogte zijn van het cameratoezicht, zullen ze hun gedrag er ook niet door veranderen. Het is dus van belang dat zoveel mogelijk mensen in het gebied, ook de bezoekers, weten dat er cameratoezicht is. Aan de bewoners, ondernemers en bezoekers van Roermond is gevraagd of zij ervan op de hoogte zijn dat ze zich in een cameragebied bevinden.

⁸ <http://www.binnenlandsbestuur.nl/digitaal-besturen/partners/king/onveiligheidsgevoel-niet-altijd-terug-te-voeren.1221407.lynxk> (15-10-2011)

	Bewoners/ ondernemers			Bezoekers		
	N=	AANTAL	%	N=	AANTAL	%
Veldstraat/Stationsplein	57	52	91%	188	99	53%
Munsterplein	54	42	78%	120	38	32%
Ernst Casimir Passage	8	7	88%	121	52	43%
Totaal	119	101	85%	429	189	44%

Tabel 14: 'De gemeente Roermond heeft enkele jaren geleden op [betreffende locatie] cameratoezicht ingevoerd, bent u hiervan op de hoogte?'

Bewoners/ondernemers

Een ruime meerderheid van de bewoners en ondernemers (78% tot 91%) weet dat er camera's hangen in de drie cameragebieden. De bekendheid is het grootst op de Veldstraat en het Stationsplein.

Bezoekers

Zoals te verwachten is, is de bekendheid van cameratoezicht onder bezoekers minder groot dan bij bewoners en ondernemers. Het is wel opvallend dat meer dan de helft van de bezoekers de geplaatste camera's en de borden ter aanduiding van die camera's niet zien. Slechts 32% tot 53% van de bezoekers weten namelijk dat er camera's hangen.

Het is opmerkelijk dat in verhouding met de andere locaties relatief weinig personen op het Munsterplein bekend zijn met de aanwezigheid van camera's. Zowel de bewoners/ondernemers als de passanten zijn het minst bekend met het cameratoezicht op het Munsterplein. Het is interessant om na te gaan of men zich ook echt veiliger zou voelen indien zij er wel van op de hoogte zouden zijn. Daarvoor zou eerst de kenbaarheid van de camera's moeten worden vergroot.

§5.4 Veiliger door cameratoezicht

De gemeente stelde onder andere samen met de politie, justitie en horeca een pakket maatregelen vast om excessen te verminderen, voornamelijk in het uitgaansgebied. Aansluitend op de voorgaande vragen is gevraagd of de aanwezigheid van cameratoezicht invloed heeft op het veiligheidsgevoel van de respondenten. Aan de respondenten die hebben aangegeven zich veiliger te voelen door de aanwezigheid van cameratoezicht is gevraagd op welke momenten zij zich dan veiliger voelen. Hierbij waren meerdere antwoorden mogelijk.

	Bewoners/ ondernemers			Bezoekers		
	N=	AANTAL	%	N=	AANTAL	%
Veldstraat/Stationsplein	57	31	54%	188	112	60%
Munsterplein	54	31	57%	120	71	59%
Ernst Casimir Passage	8	8	100%	121	93	77%
Totaal	119	70	59%	429	276	64%

Tabel 15: 'Zorgt de aanwezigheid van camera's ervoor dat u zich hier veiliger voelt?'

Bewoners/ ondernemers

Ruim 50 procent voelt zich op de Veldstraat / Stationsplein veiliger door de aanwezigheid van camera's. Opvallenderwijs is dit percentage bij de Ernst Casimir Passage 100 procent. De meerderheid van de respondenten (59%) voelt zich veiliger omdat er camera's hangen.

De bewoners en ondernemers van de Veldstraat/ Stationsplein en Ernst Casimir Passage voelen zich vooral 's avonds en 's nachts veiliger. Op het Munsterplein is dit voornamelijk overdag en 's middags.

Bezoekers

Van de bezoekers voelt 64 procent zich veiliger in aanwezigheid van camera's. Ook bij de bezoekers scoort de Ernst Casimir Passage het hoogst. Cameratoezicht heeft in verhouding met de bewoners en ondernemers een positievere invloed op het veiligheidsgevoel van de bezoekers.

Op het Munsterplein en Ernst Casimir Passage zorgt de aanwezigheid van camera's ervoor dat bezoekers zich op alle drie de dagmomenten zich veiliger voelen. In het uitgaansgebied (Veldstraat/ Stationsplein) zorgt het ervoor dat bezoekers zich voornamelijk 's avonds en 's nachts veiliger voelen

§5.5 Overlast en criminaliteit

Cameratoezicht heeft een afschrikkend effect, ontmoedigt de dader waardoor crimineel gedrag kan worden vermeden. Het vergroot ook de zichtbaarheid en de pakkans vanwege de directe lijn met de toezichtruimte c.q. handhavers. De aanwezigheid van camera's dwingt als het ware de overtreder zijn gedrag aan te passen. Echter, zorgt de aanwezigheid van camera's er ook daadwerkelijk voor dat er minder overlast en criminaliteit plaatsvindt? In tabel 16 is weergegeven hoe de bewoners/ondernemers en bezoekers hierover denken.

	Bewoners/ondernemers			Bezoekers		
	N=	AANTAL	%	N=	AANTAL	%
Veldstraat/Stationsplein	57	29	51%	188	89	47%
Munsterplein	54	21	39%	120	52	43%
Ernst Casimir Passage	8	5	63%	121	67	55%
Totaal	119	55	46%	429	208	48%

Tabel 16: 'Bent u van mening dat de overlast en criminaliteit de laatste jaren door de aanwezigheid van camera's is verminderd?'

Bewoners/ ondernemers

Gemiddeld 46 procent van de bewoners en ondernemers in en rondom het uitgaansgebied is van mening dat de overlast en criminaliteit door de aanwezigheid van camera's is verminderd. De Ernst Casimir Passage scoort het best met 63 procent, maar uit de politiecijfers is gebleken dat er zich hier in de afgelopen 12 jaar nauwelijks incidenten hebben voorgedaan.

Bezoekers

Ongeveer de helft van de bezoekers is van mening dat de aanwezigheid van cameratoezicht ervoor heeft gezorgd dat de overlast en criminaliteit in de laatste jaren is verminderd. Ook hier zijn de bezoekers in en rondom het uitgaansgebied het meest positief over. Het Munsterplein scoort wederom het laagst.

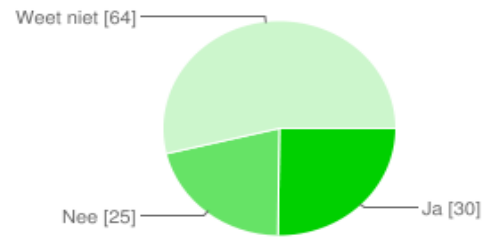
§5.6 Verplaatsingseffecten

In discussies over cameratoezicht speelt het verplaatsingseffect, ook wel het 'waterbedeffect' genoemd, vaak een belangrijke rol. "Als je ergens duwt, komt het elders wel weer naar boven" Het beveiligen van een bepaald doelwit kan ertoe leiden dat daders zullen uitwijken naar (direct) omliggende gebieden. Het omgekeerde van verplaatsing (diffusionbenefit) is eveneens bewezen. Wanneer criminaliteit op een bepaalde plaats wordt onderdrukt, kan dit leiden tot een vermindering van overlast en criminaliteit in de directe omgeving.

De vraag is aan de bewoners, ondernemers en bezoekers voorgelegd of er een zichtbare verplaatsing van de problematiek zich voordoet naar de direct omliggende gebieden. Daarnaast is ook de vraag gesteld of er nog andere locaties in het centrum of in Roermond in aanmerking zouden moeten komen voor cameratoezicht. De ondervraagden konden op de vragenlijst aangeven waar zij denken dat er een (zichtbare) verplaatsing van de problemen voordoet.

Een kwart van de bewoners en ondernemers en ongeveer een derde van de bezoekers geven aan dat er sprake is van een verplaatsing naar de *direct* omliggende gebieden. De volgende (zij)straten zijn veelvuldig genoemd:

- Knevelsgraafstraat,
- Hamstraat (Mac Donalds)
- Leliestraat
- Begijnhofstraat
- Wilhelminasingel
- Zwartbroekstraat(Coffeeshop)

Figuur 12: verplaatsingseffect

Op de vraag of er nog andere plekken in het centrum of in Roermond zijn die in aanmerking zouden moeten komen voor cameratoezicht zijn de volgende plekken veelvuldig genoemd.

- De winkelstraten / hele binnenstad
- Markt/ Roerkade
- Kloosterwandplein
- De tunnels (Stationstunnel/ Zwartbroektunnel)
- Donderberg (winkelcentrum)
- Het NS- station
- Alle pleinen in de binnenstad
- De kleine zijstraatjes.

Het is opmerkelijk dat vooral veel bezoekers maar ook bewoners en ondernemers locaties hebben aangegeven waar al jarenlang gebruik wordt gemaakt van cameratoezicht. Dit kan als een bevestiging op paragraaf 5.2 worden gezien over hoe slecht mensen bekend zijn met de aanwezigheid van camera's. De vraag is natuurlijk of dit wenselijk of onwenselijk is. Hiervoor dient er een overweging te worden gemaakt tussen het positieve effect op het veiligheidsgevoel en het negatieve effect op het stadsimago. Is het verstandig om het publiek, bijvoorbeeld door middel van borden of spandoeken, meer en beter er op te wijzen dat er gebruik wordt gemaakt van cameratoezicht in de binnenstad? Hierdoor zal ongetwijfeld het preventieve effect van cameratoezicht toenemen. Maar de vraag is natuurlijk of dit ook daadwerkelijk ten goede komt van het veiligheidsgevoel en het stadsimago.

§5.7 Opvolging

Tijdens het live uitkijken van de camera's worden de waarnemingen op het gebied van overlast en criminaliteit door de toezichthouder doorgegeven aan de politie. Deze toezichthouders kunnen echter door getuigen, melders of zelfs de agenten en medewerkers van de afdeling Stadtoezicht geactiveerd worden om beelden vast te leggen.

Als er niet live uitgekeken wordt is het ook mogelijk om de beelden achteraf uit te kijken. Die beelden worden, zoals wettelijk toegestaan, maximaal 28 dagen opgeslagen. Indien er een incident heeft plaatsgevonden of een aangifte wordt gedaan, maakt de politie naar ernst van de situatie een afweging of de beelden worden opgevraagd en nagekeken. Dit heeft veelal te maken met de prioriteiten van de politie die meestal bij zwaardere zaken ligt dan het opsporen van een fietsendief. Gevraagd is of de respondenten denken dat er actie wordt ondernomen naar aanleiding van de camerabeelden.

Bewoners/ ondernemers	Veldstraat/ Stationsplein	Munsterplein	Ernst Casimir Passage	Gemiddeld (%)
	N=57	N=54	N=8	N=119
Niet of nauwelijks	33%	39%	50%	37%
Geen idee	30%	41%	25%	34%
Ja, onmiddellijk	4%	6%	25%	6%
Ja, maar niet onmiddellijk	33%	15%	0%	23%

Tabel 17: Bewoners/ondernemers 'Denkt u dat er op basis van camerabeelden actie wordt ondernomen bij overlast of criminaliteit?'

Bewoners/ondernemers

Een overgrote deel van de respondenten is van mening dat er niet of nauwelijks actie wordt ondernomen bij overlast of criminaliteit. 29 procent van de ondervraagden denkt dat er onmiddellijk actie wordt ondernomen, waarvan 23 procent aangeeft dat dit wel gebeurt maar wel achteraf nadat er een [x] aantal tijd overheen is gegaan. Daarnaast heeft ruim een derde van de respondenten geen idee of wel daadwerkelijk actie wordt ondernomen door de politie. Het valt overigens wederom op dat de bewoners en ondernemers op het Munsterplein hier veel negatiever over zijn.

Bezoekers	Veldstraat/ Stationsplein	Munsterplein	Ernst Casimir Passage	Totaal
	N=188	N=120	N=121	N=429
Niet of nauwelijks	20%	16%	16%	18%
Geen idee	17%	16%	16%	16%
Ja, onmiddellijk	23%	23%	23%	23%
Ja, maar niet onmiddellijk	40%	45%	45%	43%

Tabel 18: Bezoekers 'Denkt u dat er op basis van camerabeelden actie wordt ondernomen bij overlast of criminaliteit?'

Bezoekers

Uit tabel 19 blijkt dat bezoekers er meer vertrouwen in hebben, omdat namelijk twee derde van de ondervraagden van mening is dat de politie wel direct actie onderneemt en 43 procent geeft aan dat dit niet onmiddellijk zal gebeuren.

§5.8 Cameratoezicht- aantasting privacy?

Halverwege de jaren negentig werd cameratoezicht in openbare ruimte geïntroduceerd. Dit ging toen gepaard met hevige discussies over mogelijke aantasting van de privacy. Hoewel er nog een aantal organisaties, groeperingen en individuen zich hard maken voor de afschaffing c.q. vermindering van cameratoezicht, is die discussie de laatste jaren naar de achtergrond verdwenen. De meest voorkomende houding onder bewoners, ondernemers en bezoekers is dat mensen die niets te verbergen hebben, ook niets te vrezen hebben.

Aantasting privacy/vrijheid

Ook in Roermond is gevraagd of men cameratoezicht beschouwt als een inbreuk op de privacy. Een bijzonder hoog percentage (88%) van de ondervraagden, zowel bewoners/ondernemers als bezoekers, vinden cameratoezicht geen aantasting van hun privacy.

	Bewoners/ ondernemers			Passanten		
	N=	Nee	%	N=	Nee	%
Veldstraat/Stationsplein	57	49	86%	188	161	86%
Munsterplein	54	50	93%	120	106	88%
Ernst Casimir Passage	8	6	75%	121	112	93%
Totaal	119	105	88%	429	379	88%

Tabel 19: 'Heeft u het gevoel dat u in uw privacy of vrijheid wordt aangetast door camera's?'

§5.9 24-uurs live toezicht

Cameratoezicht wordt ingezet als onderdeel van de integrale veiligheidsaanpak. Het is een aanvullend instrument bij Veilig Uitgaan, aanpak (jongeren)overlast, verminderen van criminaliteit en het terugdringen van onveiligheidsgevoelens. Ook het toezicht is een aanvullend middel op het bestaande (formele) toezicht op straat door politie/stadstoezicht. De camera's fungeren als een hulpmiddel om het politietoezicht effectief te ondersteunen. In twee derde van de gemeenten die gebruik maken van cameratoezicht worden de beelden altijd (of op specifieke momenten) live uitgekeken.⁹ Volgens de wet is het doel van publiek cameratoezicht het handhaven van de openbare orde. Dit is opvallend, want bij het niet live uitkijken van de beelden wordt dit doel niet optimaal gediend. Het live uitkijken van de beelden is een bepalende factor voor het succes van cameratoezicht.

	Bewoners/ ondernemers			Bezoekers		
	N=	AANTAL	%	N=	AANTAL	%
Veldstraat/Stationsplein	57	19	33%	188	106	56%
Munsterplein	54	15	28%	120	66	55%
Ernst Casimir Passage	8	3	38%	121	78	64%
Totaal	119	37	31%	429	250	58%

Tabel 20: 'Vindt u dat de camerabeelden 24 uur per dag live uitgekeken moeten worden?'

Onder de bewoners en ondernemers geeft 31 procent aan het wenselijk te vinden dat de beelden 24 uur per dag live worden bekeken. Een ruime meerderheid van de bezoekers (58%) acht dit ook wenselijk. Onder alle ondervraagden bestaat de grootste behoefte naar 24-uurs live toezicht in de Ernst Casimir Passage. Hoewel er veel aan gedaan is om de tunnel aantrekkelijk te houden, zo blijkt uit reacties van de bezoekers, is en blijft het onaangenaam om 's avonds en 's nachts door een tunnel te lopen, zeker als men alleen is.

§5.10 Draagvlak

Uit onderzoek over publiek cameratoezicht in verschillende EU-landen blijkt onder de bewoners in alle onderzochte landen draagvlak voor cameratoezicht te bestaan. Ondanks dat er vroeger hevige discussies zijn geweest omtrent de privacybescherming, is het plaatsen van camera's algemeen geaccepteerd.¹⁰ Wil de inzet van camera's een succes zijn, dan is het ook belangrijk dat alle betrokkenen er positief over denken. De meningen over cameratoezicht onder bewoners, ondernemers en bezoekers zijn gepeild. De opvattingen van professionals over het cameratoezicht komt in hoofdstuk 7 aan bod. Uit het lokale onderzoek is gebleken dat er een groot draagvlak is voor cameratoezicht. Een ruime meerderheid van zowel de bewoners/ondernemers als bezoekers zijn (zeer) positief over cameratoezicht.

	Bewoners/ ondernemers			Bezoekers		
	N=	AANTAL	%	N=	AANTAL	%
Veldstraat/Stationsplein	57	35	61%	188	153	81%
Munsterplein	54	42	78%	120	94	78%
Ernst Casimir Passage	8	7	88%	121	106	88%
Totaal	119	84	71%	429	353	82%

Tabel 21: Percentage dat (zeer) positief staat tegenover cameratoezicht

De bezoekers zijn daarin enthousiaster dan bewoners. Het verschil zit met name in de verhouding tussen de percentages van de bewoners/ondernemers (61%) en de bezoekers (81%) van de Veldstraat en Stationsplein. Alles overziend, kan gesteld worden dat dit beeld overeen komt met de literatuur over een grote draagvlak voor cameratoezicht en dat er nauwelijks meer angst bestaat over de aantasting van de privacy. Omdat er in Roermond eerder geen soortgelijk onderzoek is verricht omtrent dit onderwerp is het niet mogelijk om een

⁹ Evaluatie Cameratoezicht op openbare plaatsen Driemeting, Regioplan publicatienr. 1814, juli 2009,

¹⁰ B. Meijer, Cameratoezicht in het publieke domein in EU-landen

conclusie te trekken over of er sprake is van een toe- of afname van het draagvlak. Overigens blijkt ook uit de reacties van de ondervraagden dat men steeds meer bereid is om privacy in te leveren voor meer veiligheid.

Cameratoezicht beëindigen?

Nadat er gevraagd is of er nog andere plekken in de binnenstad of in Roermond in aanmerking zouden moeten komen voor cameratoezicht, is ook de vraag gesteld of het cameratoezicht op één van de huidige locaties beëindigd zou moeten worden. Hieruit blijkt dat 93 procent van de bewoners en ondernemers en 90 procent van de bezoekers van mening zijn dat het cameratoezicht voortgezet moet worden. Van alle ondervraagden (zowel bewoners/ondernemers als bezoekers) heeft 6 procent hier geen mening over.

Vier procent van alle ondervraagden is voorstander van het beëindigen van cameratoezicht. Hiervan is de ene helft van mening dat het cameratoezicht op de Veldstraat beëindigd moet worden en de andere helft vindt dat alle camera's in de binnenstad verwijderd zouden moeten worden.

§5.11 Rapportcijfer

Om per cameragebied een duidelijk beeld te kunnen vormen over in hoeverre mensen de betreffende locatie als (on)veilig ervaren is gevraagd om een rapportcijfer te geven voor de algemene veiligheid op verschillende dagmomenten (overdag, 's avonds en 's nachts). De bezoekers en ondernemers van de binnenstad geven de veiligheid op de betreffende cameracaties een ruime voldoende. Vooral overdag scoort de veiligheid goed. In de avond en 's nachts neemt dit af. Het totaal gemiddelde komt neer op een 6,8.

	Bewoners/ondernemers			Bezoekers		
	Overdag	's Avonds	's Nachts	Overdag	's Avonds	's Nachts
Veldstraat/Stationsplein	8.0	7.0	6.4	7.9	6.7	5.9
Munsterplein	8.2	6.3	5.6	7.9	6.4	5.5
Ernst Casimir Passage	8.0	6.7	5.0	8.0	6.7	6.0
Gemiddeld	8.1	6.7	5.7	7.9	6.6	5.8

Tabel 22: Rapportcijfer veiligheid binnenstad: ' Indien u een rapportcijfer zou moeten geven voor de veiligheid op [locatie x], wat zou dat dan zijn?

§5.12 Resumé

Op basis van de voorliggende gegevens verkregen uit de gehouden enquêtes komen we tot de volgende bevindingen:

1. *Onveiligheidsgevoel:* Bewoners en ondernemers voelen zich een stuk onveiliger dan de passanten. Over het algemeen voelen de bewoners, ondernemers en bezoekers zich voornamelijk 's avonds en 's nachts het meest onveilig. Bij de bezoekers scoort het Munsterplein het meest positief terwijl dat niet het geval is bij de bewoners/ondernemers.
2. *Bekendheid cameratoezicht:* Een ruime meerderheid van de bewoners en ondernemers (78% tot 91%) weet dat er camera's hangen in de drie cameragebieden. De bekendheid is het grootst op de Veldstraat en het Stationsplein. De bekendheid van cameratoezicht onder bezoekers is minder groot dan bij bewoners en ondernemers. Maar liefst 32% tot 53% van de bezoekers weten dat er camera's hangen. Zowel de bewoners en ondernemers als de passanten zijn het minst bekend met het cameratoezicht op het Munsterplein.
3. *Veiliger door cameratoezicht:* Burgers voelen zich aanmerkelijk veiliger door cameratoezicht. Bezoekers (64%) voelen zich veiliger in aanwezigheid van camera's dan bewoners ondernemers (59%).
4. *Overlast en criminaliteit:* Bijna de helft van de bewoners en ondernemers, maar ook van de bezoekers zijn van mening dat door de aanwezigheid van cameratoezicht de overlast en criminaliteit in de laatste jaren in- en rondom het uitgaansgebied is verminderd. De Ernst Casimir Passage scoort het best en het Munsterplein wederom het laagst.

5. *Verplaatsingseffecten*: Een kwart van de bewoners en ondernemers en ongeveer een derde van de bezoekers geven aan dat er sprake is van een verplaatsing naar de *direct* omliggende gebieden. Wat hierbij opvalt is dat veel ondervraagden de gebieden hebben opgenoemd waar al jarenlang gebruik wordt gemaakt van cameratoezicht. Dit kan gezien worden als een bevestiging op punt 2 'bekendheid cameratoezicht', dat bezoekers van de binnenstad slecht ervan op de hoogte zijn dat ze een gebied met camera's betreden.
6. *Opvolging*: Minder dan een derde van de bewoners en ondernemers is van mening dat er naar aanleiding van criminaliteit of overlast onmiddellijk actie wordt ondernomen. Bezoekers hebben daar meer vertrouwen in, omdat namelijk twee derde van de ondervraagden van mening is dat de politie direct actie onderneemt. Ruim een derde heeft geen idee of er basis van de beelden wel daadwerkelijk actie zal worden ondernomen door de politie.
7. *Privacy*: Een bijzonder hoog percentage (88%) van alle ondervraagden vindt dat cameratoezicht geen aantasting van hun privacy is.
8. *24 uur live toezicht*: Onder de bewoners en ondernemers geeft 31 procent aan het wenselijk te vinden dat de beelden 24 uur per dag live worden bekeken. Een ruime meerderheid van de bezoekers (58%) acht dit ook wenselijk. Zoals verwacht, bestaat er onder alle ondervraagden de grootste behoefte naar 24-uurs live toezicht in de Ernst Casimir Passage.
9. *Draagvlak*: Een ruime meerderheid van zowel de bewoners/ondernemers (71%) als bezoekers (82%) zijn (zeer) positief over cameratoezicht.
10. *Continuering of beëindiging cameratoezicht?*: 93 procent van de bewoners en ondernemers en 90 procent van de bezoekers van mening zijn dat het cameratoezicht op alle locaties voortgezet moet worden.
11. *Rapportcijfer*: De ondervraagden geven de veiligheid op de betreffende cameralocaties een ruime voldoende, namelijk een gemiddelde van 6.8. Overdag scoort de veiligheid bovengemiddeld, maar 's avonds daalt het cijfer tot net onder het gemiddelde en 's nachts neemt dit cijfer verder af tot zelfs een 5.0 in de Ernst Casimir Passage.

6. Procesbeschrijving

Uit evaluaties van andere gemeenten blijkt dat men het proces niet altijd in beschouwing neemt en dat gemeenten die dit wel doen opmerkingen hebben over bijvoorbeeld de gemaakte afspraken en het live uitkijken.¹¹ In dit hoofdstuk wordt een procesbeschrijving gegeven van het Roermondse cameratoezicht.

§6.1 Procedurehandboek en privacyreglement.

Het camerasysteem functioneert onder verantwoordelijkheid van de gemeente. Voor de toepassing van cameratoezicht beschikt Roermond een door de burgemeester op 18 december 2000 vastgesteld procedurehandboek en een privacyreglement.

Het procedurehandboek behandelt regels, procedures en handelingen die uitgevoerd moeten worden door diegenen die verantwoordelijk zijn voor het camerasysteem. Hierin zijn de relevante beheersmatige aspecten, zoals onder andere kijken, opnemen en onderhoud in opgenomen. Het procedurehandboek vermeldt:

- de organisatie en verantwoordelijkheden;
- de organisatie van de meldkamer / monitorruimte;
- de procedure rond het gebruik van het camerasysteem;
- de procedure beheer gemeente;
- personele aangelegenheden;
- periodieke controle, afstemming en verantwoording.

Het privacyreglement is gebaseerd op de (oude) Wet Persoonsregister en de Verordening persoonsregistratie van de gemeente Roermond en bevat met name aspecten over de (toegang tot) persoonsregistraties. Het privacyreglement omvat onder andere:

- het beheer en de bewerking van persoonsregistratie;
- registratieplicht;
- verwijdering en vernietiging van gegevens;
- recht op inzage.

Er is geconstateerd dat het procedurehandboek en privacyreglement uit het jaar 2000 dateert. Deze documenten dienen -overeenkomstig de huidige wet- en regelgeving, de huidige technische stand van zaken en de huidige gemeentelijke cameragebieden- geactualiseerd te worden. Denk bijvoorbeeld aan de bewaartermijn van de beelden. In het huidige privacyreglement is opgenomen dat de beelden maximaal 7 dagen bewaard mogen worden, terwijl in de nieuwe wetgeving de mogelijkheden voor het bewaren van beelden zijn verruimd naar 28 dagen. Verder zijn er geen videobanden meer maar andere gegevensdragers zoals een USB/CD of DVD. Ook staan cameragebieden zoals het Stationsvoorplein, Munsterplein en de Ernst Casimir Passage niet in het procedurehandboek genoemd.

§6.2 Het uitkijken van de beelden

De cameratoezichtruimte gevestigd in het politiebureau, is de centrale plaats in Roermond waar de beelden van de camera's in de openbare ruimte binnenkomen. In deze monitorruimte zijn tien beeldschermen waarop de 53 camera's afwisselend worden weergegeven. Daarnaast zijn er twee monitoren in de meldkamer van de politie. Voor de opslag van de beelden zijn er in de monitorruimte drie en in de Ernst Casimir Passage twee recorders. Ten behoeve van de interactie tussen camera's, recorders en monitoren is er een computer in de monitorruimte. De beelden van de camera's in alle gebieden met uitzondering van de Ernst Casimir Passage gaan via kabel (coax) en glasvezel naar het politiebureau. Daartoe is in de binnenstad een grote systeemkast geplaatst. De beelden van de camera's ECP gaan via een SDSL / VPN verbinding naar de monitorruimte.

De mogelijkheden van het cameraproject zijn tweeledig. Enerzijds wordt de monitorruimte bemand door één toezichthouder van Stadtoezicht (operator) die de camerabeelden live uitkijkt en incidenten doorgeeft aan de politie. Het voordeel hiervan is dat incidenten of ongeregelde tijden tijdig herkend of gesignaleerd kunnen worden, zodat de politie direct kan

¹¹ Dekkers, S., Koffijberg, J., Schreijenberg, A., *Evaluatie Cameratoezicht op openbare plaatsen Driemeting*, Regioplan publicatienr. 1814 (2009).

ingrijpen. De toezichthouder is bekend met lokale overlastplegers en kan op basis van die informatie pro-actief beelden scherp stellen voor mogelijke bewijsvoering in een later stadium. De monitorruimte is niet 24 uur per dag bezet. De uitkijkuren zijn:

- donderdag van 18.30 tot 21.30 uur;
- vrijdag van 22.00 tot 06.00 uur;
- zaterdag van 22.00 tot 06.00 uur.

De vaststelling van de uitkijkuren heeft te maken met het uitgaan in Roermond en de koopavond in de binnenstad. De operator in de toezichtruimte kan telefonisch of via de portofoon communiceren met de collega's op straat of met de wachtcommandant van politie in de districtsmeldkamer. Hierdoor vindt er een snelle en efficiënte communicatie plaats tussen operators in de toezichtruimte en surveillanten op straat. De wachtcommandant van politie kan ook in de meldkamer van politie meekijken.

Daarnaast vindt er ook 24 uur per dag opname van beelden plaats. Dit maakt het altijd mogelijk in geval van incidenten de beelden achteraf uit te kijken. Meestal gebeurt dit op basis van een aangifte van een strafbaar feit op grond waarvan de politie de beelden opvraagt bij de cameratoezichthouder. Veelal gebeurt dit door de projectleider of dagcoördinator, zodat de beelden veilig worden gesteld ten behoeve van het onderzoek.

Zoals aangehaald maakt het live- uitkijken van de beelden cameratoezicht het meest efficiënt. Het verdient de aanbeveling om te onderzoeken of de beelden ook op andere dagen live uitgekeken zouden moeten worden. Zo is inmiddels elke zondag een koopzondag. Een operator kan 150 tot 200 camera's bedienen. In 2012 zal de burgemeester in overleg met de verantwoordelijke raadscommissie wellicht beslissen over:

- cameratoezicht in de Zwartbroektunnel (5 camera's);
- cameratoezicht op het carpoolplein in Roermond- Zuid (5 camera's);
- cameratoezicht op het industrieterrein Roerstreek en;
- mobiel cameratoezicht (4-6 camera's).

Daarbij komt dat er ook een wens is van de samenwerkende partners (ondernemers, politie, Ontwikkelingsmaatschappij Midden- Limburg en de gemeente) om alle bestaande en nieuwe industrieterreinen te voorzien van cameratoezicht. Ook de ondernemers van de binnenstad uiten en dergelijke wens. In samenhang met een eventuele uitbreiding van cameragebieden zou het uitkijken van camera's mede onderwerp van bestudering dienen te zijn. Het Integraal Veiligheidsbeleidsplan heeft deze koersen al ingezet. Hierbij dient een eventuele aansluiting op het Regionaal Toezicht Ruimte (RTR) in Eindhoven mee te worden beschouwd. De camerabeelden worden in de RTR (onder regie van de politie) beoordeeld door speciaal hiervoor opgeleide observanten. Zij sturen vervolgens, indien nodig, de beveiliging, de politie en/of andere hulpdiensten aan. Deze pro-actieve vorm van beveiliging gaat vooraf aan de huidige (re-actieve) alarmeringsketen. De inzet van hulpdiensten wordt hierdoor dus effectiever en efficiënter. De RTR maakt ook gebruik van naast de camera's aangebrachte luidsprekers om indien nodig personen die zich misdragen aan te spreken.

§6.3 Incidentenregistratie

Er zijn zes operators (Medewerkers Toezicht en Veiligheid) opgeleid om de systemen te bedienen en de monitoren gericht te bekijken. De taken van operators zijn het bewaken, observeren, melden en registreren van incidenten in de cameragebieden. Een aantal feiten waarop gelet worden zijn onder andere vernieling, mishandeling, zedenzaken, (fietsen)diefstal, drugshandel en/of gebruik, openlijke geweldpleging, wildplassen en overtredingen van de algemene politieverordening.

Hoewel cameratoezicht functioneert als een repressief instrument, heeft het ook een preventieve werking. De verwachting is dat cameratoezicht bijdraagt aan het voorkomen van incidenten, oftewel overlast en criminaliteit. De vraag hoeveel incidenten zijn voorkomen door cameratoezicht is onmogelijk te beantwoorden. Er zou dan immers aangetoond moeten worden dat iets *niet* is gebeurd en dat de camera's hiervoor verantwoordelijk waren. Tevens is het ook lastig om het aantal incidenten inzichtelijk te maken dat in de kiem wordt gesmoord. Dit is het geval als met de camera's een incident wordt waargenomen waar de politie tijdig kon ingrijpen voordat het escaleerde.

De toezichthouders houden een schriftelijke registratie bij waarin alle bijzonderheden worden opgenomen, zoals onder andere de storingen, live waargenomen incidenten en de aan de politie verstrekte beelden. Dit registratieformulier monitorruimte wordt door de operator ingevuld en aan zijn teamleider van de afdeling Stadstoezicht verstrekt. Deze parafeert dit registratieformulier en slaat dit centraal op. De operators beschikken dus niet over een 'geautomatiseerde' incidentensysteem. Hierdoor is het niet mogelijk om 'met een druk op de knop' een overzicht te krijgen van bijvoorbeeld welke incidenten, wanneer en waar precies het meest voorkomen.

Zoals in de alinea's hierboven al is aangegeven, is de causaliteit van cameratoezicht bij repressieve en preventieve zaken moeilijk aantoonbaar omdat er een handmatige registratie plaatsvindt die niet nader wordt verwerkt. Dat leidt tot de gevolgtrekking dat:

- de huidige manier van registratie zich niet leent voor het analyseren van gegevens over de effectiviteit van cameratoezicht en;
- de handmatige registratie geen enkele sturingsinformatie oplevert waardoor het onmogelijk is om te anticiperen op waargenomen patronen van incidenten.

§6.4 Beeldkwaliteit

De kwaliteit van de Roermondse camera's is zonder meer goed te noemen. De apparatuur voldoet aan het programma van technische eisen zoals die voor toezicht in het openbare domein wordt gehanteerd door de Regionale Toezicht Ruimte (RTR), waarbij publiek – privaat wordt samengewerkt. Dit programma is ontwikkeld om wildgroei en desinvestering te voorkomen. Samen met de teamleider van de afdeling Stadstoezicht namen wij de beelden zelf in ogenschouw. Overdag zijn de opnames glashelder, personen zijn heel goed identificeerbaar. In de avond en 's nachts is de kwaliteit van de beelden uiteraard iets minder omdat andere factoren een belangrijke rol spelen, zoals verlichting en weersomstandigheden. Ook blijkt dat een onjuiste bediening van de uitkijkapparatuur voor kwalitatief mindere beelden kan zorgen. De operators dienen de combinatie van vaste en dome- camera's (dome=beweegbaar) effectief te gebruiken. De dome-camera's kunnen in- en uitzoomen, waarmee de herkenbaarheid van personen en handelingen tijdens het live uitkijken echt optimaal gemaakt kan worden.

Nadeel is natuurlijk dat er niet altijd live uitgekeken worden, Er is dus vaak geen operator om de apparatuur efficiënt te bedienen waardoor de herkenbaarheid minder is, omdat het achteraf inzoomen meer kwaliteitsverlies oplevert. Er zijn momenteel camera's ontwikkeld om dit verlies van kwaliteit te verbeteren. Het verdient de aanbeveling dat daarop oriëntatie plaatsvindt gedurende een vervangingstraject van de apparatuur. Verder geeft de teamleider aan dat er in de meldkamer behoefte is aan een groot monitorbeeld. Een grote monitor moet het mogelijk maken de waarneming van handelingen en personen te verbeteren.

Overigens is de toegang tot de monitorruimte niet zonder meer mogelijk. De toegang wordt nu geregeld door een pasjessysteem. Behalve politiefunctionarissen beschikken de operators en de teamleiding van de afdeling Stadstoezicht over dergelijke pasjes. Ook het gebruik maken van de computer in de monitorruimte is niet zonder meer mogelijk. Daartoe dient men zoals voorgeschreven in het procedurehandboek te beschikken over een wachtwoord. Alleen de operators en de teamleider van de afdeling Stadstoezicht beschikken over dit wachtwoord. Het verdient aanbeveling een persoonsgebonden wachtwoord te creëren. Politie kan met behulp van de operators na overleg met de teamleiding de beschikking krijgen over de beelden.

§6.5 Kosten

Cameratoezicht is een kostbaar instrument. De kosten bestaan uit de investering en het onderhoud van de apparatuur, alsmede de kosten voor het uitkijken van de beelden.

De investeringskosten voor de cameragebieden is als volgt:

- Veldstraat/ Stationsplein (incl. inrichting toezichtruimte)	: € 170.000
- Stationsvoorplein	: € 65.000
- Munsterplein	: € 85.000
- Ernst Casimir Passage	: € 100.000
Totaal	: € 420.000

Voor wat betreft het onderhoud is er met de firma VCS een full- servicecontract opgesteld. Het full service- contract omvat: twee maal per jaar volledig onderhoud, het verhelpen tussentijdse storingen, het opstellen serviceraport, de verrichte arbeid ten behoeve van onderhoud, voorrijdkosten en het bruikleen van defecte apparatuur. Dit contract is voor vijf jaar afgesloten ten bedrage van € 9.995, - per jaar.

Mede door een goed onderhoud gaat er niet veel apparatuur stuk. Bij wijze van steekproef in de jaren 2009 tot 2011 bleek ongeveer €6000 per jaar te zijn besteed aan het vervangen van defecte apparatuur. Indien er sprake was van vernieling of aanrijding werd zoveel mogelijk getracht om de kosten op dader te verhalen.

De vervanging van de apparatuur vindt na het verstrijken van een minimum aantal jaren plaats. In de gemeentelijke begroting is hiermee rekening gehouden. Echter die vervangingsinvesteringen werden niet tegelijk, maar afzonderlijk gebruikt omdat de termijnen verschillend verstreken. Het steeds in delen vervangen van de infrastructuur heeft de nadelen, dat:

- er met regelmaat offerte trajecten dienen te worden aangegaan;
- de gehele systematiek geen aandacht krijgt;
- bij vervanging van de gehele inventaris meer prijs / kwaliteitswinst gemaakt ken worden.

Daarom zal in 2012 op basis onderhoudsoverzicht worden nagegaan of het vervangen van de gehele infrastructuur een goede zaak is en zo ja, wanneer dat dan dient te gebeuren. In de begroting van het jaar 2012 is hiermee rekening gehouden. Natuurlijk dient bij vervanging van de apparatuur rekening te worden gehouden met de aanbestedingsregels.

Zoals vermeld kijkt de afdeling Stadstoezicht 19 uur per week de beelden live uit.

Daarnaast wordt er achteraf naar de beelden gekeken op verzoek van de politie. Dat betreft gemiddeld 8 uur per week. In totaal bedraagt dit 1404 uur per jaar (1 fte). Een medewerker van de afdeling Stadstoezicht die belast met het uitkijken van de beelden is ingedeeld in de salarisschaal 4 (max. € 34.000 per jaar). Aldus bedragen de kosten voor het live uitkijken van de beelden: max. € 34.000 euro per jaar. Dit bedrag dient te worden aangevuld met de kosten voor de verstrekte onregelmatigheidsvergoeding voor werkzaamheden tijdens de nachtelijke uren. Deze bedraagt ongeveer € 11.000 per jaar. Ten slotte zijn er nog overheadkosten door de teamleider (briefen, onderhoud, besprekingen etc.), Dit is op jaarbasis ongeveer 100 uur (schaal 10), komt neer op ongeveer € 4.000, - per jaar. De totale personeelskosten voor het uitkijken van de beelden bedragen ongeveer: € 49.000 per jaar.

Tot op heden zijn alle kosten voor dit cameratoezicht betaald door de gemeente. De politie heeft de ruimte ten behoeve van de monitoren kosteloos ter beschikking gesteld aan de gemeente.

§6.6 Klachten, informatieverstrekking (Wet Openbaarheid van Bestuur), evaluatiemomenten

Er zijn geen klachten van burgers bekend geworden over het gebruik van cameratoezicht. In het kader van de Wet Openbaarheid van bestuur is er in 2011 twee maal informatie over cameratoezicht verstrekt aan burgers (beiden niet woonachtig in Roermond en zelfs niet in Limburg). De plaatsing van de camera's in de diverse gebieden is aangemeld bij het College Bescherming Persoonsgegevens. In artikel 2:77 is vermeld dat het cameratoezicht na verstrijken van 2 jaar dient te worden geëvalueerd. Dat is tot op heden niet het geval geweest. Feitelijk werd cameratoezicht ad- hoc behandeld bij het indienen van nieuwe voorstellen tot het plaatsen van camera's en/of bij voorstellen ter aanpassing van het beleidskader. Het verdient aanbeveling het functioneren van cameratoezicht tweejaarlijks nader te beschouwen en de commissie hierover te berichten.

§6.7 Resumé

Op basis van de voorliggende gegevens verkregen uit de vorenstaande procesbeschrijving komen de volgende bevindingen naar voren:

- Het procedurehandboek en privacyreglement dient geactualiseerd te worden overeenkomstig de huidige wet- en regelgeving, de huidige technische stand van zaken en de huidige gemeentelijke cameragebieden.
- Het uitkijken van de beelden geschiedt gedeeltelijk live en grotendeels achteraf. Het is zaak – mede gelet op nieuwe openingstijden van winkels en uitbreiding van

cameragebieden- de meest efficiënte formule hierbij in ogenschouw te houden, al dan niet in samenwerking met de Regionale Toezicht Ruimte te Eindhoven.

- De huidige manier van registratie leent zich niet voor het analyseren van gegevens over de effectiviteit van cameratoezicht en levert geen sturingsinformatie op waardoor het onmogelijk is te anticiperen op waargenomen patronen van incidenten.
- De kwaliteit van de beelden kan verbeteren door een vakkundig gebruik en door technische verbetering van de apparatuur. Daarnaast is voor het uitkijken van de beelden een grotere monitor nodig om personen beter te kunnen identificeren.
- Het functioneren van cameratoezicht dient tweejaarlijks nader te beschouwen en de commissie hierover te berichten.

7. Mening professionals en sleutelfiguren

In de voorgaande hoofdstukken zijn de politiecijfers en enquêtegegevens van de burgers weergegeven. Het wordt van aanvullend belang geacht om van professionals en sleutelfiguren te vernemen wat zij van het gemeentelijke cameratoezicht vinden. Professionals zijn vanuit hun vakgebied werkzaam in de binnenstad en/of beroepsmatig betrokken met het onderwerp cameratoezicht. Sleutelfiguren zijn die personen die veelvuldig in de binnenstad aanwezig zijn en met mensen in die binnenstad in contact komen. Zij vertegenwoordigen de mening van bepaalde mensen of zijn daarvan op de hoogte.

Met deze personen is gesproken over onder andere het nut en noodzaak van cameratoezicht, of cameratoezicht voldoet aan hun verwachtingen en of het bijdraagt aan de vermindering van criminaliteit en overlast en vergroting van de veiligheidsgevoelens. Dit hoofdstuk is gebaseerd op interviews met de volgende professionals en sleutelfiguren:

Professionals

- Openbaar Ministerie (beleidsmedewerker)
- Politie (wijkagent)
- Stadstoezicht (teamleider)

Sleutelfiguren

- Wijkraad St. Christoffel (voorzitter)
- Citymanagement (citymanager)

§7.1 Openbaar Ministerie

Hieronder is het standpunt van het Openbaar Ministerie Roermond weergegeven inzake cameratoezicht in de openbare ruimte:

- Er moet gerealiseerd worden dat cameratoezicht geen panacee is voor de aanpak van openbare orde problematiek of bestrijding van criminaliteit. Cameratoezicht is alleen zinvol als het onderdeel uitmaakt van een heel scala van veiligheidsmaatregelen.
- Wees bedacht op verplaatsingseffecten. De ervaring leert dat na verloop van tijd het neveneffect kan zijn dat de criminaliteit en overlast zich naar elders verplaatst en hiermee de behoefte bestaat aan uitbreiding van cameratoezicht.
- Bedenk, gelet op bovenstaande, dat de toch al hoge kosten van cameratoezicht, op termijn waarschijnlijk met een factor X vermenigvuldigd moeten worden.
- Ten slotte kan nog opgemerkt worden dat uit strafrechtelijk oogpunt bezien, het OM Roermond tot op heden goede ervaringen opgedaan met het cameratoezicht in Roermond. In voorkomende gevallen is in concrete strafzaken als ondersteunend bewijsmateriaal gebruik gemaakt van de door camera's gemaakte beelden van bepaalde incidenten.

§7.2 Politie

De wijkagent van politie is sinds 2000 werkzaam in de basiseenheid Roermond – Centrum en ook betrokken bij het project 'Veilig Uitgaan'. Hij stelt dat cameratoezicht een goed middel van toezicht is. De observatie van cameratoezicht is optimaal vanwege een goede interactie tussen de politie en de toezichthouders in de monitorruimte. Cameratoezicht is van nut vanwege:

- *Efficiëntie*: cameratoezicht levert een bijdrage aan de opsporing van daders (pakkans) en beelden kunnen tevens als bewijs worden gebruikt.
- *Alarmeringswaarde*: verhoogd toezicht voorkomt (potentiële) incidenten.
- *Veiligheidsgevoel*: zowel uit onderzoek als uit signalen van burgers blijkt dat cameratoezicht een positief effect heeft op het veiligheidsgevoel.

De politie krijgt door cameratoezicht direct een goed beeld van de aard, ernst en omvang van een incident. Hierdoor kan de politie adequaat reageren op een incident. Terwijl agenten zich naar het incident spoeden, kunnen ze namelijk onderweg al geïnformeerd worden over wat er ter plaatse zal worden aangetroffen. Volgens de wijkagent is dat een grote meerwaarde van cameratoezicht. Daarnaast geeft het de agenten ook een veilig gevoel op straat, omdat de collega's zicht hebben op wat er afspeelt. Maar dit geldt volgens de wijkagent ook omgekeerd. Excessief geweld door de politieambtenaren of andere beveiligingspersoneel wordt ook op de camerabeelden vastgelegd. De wijkagent weet uit ervaring te vertellen dat de beleving van

een gebeurtenis soms kan afwijken met wat er in werkelijkheid is gebeurd. Ten behoeve van waarheidsvinding is cameratoezicht is een ideaal hulpmiddel om de feiten exact boven water te krijgen. De wijkagent geeft aan dat er uit gesprekken met bewoners, ondernemers en bezoekers naar voren komt dat de camera's de burgers ook daadwerkelijk een veiliger gevoel geven.

Vermogensdelicten

Cameratoezicht zorgt voor de opsporing en vervolging van strafbare feiten en een efficiëntere inzet van de politie. Volgens de wijkagent heeft cameratoezicht vooral effect op vermogensdelicten. Calculerende daders zoeken hun doelwit buiten het bereik van camera's. Dit heeft meer verplaatsing tot gevolg dan voorkoming van criminaliteit. Ook in de cijfers is, in verhouding met de binnenstad, een daling van het aantal vermogensdelicten in de cameragebieden te zien. Wel dient het proportioneel en subsidiair te zijn. Dat wil zeggen dat de noodzaak van cameratoezicht in verhouding staat met het beoogde doel en dit doel niet op een minder ingrijpende wijze is te realiseren. Volgens hem zijn de camera's in de binnenstad op de juiste plek.

Gewelddelicten

De preventieve werking van cameratoezicht is minder groot en minder duidelijk bij gewelddelicten, met name als het gaat om uitgaansgeweld. Volgens de wijkagent worden de meeste gewelddelicten gepleegd onder invloed van alcohol of drugs. Vooral drugsgebruik is in de meeste gevallen de oorzaak van agressie. Kortom: als er sprake is van drank- en drugsgebruik heeft cameratoezicht weinig preventieve invloed op gewelddelicten. Daarnaast heeft cameratoezicht ook geen invloed op incidenten die zich binnen in een pand in het uitgaansgebied voordoen. Deze incidenten zetten zich vervolgens meestal voort in de openbare ruimte.

Toch is het goed om in samenhang met geweld camera's in het gebied te hebben. Op het moment dat er agressie of zelfs spanning door middel van camera's wordt waargenomen, kan de politie met behulp van de toezichthouders in de monitorruimte snel en adequaat reageren om verdere ongeregelde heden te voorkomen. Er moet op dat moment echter wel live worden uitgekeken. Dat is in het uitgaansgebied, maar ook op het Munsterplein, veelal het geval. Er wordt dan stevast door de politie opgetreden. Deze projectmatige aandacht, gesteund door cameratoezicht levert dus ook een aantal incidenten op die wellicht anders nooit bekend zouden zijn geworden bij de politie. Dat zorgt dus ook voor hogere cijfers.

Volgens de wijkagent is het constant live uitkijken beter dan alleen op de piekmomenten. Er wordt immers daadwerkelijk opgetreden. Indien er niet live wordt uitgekeken, dan kan achteraf nog altijd vastgesteld worden wie wat heeft gedaan. Dat is ook belangrijk omdat er naar aanleiding van aangiften de mogelijkheid bestaat om te kijken wat er precies gebeurd is. Daarom is de wijkagent ervan overtuigd dat cameratoezicht uiteindelijk ten goede komt aan de opsporing, bestrijding van criminaliteit en overlast en aan de subjectieve veiligheid. De wijkagent geeft ook aan dat daders eerder bekennen als ze beseffen dat het bewijsmateriaal mede uit camerabeelden bestaat.

Overlastincidenten

Sinds 2007 is het drank- en drugsgebruik en drugshandel in de binnenstad van Roermond en in de cameragebieden sterk afgenomen. Volgens de wijkagent heeft cameratoezicht hier een belangrijke bijdrage aan geleverd, dit gecombineerd met vooral de projectmatige aanpak zoals Drang & Dwang en de feitgerichte aanpak. De intensieve toezicht- gesteund door de camerabeelden- heeft ook een grote bijdrage geleverd aan het terugdringen van overlast.

Noodzaak

De wijkagent is niet van mening dat het cameratoezicht op een van de drie locaties beëindigd zou moeten worden. Het cameratoezicht in deze gebieden is noodzakelijk ter handhaving van de openbare orde. Er gebeuren nog steeds incidenten in het uitgaansgebied. De waarneming van de beelden ondersteunt nog steeds het optreden van de politie, die nu wat meer afstand houdt door de inzet van bikers. Op grond van waarneming van spanningen of incidenten door middel van cameratoezicht kan men snel ter plaatse zijn. Wel zou het aantal camera's op Veldstraat, vanwege de geringe bedrijvigheid, verminderd c.q. verplaatst kunnen worden richting het Stationsplein.

Verder geeft de wijkagent aan dat de camera's in het winkelgebied, dus op het Munsterplein en ECP, moeten blijven en eigenlijk onvoldoende zijn om de huidige criminaliteit tegen te gaan, denk bijvoorbeeld aan overvallen, zakkenrollerij, winkeldiefstal et cetera.

Het cameratoezicht in de binnenstad is eigenlijk te summier om de criminaliteit te beteugelen. Om het maximale rendement uit het cameratoezicht te kunnen halen is het van belang dat het cameratoezicht een sluitend geheel vormt. Dit is nu met camera's in drie afzonderlijke gebiedjes in de binnenstad niet het geval. Feitelijk zouden minimaal alle hoofdwinkelstraten voorzien moeten worden van cameratoezicht. Als dan ook een aantal kleinere straten daarbij worden meegenomen waar nu geweld, criminaliteit en overlast zich naartoe verplaatst, dan zullen alle cameragebieden met elkaar in verbinding staan. Dat maakt één krachtig geheel, dat wellicht met meer live uitkijken van de beelden gecombineerd kan worden. Het liefst lokaal, vanwege de plaatselijke bekendheid van de cameratoezichthouders. Gezien de toenemende (winkel)criminaliteit en de verharding in de manier waarop dit gebeurt, bestaat er steeds meer behoefte naar meer en beter cameratoezicht in de binnenstad.

§7.3 **Stadstoezicht**

De teamleider van de afdeling Stadstoezicht is vanaf het jaar 2000 werkzaam bij de gemeente. De taken van de teamleider is onder andere het aansturen van de cameratoezichthouders en is tevens belast met de verantwoordelijkheid van de dagelijkse werking van het camerasysteem.

Volgens de teamleider ondersteunen camera's de werkzaamheden van de politie. Het is een technisch instrument dat bij het live-uitkijken het meest effectief is, maar ook waardevol is bij het achteraf uitkijken van incidenten. De teamleider stelt dat camera's meestal opgehangen worden op plekken met hoge misdaad- en overlastcijfers. Dit zijn meestal de locaties die aantrekkelijk zijn voor criminelen of de drukst bezochte gebieden van het centrum. Dit kan echter verschillende redenen hebben, denk bijvoorbeeld aan grote mensenmassa's, waar zakkenrollers eenvoudig hun slag kunnen gaan. Maar ook volle parkeerplaatsen of fietstallingen zijn locaties die in de trek zijn bij criminelen. Er zijn natuurlijk ook uitgaanslocaties en plekken waar veel jeugd bij elkaar komt, zoals het Munsterplein. Daarnaast zijn er ook gebieden die juist door gebrek aan toezicht in het vizier zouden moeten worden genomen, zoals parkeerplaatsen of fietsstallingen. Het inzetten van cameratoezicht in combinatie met live uitkijken vergroot het toezicht en daarmee ook de pakkans van daders.

Preventie

De teamleider stelt dat door middel van cameratoezicht bekende daders gespot worden op de beelden. Als toezichthouders een bekende dader zien of iemand met een gebiedsverbod, geven zij dit door aan de agenten op straat. De agenten lopen vervolgens af op die persoon en waarschuwen dat zij in de gaten worden gehouden. Personen met een gebiedsverbod worden direct aangehouden.

Daarnaast worden incidenten in vroeg stadium in de kiem gesmoord, omdat toezichthouders een mogelijke vechtpartij waarnemen en agenten op straat direct naar de locatie dirigeren. De teamleider is ervan overtuigd dat er door vroegsignalering veel ongeregelde heden zijn voorkomen. Uiteindelijk heeft cameratoezicht er aan bijgedragen dat het beheersbaar werd op de Veldstraat, het Stationsplein en op het Munsterplein.

De teamleider ziet het cameratoezicht niet als een aantasting van de privacy. De camera's worden alleen voor het toezicht en opsporing van verdachten gebruikt. Daarnaast blijkt het praktisch mogelijk te zijn dat sommige camera's in de woonkamer van een bewoner kan inzoomen. Deze ramen zijn softwarematig afgeschermd zodat er op geen enkele wijze in de woning kan worden gekeken. De camera's staan namelijk, indien er niet live wordt uitgekeken, standaard op de cafés gericht. De aanwezigheid van cameratoezicht wordt ook bij het betreden van een cameragebied door middel van borden (art. 151c Gemeentewet) kenbaar gemaakt.

Noodzaak

Hoewel het in de laatste tijd rustiger is in het uitgaansgebied is de teamleider voor het behouden van de camera's. Met de komst van één of twee nieuwe cafés/discotheken bestaat de mogelijkheid dat het weer wat drukker zou kunnen worden. Het cameratoezicht op het Munsterplein en in de Ernst Casimir Passage moeten volgens de teamleider ook gecontinueerd worden. Zij bewijzen hun nut en maken onderdeel uit van een algehele projectmatige aanpak.

De teamleider is tevens voorstander voor een uitbreiding van cameratoezicht. Dit heeft te maken met het feit dat er buiten bereik van camera's meer gebeurt. De problemen verplaatsen zich namelijk naar de zijstraten. De zijstraten van het uitgaansgebied hebben de eerste prioriteit in het kader van handhaving van de openbare orde. Daarna volgt het in beeld brengen van de winkelstraten vanwege het groot aantal bezoekers en om de criminaliteit tegen te gaan. Bijvoorbeeld bij winkeldiefstal, overval of vermissing van een kind bestaat de

behoefte om ondersteuning te krijgen van de toezichtruimte. De politie en afdeling Stadstoezicht kan dan gericht worden aangestuurd. Naar verwachting zal de (wekelijkse) koopzondag een behoefte tot steeds meer live cameratoezicht in de stad opwekken. In verband met (grote) evenementen die regelmatig in Roermond plaatsvinden, is het van belang om cameratoezicht uit te breiden tot de belangrijkste pleinen van de binnenstad.

Regionaal Toezicht Ruimte

De teamleider staat overigens negatief tegenover het streven van de gemeente om in de toekomst de beelden door het Regionaal Toezicht Ruimte uit te laten kijken. Volgens de teamleider bestaat er bij de RTR geen plaatselijke bekendheid, geen affiniteit met de lokale problematiek en zijn ook niet flexibel inzetbaar waardoor de effectiviteit van het cameratoezicht in twijfel kan worden getrokken.

§7.4 Wijkraad St. Christoffel

De voorzitter van de wijkraad is zowel bewoonster als ondernemer in de binnenstad. Persoonlijk ervaart de voorzitter als bewoonster en ondernemer zijnde niet of nauwelijks overlast, maar vanuit de functie als voorzitter van de wijkraad komen er wel eens signalen binnen dat sommige bewoners daar anders over denken. Hoewel de voorzitter dit persoonlijk niet zo ervaart, stelt ze dat senioren zich nu eenmaal sneller bedreigd voelen vanwege hun immobieliteit. Daarnaast speelt ook de toegenomen alertheid van mensen een belangrijke rol, omdat mensen steeds meer letten op verdachte zaken. Deze alertheid wordt steeds meer gestimuleerd door bijvoorbeeld SMS- alert en Burgernet.

Preventie

Of mensen zich nu wel of niet veilig voelen, het idee dat er camera's hangen en (achteraf) uitgekeken zouden kunnen worden, heeft ongetwijfeld een preventieve werking en versterkt volgens de wijkraadvoorzitter ook het veiligheidsgevoel. De wijkraad maakt zich sterk voor leefbaarheid en veiligheid.

De wijkraad staat ook positief ten opzichte van het cameratoezicht in de binnenstad. De camera's in de binnenstad zorgen volgens de voorzitter voor een verplaatsingseffect naar de (direct) omliggende gebieden. De volgende gebieden moeten volgens de voorzitter ook in aanmerking komen voor cameratoezicht:

- het Kloosterwandplein;
- de Bakkerstraat – Zwartbroekplein en
- de Roerkade.

Noodzaak

De voorzitter vindt dat het Stationsplein, Munsterplein en de Ernst Casimir Passage locaties zijn die inderdaad onder cameratoezicht moeten blijven. De voorzitter vindt overigens ook dat de gemeente een onderzoek moet laten uitvoeren of (het huidige aantal) camera's nog noodzakelijk zijn op de Veldstraat. Voor wat betreft de leegstand op de Veldstraat zou de gemeente een kosten- en batenafweging moeten maken om de horecabestemming van deze panden eraf te halen. De wijkraadvoorzitter verwacht namelijk geen bedrijvigheid meer op de Veldstraat, omdat het uitgaanspubliek nu in verhouding met 5 jaar geleden flink is afgenomen. De voorzitter is tevens een sterke voorstander voor mobiel cameratoezicht. Hierdoor breng je problemen op een bepaalde locatie direct in beeld, zodat bij constatering van een strafbaar feit actief kan worden opgetreden. Daarbij is het uiteraard voor de effectiviteit van het cameratoezicht wel van belang dat camera's 24 uur per dag live worden uitgekeken, anders loopt men achter de feiten aan. Ook het is belangrijk dat camera's mensen kunnen herkennen en identificeren. Daarvoor moet een bediener van de monitorruimte actief in- en uitzoomen.

Als voorbeeld wordt het oude postkantoor op de Kloosterwandplein gegeven. Bewoners geven regelmatig aan dat het een ontmoetingsplek is van drugsdealers. Hier zou men gebruik kunnen maken van mobiel cameratoezicht om het probleem visueel vast te leggen. Wel moet er volgens de wijkraadvoorzitter eerst een mate van ernst of een preventiebehoefte zijn om gebruik te maken van (mobiel) cameratoezicht. Afhankelijk van de ernst van de situatie zou bij constatering van een strafbaar feit actie kunnen worden ondernomen.

§7.5 Citymanagement

De citymanager is verantwoordelijk voor de uitvoering van het door het bestuur vastgestelde beleid en is tevens het eerste aanspreekpunt voor het bestuur van Citymanagement, de gemeente Roermond en diverse ondernemersorganisaties.

Het inwonersaantal groeit en de binnenstad wordt volgens de citymanager steeds meer bezocht. De binnenstad (inclusief het Designer Outlet Center) telt inmiddels al ruim 3 miljoen bezoekers per jaar. De citymanager stelt dat de binnenstad van Roermond nauwelijks groot genoeg is voor alle functies en voorzieningen die er een plek hebben. De verwachting is bovendien, met name na aankondiging dat het merkendorp zich weer wil uitbreiden, dat het bezoekersaantal de komende jaren verder zal stijgen naar minimaal 4 miljoen per jaar. Het aantal bezoekers stijgen, maar de oppervlakte van de binnenstad blijft echter gelijk. Ook het aantal bezoekers per vierkante meter en aan winkels en horecagelegenheden zal stijgen. Dit zal volgens de citymanager ongetwijfeld tot meer interactie leiden, waarbij de kans op incidenten ook zal stijgen.

De citymanager is daarom erg tevreden met het cameratoezicht. Het heeft volgens de citymanager een preventieve werking en als er zich een incident heeft voorgedaan, kan de politie altijd nog de beelden achteraf terugkijken. Daarnaast is de citymanager er ook van overtuigd dat de bewoners, ondernemers en bezoekers zich veiliger voelen door de aanwezigheid van camera's. 'Men ziet namelijk alleen maar de voordelen van cameratoezicht'. Daarom wordt het tegenwoordig ook steeds meer geaccepteerd en wordt het steeds minder ervaren als een aantasting van hun privacy. Met name in wetenschap dat beelden tegenwoordig kunnen worden vrijgegeven via de (sociale) media blijkt een afschrikkende werking te hebben. Dit komt mede door het succes van het openbaar maken van beelden via de landelijke/regionale media. Mensen voelen zich betrokken zijn bereid om mee te werken indien ze iemand herkennen of andere informatie kunnen geven. Een grote groep mensen kunnen in een zeer korte tijd bereikt worden, wat de kans op een getuige van een misdrijf vergroot. Mensen voelen zich volgens de citymanager ook steeds meer betrokken bij het oplossen van misdrijven, denk daarbij aan het succes van programma's op de televisie of Burgernet.

Cameratoezicht geeft volgens de citymanager het gevoel dat men gecontroleerd wordt waardoor kwaadwillenden minder snel geneigd zijn om een strafbaar feit te plegen. Daardoor wordt volgens de citymanager minder delicten gepleegd en vindt er ook minder overlast plaats.

De citymanager is een voorstander van het continueren van cameratoezicht op de huidige locaties, met een eventuele uitbreiding richting de Neerstraat en Markt. De camera's worden momenteel drie maal per week (op piekdagen) live uitgekeken op het politiebureau. De citymanager ziet dit als het minimale. Indien er meer camera's zouden komen, zou het uitkijken van de beelden ook nuttiger zijn. Veel winkels in de binnenstad zijn nu ook op zondagen geopend, volgens de citymanager is het publiek op donderdagavonden langzaam aan het afnemen. Mocht de gemeente in de toekomst besluiten om de koopavonden in ruilen voor koopzondagen, dan zou volgens de citymanager overwogen moeten worden om het live uitkijken op donderdagavonden te verschuiven naar de koopzondagen. Echter ook op andere dagen is het druk in de binnenstad. Vanwege de grote stroom bezoekers die vanaf het Munsterplein richting de Neerstraat en vanaf het Outlet Centrum richting de Markt en Neerstraat gaan is het noodzakelijk om deze gebieden in beeld te brengen. Tevens is het verstandig om in verband met de herinrichting van de Roerkade alvast voorzieningen te treffen om (in de toekomst) de Roerkade in beeld te kunnen brengen. Daarnaast zouden er ook nog op de Kloosterwandplein camera's geplaatst kunnen worden, maar de voorkeur gaat in eerste instantie uit naar de Neerstraat en Markt. Cameratoezicht zorgt ervoor dat daders van (gewelds)delicten geïdentificeerd kunnen worden en volgens hem wordt de pakkans hierdoor vergroot. De citymanager ziet het cameratoezicht ook als een preventief middel en heeft eigenlijk geen idee of er op basis van camerabeelden acties wordt ondernomen bij overlast of criminaliteit in de cameragebieden.

Kijkend naar de moderne technologische ontwikkelingen en het streven van de gemeente om de publiek- private samenwerking te bevorderen zou de gemeente ook kunnen overwegen om de gehele binnenstad te voorzien van een Wifi-netwerk. Wifi biedt namelijk talloze mogelijkheden zoals informatiewisseling, toeristeninformatie maar ook om op simpele en

goedkope manier beelden door te sturen naar de centrale meldkamer. Het kan dus ook voor commerciële doeleinden worden gebruikt waardoor het aantrekkelijk wordt voor ondernemers. Hierdoor zullen zij bereid zijn om dit project (financieel) te steunen. De gemeente Veenendaal is hier momenteel mee bezig en zou hierbij als voorbeeld kunnen worden genomen. Tot slot is de citymanager van mening dat cameratoezicht een positieve bijdrage levert aan het imago van de stad, maar andere factoren wegen uiteraard zwaarder dan alleen cameratoezicht.

§7.6 Resumé

Op basis van de voorliggende gegevens verkregen uit de interviews van de professionals en de sleutelfiguren komen we tot de volgende bevindingen.

1. Cameratoezicht in Roermond vormt een onderdeel van een totale aanpak, bestaande uit maatregelen op straat (zoals verlichting, urinoirs, fietsenstallingen etc.), toezicht en aanwezigheid van politie, afdeling Stadstoezicht en afspraken met beveiligers / ondernemers.
2. De politie krijgt door cameratoezicht direct een goed beeld van de aard, ernst en omvang van een incident. Dat is van belang voor het ter plaatse gaan, het optreden, de opsporing en vervolging.
3. Cameratoezicht is een ideaal hulpmiddel ten behoeve van de waarheidsvinding om de feiten exact boven water te krijgen. Het inzetten van cameratoezicht vergroot ook de pakkans van daders en van personen met gebiedsontzegging.
4. Het heeft ook een preventieve waarde. Hierbij gaat het met name om locaties waar veel vermogensdelicten voorkomen. De preventieve werking wordt bij het uitgaansgeweld minder groot geacht. Met name drank- en drugsgebruik verlagen volgens de geïnterviewden de drempel tot het gebruik van geweld.
5. Door cameratoezicht kan de politie vroegtijdig reageren op een incident. Dat levert registratie van incidenten op maar vaak worden er ook (ernstigere) openbare orde uitpattingen voorkomen.
6. Het is een technisch instrument dat bij het live-uitkijken het meest effectief is.
7. Het bevordert het veiligheidsgevoel van ondernemers, de bewoners en bezoekers.
8. Buiten bereik van camera's gebeurt meer. De problemen verplaatsen zich namelijk naar de zijstraten.
9. De professionals en de sleutelfiguren zijn niet van mening dat het cameratoezicht op een van de drie locaties beëindigd zou moeten worden. Het cameratoezicht in deze gebieden is noodzakelijk ter handhaving van de openbare orde. Wellicht dat –vanwege de afname van de bedrijvigheid- op de Veldstraat een aantal camera's kunnen worden weggenomen of verplaatst naar het Stationsplein.
10. Het cameratoezicht in de binnenstad is te summier, om de criminaliteit te beteugelen. Om het maximale rendement uit het cameratoezicht te kunnen halen is het van belang dat het cameratoezicht een sluitend geheel vormt met de omliggende kleinere straten en het winkelgebied.

8. Conclusies en aanbevelingen

Uit het onderzoek zijn verschillende belangrijke punten naar voren gekomen. Op basis van deze punten wordt een conclusie geformuleerd of cameratoezicht een bijdrage heeft geleverd aan de objectieve en subjectieve veiligheid in de betreffende cameragebieden. Daarnaast is ook het proces onder de loep genomen. Op basis hiervan zijn een aantal aanbevelingen geformuleerd om een verbeteringslag door te voeren (zie paragraaf 8.2).

§8.1 Conclusies

Op grond van de gegevens uit het onderzoek kan de conclusie worden getrokken dat cameratoezicht zeer waarschijnlijk een rol heeft gespeeld bij de beïnvloeding van de objectieve en de subjectieve cijfers. De causaliteit van cameratoezicht bij repressieve en preventiezaken is niet duidelijk aan te tonen, maar over het algemeen zijn de criminaliteitscijfers na komst van cameratoezicht positief beïnvloed. Natuurlijk genereert dit toezicht ook criminaliteitscijfers, maar in relatie tot de gebeurtenissen is cameratoezicht in samenhang met de overige maatregelen van zekere meerwaarde. Denk daarbij aan de preventieve waarde, de vroegsignalering, de beeldvorming omtrent de gebeurtenissen en de waarheidsvinding tijdens opsporing en vervolging. Ook de burgers hebben cameratoezicht geaccepteerd en voelen zich door de aanwezigheid van camera's veiliger. Burgers, professionals en sleutelfiguren vinden cameratoezicht op de huidige plaatsen nuttig en noodzakelijk. Feitelijk zou men ten behoeve van veiligheid ook op andere plaatsen camera's willen zien. Het proces ondersteunt de inzet van camera's maar dient op gebied van beeldkwaliteit en registratie te worden verbeterd.

Objectieve veiligheid

Hieronder wordt per cameragebied de conclusies beschreven. Vervolgens worden de gegevens volgens de Maryland Scientific Method Scale met de gegevens van de binnenstad vergeleken.

Veldstraat en Stations(voor)plein

De komst van cameratoezicht op de Veldstraat-Stationsplein (2000) en op het Stationsvoorplein (2005) levert qua aantal incidenten voor de vermogensdelicten telkens in beide jaren een forse daling op, met name op gebied van (brom-)fietsdiefstallen. De cijfers van de geweldsdelicten en de overlastincidenten vertonen een wisselend beeld. Camera's hebben in principe vrij weinig invloed op uitgaansgeweld, omdat personen vaak onder invloed zijn van alcohol en/of drugs. In een dergelijk gemoedstoestand realiseert men vaak niet dat er gebruik wordt gemaakt van cameratoezicht. De cijfers geven soms een grillig beeld omdat er bij toename van een bepaald openbare orde probleem vaak extra maatregelen worden ingezet. De verwachting is immers volgens de professionals dat wanneer cameratoezicht goed wordt ondersteund door de inzet van verschillende actoren (fysiek toezicht), de cijfers in eerste instantie een stijgende lijn laten zien omdat er meer wordt waargenomen en na verloop van de tijd weer zullen dalen.

Munsterplein

Sinds de invoering van cameratoezicht op het Munsterplein (winkel- en horecagebied) in 2006 levert het qua aantal aangiften voor de geweldsdelicten een duidelijke afname op. De cijfers van geweldsdelicten zijn echter zo laag dat ze als niet betrouwbaar of noemenswaardig beschouwd kunnen worden. Over het algemeen dalen de vermogensdelicten en overlastincidenten na de invoering van cameratoezicht, vooral diefstal van (brom- en snor)fietsen, winkeldiefstal en drank-, drugs- en overige overlast. Aangezien het Munsterplein, in tegenstelling tot de Veldstraat en Stationsplein, een winkelgebied betreft, kampt het plein ook met andere problemen dan het uitgaansgebied. Er is destijds veel aandacht besteed om het met name het overlast te reduceren. Cameratoezicht heeft in de aanpak van de problemen een belangrijke rol in gespeeld. De conclusie is daarom dat cameratoezicht niet als enige maatregel kan worden ingezet, maar als hulpmiddel in breder pakket van maatregelen. Dit is ook uit interviews met professionals gebleken. De combinatie van cameratoezicht met andere (veiligheids)maatregelen heeft zijn meerwaarde cijfermatig gezien duidelijk aangetoond.

Ernst Casimir Passage

De camera's van de Ernst Casimir Passage zijn in 2010 geplaatst. Uit het incidentenoverzicht blijkt dat de cijfers vanaf 2000 zo zijn gering dat daardoor geen tendensen zijn te onderkennen. Het betreft hier echter wel een passage waar jaarlijks ruim 3 miljoen mensen doorheen lopen. Daarom is en blijft het een gevoelig plek voor criminaliteit, overlast en verloedering.

Binnenstad (SMS- scale)

Bij vergelijking van de cijfers van de cameragebieden met de cijfers van de gehele binnenstad kan geconcludeerd worden dat:

- het aantal geweldsincidenten (met name openlijk geweld, bedreiging en mishandeling) op de Veldstraat/ Stationsplein en het Munsterplein van grote invloed is op de geweldscijfers van de gehele binnenstad, de lijnenpatronen lopen immers bijna synchroon.
- het beeld van de vermogensdelicten van binnenstad en die van het Munsterplein overeenkomen maar verschillen met die van de Veldstraat/ Stationsplein. Op de Veldstraat/ Stationsplein zijn positiever ontwikkelingen dan in de rest van de binnenstad.
- het lijnenpatroon van de overlastdelicten van de Veldstraat/ Stationsplein veel gelijkenis vertoont met dat van de binnenstad. Het is dus op de Veldstraat/ Stationsplein niet erger maar ook niet beter. Het incidentenbeeld van het Munsterplein is veel vlakker.

De cijfers laten in het algemeen zien dat er in alle fronten een daling waarneembaar is. Dit komt overeen met de tendens van de gehele binnenstad. Er kan wel verondersteld worden dat cameratoezicht waarschijnlijk voor de objectieve veiligheid, met name voor de vermogensdelicten een positieve bijdrage heeft geleverd op de ontwikkeling van de cijfers. Dat positieve effect is er ook voor wat betreft de overlastincidenten, met uitzondering van de Veldstraat en het Stationsplein. Op de Veldstraat en Stationsplein heeft overlast een wisselend beeld qua aantal. Dat wisselende beeld geldt ook voor de aantallen geweldsdelicten op die locatie. De professionals geven aan dat er ook rekening dient te worden gehouden met het karakter van een cameragebied. Dit kan namelijk verschillen opleveren (qua doelgroep/leeftijd, ligging, aantallen bezoekers, drugs- en drankgebruik). Er dient ook rekening worden gehouden met 'dark numbers'. Niet iedereen doet een aangifte of melding van bijvoorbeeld mishandeling, waardoor cijfers een vertekend beeld kunnen geven. Idem dito voor wat betreft de betrouwbaarheid van de cijfers na 2009. Doordat er in het nieuwe systeem gewerkt wordt met andere delict definities dan in het oude systeem BPS is het lastig om betrouwbare vergelijkingen tussen de cijfers voor en na 2009 te maken. .

Subjectieve veiligheid

Uit een onderzoek onder alle gemeenten met cameratoezicht blijkt een toename van onveiligheidsgevoelens te zijn. Dit zorgt voor een breder draagvlak voor de inzet van cameratoezicht. Mede om deze onveiligheidsgevoelens weg te nemen bij burgers, besluiten gemeenten steeds vaker om cameratoezicht als toezicht instrument in te zetten. De gemeente Roermond heeft, vóór invoering van cameratoezicht, in geen van de drie cameragebieden een nulmeting gehouden omtrent het veiligheidsgevoel. Hierdoor is het niet mogelijk is om uitspraken te doen over een verbetering of verslechtering van de onveiligheidsgevoelens onder de bewoners, ondernemers en bezoekers van de binnenstad. Er kan wel een conclusie worden getrokken of de aanwezigheid van cameratoezicht ervoor zorgt dat men zich veiliger voelt, dan wanneer er geen cameratoezicht zou zijn geweest.

(On)veiligheidsgevoel

Een ruime meerderheid van de bezoekers (ongeveer 80%) voelt zich niet of nauwelijks onveilig op de cameralocaties. Opvallend is dat de bewoners en ondernemers aan het Munsterplein (winkelgebied) zich onveiliger voelen dan die aan de Veldstraat/Stationsplein (uitgaansgebied). De objectieve cijfers tonen een dalende lijn op het Munsterplein. In tegenstelling tot de bewoners en ondernemers voelen de bezoekers zich in de Ernst Casimir Passage (tunnel) en op de Veldstraat/ Stationsplein iets onveiliger dan op het Munsterplein. De meerderheid van de bewoners, ondernemers en bezoekers voelen zich veiliger door de aanwezigheid van cameratoezicht, maar dit neemt niet weg dat een deel desgevraagd nog steeds aangeeft dat men zich er onveilig voelt. Bij de bezoekers ligt dit percentage op 20

procent, maar bij de bewoners en ondernemers ligt dit percentage nog veel hoger, namelijk 38 procent.

Daarnaast voelt men zich over het algemeen in de avond en 's nachts het meest onveilig. Dit is ook gebleken uit het rapportcijfer. Overdag scoort de veiligheid bovengemiddeld, maar 's avonds daalt het cijfer tot net onder het gemiddelde en 's nachts neemt dit cijfer verder af. De Ernst Casimir Passage scoort 's nachts het slechts. Ondanks de camera's blijft het onaangenaam om 's nachts door een tunnel te lopen, met name als men alleen is.

Invloed cameratoezicht op veiligheidsgevoel

Op basis van de subjectieve onderzoeksresultaten is gebleken dat de aanwezigheid van cameratoezicht wel degelijk een positieve invloed heeft op het veiligheidsgevoel. Uit onderzoek is gebleken dat de aanwezigheid van camera's een beter gevoel achterlaat bij de bezoekers (64%) dan bij de bewoners en ondernemers (59%). Hieruit kan worden geconcludeerd dat cameratoezicht in ieder geval een positieve invloed heeft op het veiligheidsgevoel, met name op het gevoel van de bezoekers.

Draagvlak

Toen cameratoezicht halverwege de jaren negentig werd geïntroduceerd, werd er stevig gediscussieerd over de mogelijke aantasting van de privacy. Inmiddels heeft cameratoezicht een vaste plek verworven. Er is groot maatschappelijk draagvlak voor camera's in de uitgaans- en winkelgebieden. Men ziet cameratoezicht ook niet meer als een aantasting van privacy (88%). Er bestaat ook een groot draagvlak voor het continueren van cameratoezicht op alle drie de locaties (90%). De professionals stellen dat het cameratoezicht in deze gebieden noodzakelijk is ter handhaving van de openbare orde. Wellicht dat –vanwege de afname van de bedrijvigheid op de Veldstraat- een aantal camera's weggenomen of verplaatst kunnen worden naar het Stationsplein.

Daarnaast geeft ongeveer een derde van de bewoners en ondernemers aan het wenselijk te vinden dat de beelden 24 uur per dag live worden bekeken. Een meerderheid van de bezoekers (58%) acht dit ook wenselijk. De grootste behoefte naar 24-uurs live toezicht bestaat in de Ernst Casimir Passage.

Volgens de professionals is het cameratoezicht in de binnenstad te summier om de criminaliteit te beteugelen. Om het maximale rendement uit het cameratoezicht te kunnen halen is het van belang dat het cameratoezicht een sluitend geheel vormt met de omliggende kleinere straten en het winkelgebied. Het zorgt overigens ook voor een goede beeldvorming voor de politie voor het ter plaatse gaan, het optreden, de opsporing en vervolging.

Bekendheid cameratoezicht

Om een maximaal preventief effect te kunnen sorteren en te zorgen dat mensen zich veiliger gaan voelen door cameratoezicht, is het van belang om mensen er duidelijk op te wijzen dat er gebruik wordt gemaakt van cameratoezicht. Uit onderzoek blijkt dat een ruime meerderheid van de bewoners en ondernemers hiervan op de hoogte zijn. Dit is echter bij de bezoekers niet het geval. Vooral op het Munsterplein zijn zowel de bewoners en ondernemers als de bezoekers het minst bekend met de aanwezigheid van camera's. De bekendheid is het grootst op de Veldstraat en het Stations(voor)plein.

Ontwikkeling criminaliteit, overlast en verplaatsing

Het is de vraag in hoeverre men verwacht dat cameratoezicht leidt tot minder delicten. Bijna de helft van alle ondervraagden is van mening dat de aanwezigheid van cameratoezicht ervoor heeft gezorgd dat er een vermindering is in de overlast en criminaliteit in en rondom het uitgaansgebied. De professionals geven aan dat cameratoezicht is een ideaal hulpmiddel ten behoeve van de waarheidsvinding en het vergroot de pakkans van daders en van personen met gebiedsontzegging.

Voor wat betreft opvolging in geval van criminaliteit en/of overlast hebben bezoekers, in vergelijking met de bewoners en ondernemers, er veel meer vertrouwen in er op basis van de camerabeelden (direct) actie wordt ondernomen door de politie.

Op de vraag of als gevolg van cameratoezicht er een zichtbare verplaatsing is van criminaliteit en overlast, stellen de geïnterviewden dat buiten bereik van camera's meer gebeurt. De problemen verplaatsen zich namelijk naar de zijstraten. Een kwart van de bewoners en ondernemers is ook van mening dat cameratoezicht leidt tot verplaatsing van criminaliteit en

overlast naar de straten en plekken die buiten het zicht van camera's liggen. Bij de bezoekers ligt dit percentage op ongeveer een derde.

Opvallend is dat er op de meeste genoemde locaties al jarenlang gebruik wordt gemaakt van cameratoezicht. Bijvoorbeeld op de Hamstraat, Begijnhofstraat, het NS- station en het stationstunnel. Dit bevestigt (zie: bekendheid cameratoezicht) dat er te weinig naar de burger toe wordt gecommuniceerd dat er op de betreffende locaties gebruik wordt gemaakt van camera's.

Proces

Uit diverse evaluaties van cameratoezicht blijkt dat het proces doorslaggevend is voor het succes van cameratoezicht. Uit het onderzoek zijn een aantal punten naar voren gekomen waar de volgende conclusies uit kan worden getrokken:

- *Basisdocumenten:* Het procedurehandboek en het privacyreglement dateren nog uit 2000 en dient daarom geactualiseerd te worden.
- *Registratie:* De huidige manier van registratie leent zich niet voor het analyseren van gegevens over de effectiviteit van cameratoezicht en levert ook geen sturingsinformatie op waardoor het onmogelijk is te anticiperen op waargenomen patronen van incidenten
- *Kwaliteit:* De kwaliteit van de beelden en het uitkijken daarvan kan verbeteren door een vakkundig gebruik en door technische verbetering van de apparatuur.
- *Live toezicht:* Het uitkijken van de beelden geschiedt gedeeltelijk live en grotendeels achteraf. Het is een zaak mede gelet op nieuwe openingstijden van winkels, de ontwikkeling in criminaliteit en de eventuele uitbreiding van cameragebieden- de meest efficiënte formule hierbij in ogenschouw te nemen, al dan niet in samenwerking met de Regionale Toezicht Ruimte te Eindhoven.

§8.2 Aanbevelingen

In deze paragraaf zullen aanbevelingen voor de opdrachtgever gegeven worden met betrekking tot het project cameratoezicht in Roermond.

Aanbeveling 1 Continueren

De aanbeveling is om het huidige cameratoezicht op alle drie de locaties in stand te houden, mits de onderstaande aanbevelingen in acht worden genomen. Evaluaties in Nederland laten, net zoals in Roermond, ook sterk wisselende beelden zien over het effect van cameratoezicht op criminaliteit en overlast. Er is ook sprake van een toenemende mate van onveiligheidsgevoelens. Er bestaat een groot draagvlak onder alle bewoners, ondernemers, bezoekers en professionals voor (meer) cameratoezicht. De objectieve en subjectieve resultaten tonen aan cameratoezicht voornamelijk een positieve invloed heeft op de ontwikkeling van de cijfers. De professionals geven ook aan dat cameratoezicht een toegevoegde waarde heeft voor wat betreft de bestrijding van criminaliteit en overlast, opsporing en het veiligheidsgevoel.

Aanbeveling 2 Leer van de ervaringen, stel concrete doelen vast en monitor ze

Het project cameratoezicht ging ruim tien jaar geleden voor het eerst van start in Roermond. Dat wil zeggen dat met name de gemeente, politie en stadstoezicht veel ervaring heeft opgedaan met cameratoezicht. Het is echter op basis van de incidentenregistratie door de toezichthouders nog niet precies duidelijk op welke vormen van overlast en criminaliteit cameratoezicht het meest effect heeft gehad. Dit komt doordat er bijvoorbeeld geen concrete doelen zijn vastgesteld (SMART), maar ook omdat er geen duidelijke en inzichtelijke systematiek is om bijvoorbeeld de waargenomen incidenten te registreren.

Om cameratoezicht en de opgedane kennis optimaal in te kunnen zetten, moet de onderstaande PDCA-cyclus, oftewel kwaliteitscirkel, continu worden doorlopen. Zo kan ook vastgesteld worden of het cameratoezicht nog voldoet aan het proportionaliteit- en subsidiariteitsbeginsel.

Dit vereist echter continu aandacht en actieve deelname aan het project door alle participanten en een goede onderlinge communicatie

Plan: Bepaal concrete doelen die bereikt moeten worden (normen en targets).

Do: Operationaliseer de camera's en regel de organisatie achter de schermen (informatie verzamelen).

Check: Informatie gebruiken om te verbeteren en innoveren.

Act: Normen en targets evalueren en bijstellen.

Figuur 13. PDCA- cyclus

Zoals eerder aangehaald, is in geen van de drie cameragebieden concrete doelstellingen vastgesteld voor cameratoezicht. Daarom kan in een evaluatie als deze geen harde uitspraken gedaan worden over het effect van cameratoezicht. Het project cameratoezicht kan geprofessionaliseerd worden door een paar concreet meetbare doelstellingen vast te stellen. Deze doelstellingen hoeven overigens niet persé in termen van maatschappelijke effecten te worden geformuleerd. Bijvoorbeeld: 'het aantal overlastincidenten op het Stationsplein moeten in 2012 verminderd worden met 30%' of 'de bekendheid van cameratoezicht moet in 2012 verhoogd worden naar 80%'. Dit geeft namelijk richting aan het werk van de politie en stadstoezicht. De doelstellingen van cameratoezicht moeten voor alle partijen duidelijk zijn. Het gaat daarbij om zaken als op welke incidenten het cameratoezicht gericht is en of de nadruk op opsporing of preventie ligt. Kortom: als je niet weet waarop je mikt, schiet je nooit raak.

Aanbeveling 3 Actualiseer het procedurehandboek en privacyreglement

Het procedure- handboek en privacyreglement zijn in het jaar 2000 geformuleerd en dienen te worden geactualiseerd overeenkomstig de huidige wet- en regelgeving, de huidige technische stand van zaken en de huidige gemeentelijke cameragebieden.

Aanbeveling 4 Live uitkijken

Het wordt sterk aanbevolen om meer nadruk te leggen op preventie. Zo kan bij de eerste aanwijzingen van een mogelijke delict of incidenten preventief worden ingegrepen. Een voorwaarde voor preventief ingrijpen is echter dat de camera's live worden uitgekeken. Zoals aangehaald maakt het live- uitkijken van de beelden cameratoezicht het meest effectief en efficiënt. Het verdient de aanbeveling om te onderzoeken of de beelden ook op andere dagen live uitgekeken zouden moeten worden. Hiermee dient rekening te worden gehouden met de koopzondag en een groeiscenario betreffende de uitbreiding van het aantal cameragebieden. Begin 2012 zal de burgemeester na overleg met de verantwoordelijke raadscommissie een besluit nemen over:

- Cameratoezicht in de Zwartbroektunnel (5 camera's);
- Cameratoezicht op het carpoolplein te Roermond (5 camera's);
- Cameratoezicht op het industrieterrein Roerstreek;
- Mobiel cameratoezicht (4-6 camera's).

Aanbeveling 5 Verbeter de organisatie en het proces achter de schermen

Uit observatie in de monitorruimte en een interview met de teamleider van Stadstoezicht komen verschillende knelpunten (van technische aard) naar voren. Het huidige 'systeem' is voor verbetering vatbaar.

- Het huidige (toegangs)systeem dient te worden verfijnd door alleen geautoriseerde medewerkers toegang te laten verlenen (en niet alle politiefunctionarissen) tot de toezichtruimte.
- Er dient een persoonsgebonden inlogcode te zijn op het bedieningssysteem, in plaats van één algemene, zodat alle bijzondere handelingen in het systeem op persoon worden geregistreerd, zoals het opslaan en kopiëren van beelden. Alleen de operators en het hoofd / teamleider van de afdeling Stadstoezicht

mogen over dergelijke persoonlijke inlogcodes beschikken. Politie kan met behulp van de operators na overleg met de teamleiding de beschikking krijgen over de beelden.

- Ook is het van belang om geautomatiseerd te registreren, welke toezichthouder, welke beelden, wanneer aan wie heeft verstrekt. Hierbij dient eveneens het corresponderende politieregistratienummer, de zogenaamde BVH-nummer in te worden opgenomen.
- Het blijkt (wettelijk) mogelijk te zijn om de kosten van vernielingen, aanrijdingen et cetera op de daders te verhalen. In een aantal gevallen is dit ook daadwerkelijk gebeurd. Het wordt aanbevolen om dit als een doelstelling op te nemen, zodat zoveel mogelijk daders achterhaald worden om voor de kosten op te draaien.
- In veel gemeenten worden de kosten van cameratoezicht gedeeld met de politie. Momenteel stelt de politie alleen de monitorruimte kosteloos ter beschikking. Aangezien cameratoezicht een aanzienlijk kostbaar instrument is en de politie hier vrijwel gratis gebruik van maakt, wordt het aanbevolen om (in de toekomst) de kosten te delen.

Aanbeveling 6 Vervanging apparatuur

Op vandaag zijn er camera's ontwikkeld die vanuit een onbediende situatie een betere beeldkwaliteit leveren. Het verdient aanbeveling dat daarop oriëntatie plaats vindt gedurende een vervangingstraject van de apparatuur. Verder geeft de teamleider aan dat er in de meldkamer behoefte is aan een groot monitorbeeld. Een grote monitor moet het mogelijk maken de waarneming van handelingen en personen te verbeteren. Het wordt ook sterk aanbevolen om de vervanging en het onderhoud van camera's en het apparaat door één leverancier te laten gebeuren. Dit bespaart in kosten en voorkomt problemen (dubbele/tegenstrijdige contracten).

Voorheen werden alle camera's (inclusief de behuizing), in verband met de afschrijving, om de drie tot vijf jaar vervangen. De gemeentelijke afschrijvingstermijn voor ICT-goederen is 3 jaar. Veelal leidt dit vanwege het feit dat de camera's nog goed genoeg zijn tot uitstel van vervanging.

De aanbeveling luidt om alléén de camera's te vervangen, dat wil zeggen dat alleen de binnenkant van de behuizing moet worden vervangen.

Daarbij werden de 'oude' camera's werden telkenmale vernietigd (lees: aan de installateur van de nieuwe apparatuur overgelaten). De vervangingstermijn van ongeveer vijf jaar wil overigens absoluut niet zeggen dat de camera's na vijf niet meer (goed) functioneren. Aangezien camera's – ook na vijf jaar- nog duizenden euro's kunnen opleveren wordt het sterk aanbevolen om deze camera's in te ruilen voor nieuwe camera's dan wel zelf te verkopen.

Aanbeveling 7 Beter communicatie (bekendheid cameratoezicht)

Als het de bedoeling is dat de burger zich veiliger gaat voelen door cameratoezicht, moet men wel weten dat het er is. Die bekendheid laat momenteel nog te wensen over. Aangezien cameratoezicht veel effect heeft op vermogensdelicten omdat men bij vermogensdelicten vaak met voorbedachten rade handelt, kan de bekendmaking van camera's een preventief effect hebben.

Het verdient aanbeveling de cameragebieden beter aan te duiden, Meer dan de helft, namelijk 64% van de bezoekers voelt zich namelijk hierdoor veiliger, maar slechts 44% weet dat er camera's in de betreffende gebieden zijn opgehangen. Hieruit blijkt dat de meeste mensen nogal optimistisch zijn over cameratoezicht, maar om te zorgen dat deze steun niet langzaam afkalft, zal extra inspanning geleverd moeten worden om dit te voorkomen. Dit kan bijvoorbeeld door meer of duidelijkere bebording, maar het is beter om successen van cameratoezicht zo breed mogelijk via de media te communiceren. Aan de ene kant ziet men dat de gemeente wel degelijk bezig is met het verbeteren van de veiligheid, aan de andere kant is men gewaarschuwd. Zo kunnen repressieve activiteiten op termijn ook een preventief effect sorteren. Er dient echter wel vermeldt te worden dat het ook een averechts effect kan hebben, omdat het ook angst kan aanjagen of een negatief stadsimago creëren.

Aanbeveling 8 Sluit de verschillende cameragebieden aan elkaar

Een ontwikkeling omtrent het cameratoezicht in gemeenten, is het dekkend maken van de cameragebieden. Versnippering leidt tot problemen aan de randen en op de blanco vlekken (onbewaakte gebieden met hetzelfde karakter). Door camera's strategisch te plaatsen, kunnen vluchtende daders niet meer uit het oog worden verloren. Het verdient de aanbeveling om de belangrijkste pleinen, horeca- en winkelstraten in het vizier te nemen en daarvan één gebied te maken. Dus feitelijk ook de camera's op de Veldstraat laten staan en integreren in een geheel van de binnenstad. Overigens past dit in de opzet van het Integraal Veiligheid Plan 2012-2014.

Mocht deze aanbeveling niet worden overgenomen dan zou in relatie met vorenstaande:

- de inzet van mobiel cameratoezicht te worden overwogen en;
- het cameratoezicht op de Veldstraat bij wijze van proef richting Stationsplein terug kunnen worden gezet.

Aanbeveling 9 Benut alle mogelijkheden van cameratoezicht

- Cameratoezicht kan breed ingezet worden, ook tegen APV- overtredingen. Geef stadstoezicht een (grotere) rol in de opvolging van camerabeelden tegen APV- overtredingen. Zo kan de schaarse handhavingscapaciteit efficiënt worden toegepast.
- Implementeer nieuwe technische toepassingen die het gemakkelijker maken om de beelden achteraf te analyseren.
- Intelligent cameratoezicht kan de effectiviteit van cameratoezicht vergroten. In dit geval houdt intelligent in dat de camera's pas actief worden als het ergens druk of lawaaierig is. Dit zou effectief kunnen zijn bij het tegengaan van overlast.
- Zet (mobiel) cameratoezicht in bij (grote) evenementen als middel voor crowdmanagement.
- Er zijn een aantal plekken opgenoemd waar volgens de ondervraagden verplaatsing van de problemen heeft voorgedaan. Daarom is het noodzakelijk om hierop in te spelen door als sluitstuk op andere maatregelen, permanent cameratoezicht te combineren met mobiel cameratoezicht. Hiervoor moet eerst met de betrokken partners een protocol worden opgemaakt over wanneer flexibel inzetbare camera's in welke situaties ingezet kunnen worden.

Aanbeveling 10 Periodieke evaluatie/ werkgroep cameratoezicht

Alle aanbevelingen hierboven zijn uiteraard een zaak van lange adem. Indien de publiek- private samenwerking op industrieterreinen met betrekking tot het cameratoezicht tot stand komt, bestaat de camera-infrastructuur van Roermond uit circa 75 tot 150 camera's. Mocht dit het geval zijn, dan wordt het sterk aanbevolen om een werkgroep met vertegenwoordigers van de gemeente, politie en stadstoezicht in te stellen. Er worden periodieke overleggen gevoerd en actiepunten vastgesteld. Om te beginnen kunnen de actiepunten op basis van de bovenstaande aanbevelingen worden vastgesteld en bewaakt kunnen worden.

Daarnaast dient het effect/functioneren van cameratoezicht, zoals ook opgenomen in het beleidskader cameratoezicht, tweejaarlijks geëvalueerd te worden en de commissie hierover te berichten. De burgemeester moet dan immers besluiten of het cameratoezicht in de drie gebieden verlengd moet worden.

Door de bovenstaande verbeteringen door te voeren en door steeds de proportionaliteit en de te behalen doestellingen te evalueren, kan cameratoezicht blijven bijdragen aan een veiliger binnenstad. Veiligheid is een zeer belangrijk onderwerp in de strategische visie van de gemeente en veiligheid door middel van (mobiel) cameratoezicht is opgenomen in het coalitieakkoord 2010-2014 van de gemeente Roermond.

Literatuurlijst

Boeken

- Verhoeven, N. (2007). *Wat is onderzoek?: Praktijkboek methoden en technieken voor het hoger onderwijs*. Amsterdam: Boom Onderwijs.
- Stol, W. (2006). *Basisboek integrale veiligheid*. Bussum: Coutinho.
- Breeman, G. E., Noort, W. J. v., Rutgers, M. R., Wenink, E. G., & Balfort, S. O. (2008). *De bestuurlijke kaart van Nederland: Het openbaar bestuur en zijn omgeving in nationaal en internationaal perspectief*. Bussum: Coutinho.

Websites

- <http://www.hetccv.nl/instrumenten/Cameratoezicht-publiek/faq>, geraadpleegd op 5 september 2011.
- <http://www.hetccv.nl/instrumenten/Cameratoezicht+publiek+privaat/index>, geraadpleegd op 5 september 2011.
- <http://www.hetccv.nl/instrumenten/afwegingskader-cameratoezicht/index>, geraadpleegd op 5 september 2011.
- <http://www.vng.nl/smartsite.dws?ch=DEF&id=112024>, geraadpleegd op 9 september 2011.
- <http://www.kennislink.nl/publicaties/publiek-niet-op-de-hoogte-van-aanwezigheid-cameras>, geraadpleegd op 10 oktober 2011.
- <http://www.binnenlandsbestuur.nl/digitaal-besturen/partners/king/onveiligheidsgevoel-niet-altijd-terug-te-voeren.1221407.lynkx>, geraadpleegd op 15 oktober 2011.
- http://www.vng.nl/Documenten/vngdocumenten/Ledenbrief_BJZ-U200600042.pdf, geraadpleegd op 16 oktober 2011.
- <http://www.hetccv.nl/instrumenten/Kwaliteitsmeter+Veilig+Uitgaan/index?filter=Achtergrondinformatie>, geraadpleegd op 16 oktober 2011.
- <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/behandelddossier/28684/kst-28684-312?resultIndex=7&sorttype=1&sortorder=4>, geraadpleegd op 10 november 2011.
- http://www.hetccv.nl/binaries/content/assets/ccv/dossiers/bestuurlijk-handhaven/cameratoezicht/cameratoezicht-in-de-openbare-ruimte_011211.pdf
- <http://www.ls-advocatenstrafrecht.nl/openlijke-geweldpleging-advocaat>, geraadpleegd op 6 december 2011. Bevat een definitie van openlijke geweldpleging.
- <http://www.ls-advocatenstrafrecht.nl/mishandeling-advocaat>, geraadpleegd op 6 december 2011. Bevat een definitie van mishandeling.
- <http://users.telenet.be/gauwdieven/Definitie.htm>, geraadpleegd op 6 december 2011. Bevat een definitie van zakkenrollerij.
- <http://www.slimbekeken.nu/index.cfm?DOSSIER=34&PAGE=actueel>, geraadpleegd op 9 december 2011.
- <http://wetenschap.infonu.nl/onderzoek/86838-onderzoeksmethoden.html>, geraadpleegd op 20 december 2011.
- <http://www.encyclo.nl/begrip/proces>, geraadpleegd op 20 december 2011.
- <http://www.hetccv.nl/instrumenten/Cameratoezicht+publiek+privaat/menu4/index>, geraadpleegd op 21 december 2011.
- <http://www.apeldoorn.nl/data/TER/docs/politiek/avs/politiekemarkt/2011/februari/cameraevaluatietie110203.pdf>, geraadpleegd op 21 december 2011.
- http://www.regioplan.nl/publicaties/slug/type/rapporten/slug/viermeting_cameratoezicht, geraadpleegd op 22 december 2011.
- <http://cameralocaties.nl/ViermetingEvaluaties.php>, geraadpleegd op 23 december 2011/
- http://www.hetccv.nl/binaries/content/assets/ccv/dossiers/bestuurlijkhandhaven/cameratoezicht/ede_evaluatie_cameratoezicht_2011.pdf, geraadpleegd op 27 december 2011.

(Wetenschappelijke) onderzoeksrapporten

- Dijk van, P., *Handreiking cameratoezicht*, Centrum Voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid, Utrecht (2009).
- Flight, S, *Cameratoezicht op straat: handboek beveiligingstechniek*, DSP-groep (2008)
- Hebberecht, P., Cools, M., Pauwels, L., *CCTV camera: een efficiënte preventieve techniek ter voorkoming van interne en externe criminaliteit in het bedrijfsleven?*, Universiteit Gent, Faculteit Rechtsgeleerdheid, Gent (2010).

- Meijer, B., *Cameratoezicht in het publieke domein in EU- landen*, Wetenschappelijk Onderzoek – en Documentatiecentrum, Ministerie van Veiligheid en Justitie, Den Haag (2000).
- Knaap, L.M., van der, L.T.J., Nijssen, S., Bogaerts. *Geweld verslagen? Een studie naar de preventie van geweld in het publieke en semi- publieke domein*. Meppel: Boom Juridische Uitgevers (2006).
- Schijndel, van, A.A.A., Schreijenberg, A., Homburg, G.H.J., *Evaluatie cameratoezicht gemeente Rotterdam*, Regioplan Beleidsonderzoek, Amsterdam (2010).
- Schreijenberg, A., Homburg, G.H.J., *Evaluatie cameratoezicht op openbare plaatsen viermeting*, Regioplan Beleidsonderzoek, Amsterdam (2010).
- Wever, Y., Franssen, J., Hoogenbosch, J., *Veiligheidsmonitor Gemeente Roermond 2010*, B&A Consulting, Den Haag (2011).
- Wittebrood, K., Beem, van, M., *Sociale Veiligheid vergroten door gelegenhedenbeperking: wat werkt en wat niet?* Sociaal Cultureel Planbureau. Den Haag, Sdu Uitgevers (2004).
- Zwaan, M., Soomeren, van, P., *Handleiding Evaluatie Preventieprojecten*, Centrum Voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid, DSP -groep, Rijswijk (2006).

Evaluaties cameratoezicht

- Campen van, M., Haas de, N., *Geschied of ongeschied. Een onderzoek naar cameratoezicht in Gorinchem*, Politie Zuid- Holland-Zuid, Gorinchem (2010).
- Dekkers, S., Koffijberg, j., Schreijenberg, A., *Evaluatie Cameratoezicht op openbare plaatsen Driemeting*, Regioplan publicatienr. 1814 (2009).
- Flight, S., Aalst, van, M., *Evaluatie cameratoezicht Amsterdamse Poort*, DSP-groep, Amsterdam (2005).
- Flight, S., Heerwaarden, van, Y., *Evaluatie cameratoezicht Amsterdam*, DSP-groep, Amsterdam (2003).
- Flight, S., Heerwaarden, van, J., Aalst, van, M., *Evaluatie cameratoezicht Amsterdam-Centrum*, DSP-groep, Amsterdam (2004).
- Flight, S., Y. van Heerwaarden, *Nulmeting evaluatie cameratoezicht binnenstad Amsterdam*, DSP-groep, Amsterdam (2004).
- Flight, S., *Cameratoezicht stationsgebied Delft*, DSP-groep, Amsterdam (2008).
- Flight, S., Hulshof, P., *Evaluatie cameratoezicht Amsterdam Zuidoost 2000-2009*, DSP-groep, Amsterdam (2009).
- Flight, S., Hulshof, P., Roorda, W., *Cameratoezicht Amsterdam Zuidoost 2000-2007*, DSP-groep, Amsterdam (2008).
- Gadella, E., Steenis, van, B., *Evaluatie cameratoezicht Ede 2011*, Gemeente Ede, COA, afdeling Strategie & Onderzoek, Ede (2011).
- Gemeente Den Helder, *Evaluatie cameratoezicht Onderzoek onder de Helderse bevolking*, Concernstaf/Strategie & Beleid/Onderzoek & Statistiek, Den helder (2009)
- Gemeente Hoogeveen, *Evaluatie (camera)toezicht 2011*, Hoogeveen (2011)
- Korterik, M., *Ogen in de nacht: eindevaluatie cameratoezicht Ede*, Gemeente Ede, Onderzoek, Ontwikkeling & Statistiek, Ede (2000).
- Ploeger, B., Schenk, R., *Camera's op de Nelson Mandelabrug*, Gemeente Zoetermeer, Zoetermeer (2004).
- Reezigt, G., Cozijnsen, J., *Samen naar verbetering*, Gemeente Apeldoorn, dienst Veiligheid, Recht en Burgerzaken, Felua-groep Apeldoorn (2002).
- Schreijenberg, A., Dekkers, S., *Evaluatie cameratoezicht Zuidsplein en Dordtselaan Rotterdam*, Regioplan Beleidsonderzoek, Amsterdam (2009)
- Snippe, J., Schaap, F., Bieleman, B., *Evaluatie cameratoezicht Utrecht*, Intraval, Groningen (2008).
- Torre, van der, E.J., Kogehop, M., Blikkers, B., Vissers, D., *Bij nader inzien: Een evaluatie van het cameratoezicht in Amsterdam Slotervaart*, COT Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement, Den Haag/ Amsterdam (2008).
- Vissers, M., *Evaluatie cameratoezicht in Eindhoven*, Gemeente Eindhoven, Eindhoven (2009).
- Wever, Y., Franssen, J., Hoogenbosch, J., *B&A Veiligheidsmonitor Gemeente Roermond 2010*, B&A groep, Den Haag (2011).

Overig

- Gemeente Roermond, afdeling Kabinet en Communicatie, College-, Commissie- en raadsvoorstellen
- Commissie- informatiebrief over cameratoezicht in de Ernst Casimir Passage (2008)
- Gemeente Roermond, *Aanvulling beleidskader cameratoezicht op openbare plaatsen*, Afdeling Kabinet en Communicatie, Roermond (2006)
 - Raadsvoorstelno: 2006/58/1, cameratoezicht op openbare plaatsen (2006)
 - Raadsvoorstelno: 2006/59/1, vervolgmaatregelen veiligheid op het Munsterplein, (2006)
 - Raadsvoorstelno: 2005/26/1, cameratoezicht op het Stationsvoorplein (2005)
- Vlokhoven van, J., (Nota) cameratoezicht, afdeling Algemene Zaken:
 - Agendanummer: 010403/111 (2001)
 - Agendanummer: 000229/111 (2000)
 - Agendanummer: 000620/KG (2000)
 - Agendanummer: 000815/105 (2000)
 - Agendanummer: 001024/110 (2000)
 - Agendanummer: 991116 (1999)

Bijlagen

Bijlage 1: Definities van begrippen

Bijlage 2: Maryland Scientific Methods Scale

Bijlage 3: Plattegrond cameraposities

Bijlage 4: Vragenlijst

Bijlage 1: Definiëring van begrippen

Betrouwbaarheid

De betrouwbaarheid houdt in dat bij herhaling van het onderzoek, weer dezelfde resultaten naar voren zullen komen.

Delict

Een gedraging die bij de wet verboden is.

Grijze literatuur

Boeken, rapporten, verslagen die niet gangbare boekcollecties zijn opgenomen, bijvoorbeeld beleidsstukken van ministeries et cetera.

Halfgestructureerde diepte interview

Het houden van een interview op basis van een topiclijst, waarbij alle ruimte wordt gegeven voor eigen inbreng van de geïnterviewde.

Kwalitatief

Bij kwalitatief onderzoek worden “onderzoekseenheden” (onderzochte personen) in de omgeving als geheel onderzocht. Dat wordt ook wel “holisme” genoemd. Daarmee wordt bedoeld dat een ervaring als onderdeel van het geheel van de beleveniswereld van personen moet worden gezien en niet als een opzichzelfstaand feit.

Kwantitatief

Bij kwalitatieve methoden wordt gebruik gemaakt van cijfermatige (numerieke) informatie. Er worden statistische technieken gebruikt om een beschrijving van de resultaten te geven en de verwachtingen over de resultaten te toetsen.

Mishandeling

Mishandeling is het opzettelijk toebrengen van verwondingen of pijn of andere schade tegen het lichaam van een persoon gericht. Mishandeling heeft geen (bijzondere) betrekking op het feit dat het openlijk is gepleegd. Mishandeling vereist daarnaast letsel en/of het ondervinden van pijn door het slachtoffer. Dat is voor openlijke geweldpleging niet noodzakelijk.

Mobiel cameratoezicht

Mobiel cameratoezicht wil zeggen: cameratoezicht voor een duur van ruim 1 maand tot 12 maanden. Het gaat hier om camera's die tijdelijk maar nagelvast gevestigd zijn. Deze worden bijvoorbeeld ingezet ten behoeve van de aanpak van lokale chronische probleemsituaties.

Objectieve veiligheid

Hier bij gaat het om de beleving van veiligheid. Dit is per persoon verschillend. Iemand verbindt zijn eigen gevoel aan een vorm van (on)veiligheid. Het is dus subjectief.

Openlijk geweld

Over het algemeen verstaan mensen onder openlijk geweld, dat er een vorm van geweld in de openbare ruimte heeft plaatsgevonden. Dit is echter één van de drie voorwaarden die word gesteld om in aanmerking te komen voor openlijk geweld. Om duidelijkheid te verschaffen en verwarring te voorkomen wordt hieronder de juiste wettelijke definitie van openlijk omschreven. Zoals gezegd, iemand maakt zich alleen schuldig aan openlijke geweldpleging indien er sprake is van alle drie gestelde voorwaarden:

1. *Het plegen van geweld tegen personen en/of goederen*
Er is sprake van geweld wanneer fysieke kracht wordt aangewend tegen een persoon of zaak waardoor de openbare orde wordt verstoord.
2. *Het geweld is openlijk verricht*
Met openlijk wordt bedoeld de openbare ruimte. Meestal dus op straat maar ook in een gebouw dat toegankelijk is voor het publiek.
3. *Het geweld is in vereniging begaan*
Wil er sprake zijn van openlijke geweldpleging dan dienen er meerdere daders betrokken te zijn bij het gepleegde feit.

Het zelf plegen van geweld is sinds 2000 geen vereiste meer voor openlijke geweldpleging. Een individu dat niets doet maar slechts deel uitmaakt van de groep waarin één of meer geweldplegers zitten, maakt zich ook schuldig aan openlijke geweldpleging.

Peer- examination

Collega-studenten/onderzoekers resultaten laten nameten of nalezen.

Proces

Het verloop, de voortgang of de werking van cameratoezicht

Professional

Persoonsbenaming voor iemand met een bepaald expertise.

Proportionaliteit

De inzet van de bevoegdheid en de zwaarte waarmee deze wordt toegepast, moet in een redelijke verhouding (in proportie) staan tot het te bereiken doel.

Respons

Onder respons verstaan we dat deel van de uitgezette vragenlijsten dat ingevuld terugkomt en dat daadwerkelijk informatie oplevert.

Respondent

Iemand die deelneemt aan een onderzoek

Secundaire literatuur

Dit betreft, anders dan bij primaire literatuur, geen nieuw onderwerp, maar literatuur waarin door andere auteurs over al behandelde onderwerpen wordt gerapporteerd. Bijvoorbeeld op basis van nieuwe inzichten of onderzoek.

Sleutelfiguren

Contactpersoon van een organisatie, aanspreekpunt.

Subjectieve veiligheid

Bij objectieve veiligheid gaat het om kwantitatieve gegevens (feiten). Het gaat bijvoorbeeld om het aantal aangiften van fietsendiefstal bij het winkelcentrum.

Subsidiariteit

Wanneer een beveiligingsprobleem ook met andere maatregelen dan cameratoezicht kan worden opgelost, is er een verplichting om voorrang te geven aan de maatregel die het minste inbreuk maakt op de privacy van burgers.

Surveyonderzoek

Een ander woord voor enquête, opinie- onderzoek, peiling, et cetera.

Triangulatie

Triangulatie houdt in dat kwalitatieve en kwantitatieve dataverzamelmethode worden gecombineerd in één onderzoeksopzet. Het verhoogt de geldigheid van onderzoeksresultaten.

Validiteit

Validiteit zegt iets over de inhoud/geldigheid van een onderzoek: wordt er gemeten wat er gemeten dient te worden?

Verplaatsingseffect/waterbedeffect

Wanneer het plegen van misdaad op een bepaalde plaats tijdstip of of een bepaald type doelwit, moeilijker wordt gemaakt, kunnen de daders uitwijken naar een (direct) omliggende gebied.

Zakkenroller

Een zakkenroller is een dief die gespecialiseerd is in het ongemerkt stelen van portefeuilles, horloges, brillen en andere zaken van waarde die zijn slachtoffer op het lichaam, in de kleding of in tassen bij zich draagt.

De diefstal van een portefeuille uit een jas die aan de kapstok hangt betreft **geen** zakkenrollerij. Dit omdat de jas niet "op het lichaam" gedragen wordt.

Een groot misverstand bestaat bij het afrukken van handtassen. Deze handeling gebeurt wel snel, maar het betreft eveneens **geen** zakkenrollerij. Het betreft hier een straatroof.

Afkortingen:

APV : Algemene Plaatselijke Verordening
AZ&C : Algemene Zaken & Cultuur
BPS : Bedrijfsprocessensysteem
BVH : Basis Voorzienings- en handhavingssysteem
DOC : Designer Outlet Center
ECP : Ernst Casimir Passage
FTE : Fulltime- Equivalent
MSMS : Maryland Scientific Method Scale
OM : Openbaar Ministerie
PPS : Publiek Private Samenwerking
RTR : Regionaal Toezicht Ruimte

Bijlage 2 Maryland Scientific Methods Scale

Zoals aangegeven door de “Maryland Scientific Methods Scale” – die hieronder uitvoerig besproken zal worden – kunnen evaluaties opgedeeld worden in vijf categorieën volgens hun kwaliteit. Evaluaties dienen minstens van niveau drie te zijn om voldoende valide te zijn.

SMS- schaal
SMS 1: Een nameting Dit niveau betreft de samenhang tussen een preventiemaatregel en de meting van criminaliteit op een bepaald moment in de tijd (na de invoering van de maatregel).
SMS 2: Een voor- en nameting Dit niveau betreft metingen van criminaliteit vóór en na de toepassing van, in dit geval, het cameratoezicht. Op dit niveau wordt er geen vergelijking gemaakt met de voor- en nameting bij een controlegroep.
SMS 3: Voor- en nameting, met controlegebied (predicaat “evidence based”) Dit niveau betreft metingen van criminaliteit voor en na de toepassing van het preventieprogramma. Op dit niveau wordt de uitkomst van de voor- en nameting bij de interventiegroep vergeleken met de uitkomst van de voor- en nameting bij de controlegroep (een groep die de interventie niet kreeg).
SMS 4: Voor- en nameting met meerdere controlegebieden Dit niveau betreft metingen van criminaliteit voor en na de toepassing van het preventieprogramma in meerdere experimentele en controlegroepen. Tevens wordt er op dit niveau gecontroleerd voor andere variabelen die criminaliteit kunnen beïnvloeden.
SMS 5: Effectmeting met random toewijzing (wijst groepen/gebieden willekeurig toe als projectgebied) Op dit niveau wordt met andere woorden het toewijzen van personen aan de interventiegroep of de controlegroep overgelaten aan het toeval

Niveau één heeft de laagste validiteit, niveau vijf heeft de hoogste validiteit. Deze validiteit betreft de interne validiteit. Het betreft de vraag of een verandering in de experimentele gebied een interventie ondergaan heeft – toe te schrijven is aan die interventie.

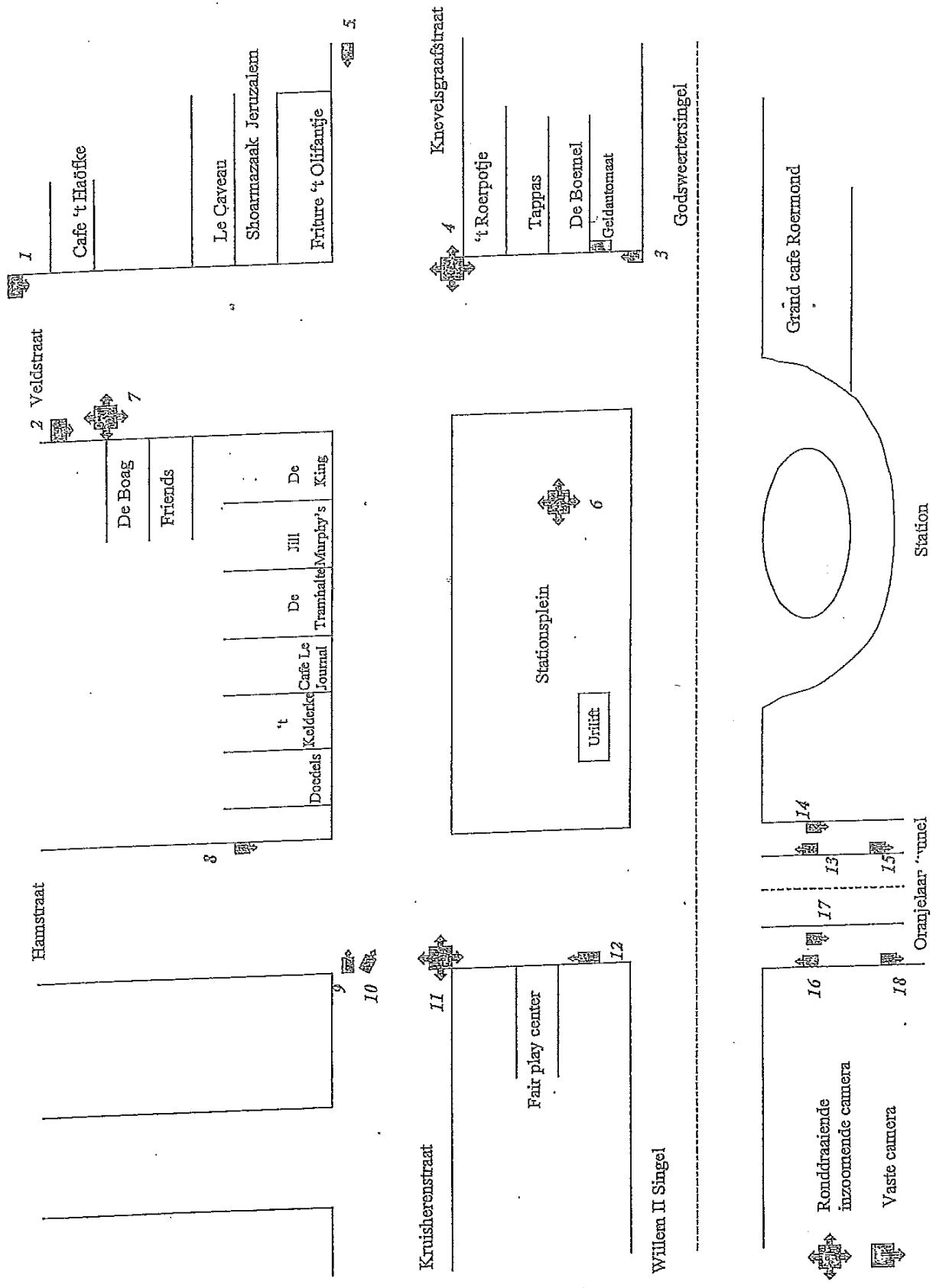
Volgens de MSMS zijn interventies effectief indien men in staat is om twee positieve effectevaluaties te bekomen die minstens van niveau drie zijn (voor- en nameting met vergelijkingsconditie). Hierbij is het van belang dat men kan aantonen dat de effecten toe te schrijven zijn aan de interventie, in dit geval cameratoezicht, en niet aan andere factoren. Eén positieve evaluatie van ten minste niveau drie, in combinatie met een overtuigend verhaal, zou voldoende zijn om te kunnen spreken van een veelbelovende interventie.

Volgens het “Regioplan Beleidsonderzoek”¹², dat een onderzoek uitvoerde in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties te Nederland naar de evaluatie van cameratoezicht op openbare plaatsen, zou de “Maryland Scientific Methods Scale” te hoge eisen stellen aan veel beleidsmaatregelen, waaronder cameratoezicht. Het is namelijk moeilijk om een controlegroep aan te duiden, aangezien cameratoezicht vaak wordt toegepast in een gebied met specifieke kenmerken. Vervolgens zou het gerandomiseerd toewijzen van een gebied (niveau vijf) aan een interventie ook te hoog gegrepen zijn in het geval van camerabewaking. Dit omwille van het feit dat cameratoezicht in bepaalde gebieden wordt ingezet omdat daar een bepaalde problematiek van openbare orde heerst. Tot slot maakt cameratoezicht vaak deel uit van een reeks maatregelen om een bepaald probleem terug te dringen of weg te werken, om zo de veiligheid te verbeteren. Indien men een effect kan vaststellen is dat bijgevolg niet met zekerheid toe te schrijven aan de camerabewaking op zich, maar aan de combinatie van de meerdere maatregelen.

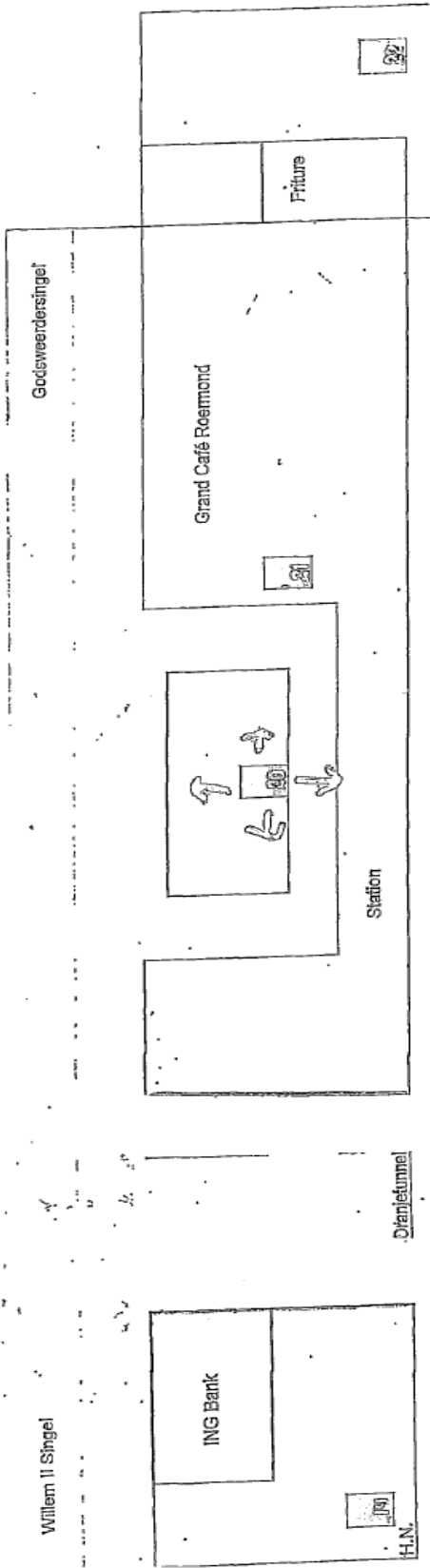
¹² http://lib.ugent.be/fulltxt/RUG01/001/458/168/RUG01-001458168_2011_0001_AC.pdf

Bijlage 3 Plattegrond cameraposities

3a. Veldstraat- Stationsplein

Stationsvoorplein

Bijlage 4 Vragenlijst

Voorbeeld vragenlijst voor de bewoners op en nabij de Veldstraat

1. Voelt u zich wel eens onveilig op de Veldstraat?
☐ Ja ☐ Nee (ga door naar vraag 3) ☐ Neutraal: noch veilig / noch onveilig (ga door naar vraag 3)
2. Op welke momenten voelt u zich dan onveilig op de Veldstraat? (meerdere antwoorden mogelijk)
☐ Overdag ☐ 's Avonds ☐ 's Nachts
De gemeente Roermond heeft meerdere jaren geleden op de Veldstraat cameratoezicht ingevoerd.
3. Bent u hiervan op de hoogte?
☐ Ja ☐ Nee
4. Wat vindt u van dit cameratoezicht op de Veldstraat?
☐ (Zeer) positief ☐ Neutraal (niet positief / niet negatief) ☐ (Zeer) negatief
5. Zorgt de aanwezigheid van camera's op de Veldstraat ervoor dat u zich hier veiliger voelt?
☐ Ja ☐ Nee (ga door naar vraag 7)
6. Op welke momenten voelt u zich dan veiliger op de Veldstraat? (meerdere antwoorden mogelijk)
☐ Overdag ☐ 's Avonds ☐ 's Nachts
7. Indien u een rapportcijfer zou moeten geven voor de veiligheid op de Veldstraat, welk cijfer zou dat dan zijn? 1= zeer slecht/ 10= zeer goed
☐ Rapportcijfer overdag
☐ Rapportcijfer 's avonds
☐ Rapportcijfer 's nachts

8. Bent u van mening dat de overlast en de criminaliteit op de Veldstraat de laatste jaren door de aanwezigheid van camera's is verminderd?

- Ja
- Nee
- Weet niet

9. Is er volgens u sprake van een zichtbare verplaatsing van de problemen naar direct omliggende gebieden van de Veldstraat?

- Nee
- Ja, namelijk
- Weet niet

De gemeente heeft ook op het Stationsplein, het Munsterplein en in de Ernst Casimir Passage camera's opgehangen.

10. Is of zijn er andere plekken in het centrum of in Roermond die volgens u in aanmerking moeten komen voor cameratoezicht, zo ja welke?

- Nee
- Ja, namelijk(meerdere locaties mogelijk)

11. Denkt u dat er op basis van camerabeelden actie wordt ondernomen bij overlast of criminaliteit?

- Niet of nauwelijks
- Geen idee
- Ja, onmiddellijk
- Ja, maar niet onmiddellijk

12. Vindt u dat de camerabeelden 24 uur per dag live uitgekeken moeten worden?

- Ja
- Nee
- Weet niet

13. Heeft u het gevoel dat u in uw privacy of vrijheid wordt aangetast door de camera's?

- Ja
- Nee
- Weet niet

14. Vindt u dat we het cameratoezicht moeten beëindigen op het Munsterplein, Veldstraat, Stationsplein en/of de Ernst Casimir Passage?

- Ja, namelijk(meerdere locaties mogelijk)
- Nee
- Weet niet

Hebt u tenslotte nog aan- of opmerkingen over het cameratoezicht?

.....

.....

.....

.....

Algemene gegevens: (s.v.p. aankruisen wat van toepassing is)

Geslacht: man
 vrouw

Leeftijd: jonger dan 18
 18 tot en met 24 jaar
 25 tot en met 34 jaar
 35 tot en met 54 jaar
 55+

Hartelijk bedankt voor het invullen van deze vragenlijst.

Wilt u deze vragenlijst met de gefrankeerde retour-enveloppe terugsturen naar:

Gemeente Roermond,
Markt 31, 6043 EM Roermond,
t.a.v. de heer K. Geurts.